

Bilag 1.1

Bilag 1: Udfordringsbilledet knyttet til tema C om videngrundlag

**Denne PP om udfordringbilledet
rummer to dele:**

**Del 1: Arbejdsgruppens forståelse
af udfordringsbilledet**

Del 2: UFM's udfordringsbillede

Del 1: Arbejdsgruppens udfordringsbillede, som de ser det:

1. UFM 27. november 2020

Tema C. Stærkere vidensgrundlag for læreruddannelsen

Regeringen ønsker, at læreruddannelsen er baseret på viden om, hvad der virker i klasselokalet. De studerende skal have en vidensbaseret og undersøgende tilgang til udvikling af deres egen og skolens praksis. Og underviserne skal have tættere berøring og erfaring med praksis.

Evalueringen af læreruddannelsen peger på, at der fortsat er potentiale for at inddrage forskning mere systematisk i uddannelsen. Der er brug for, at professionshøjskolerne systematisk inddrager både praksisbaseret forskning og relevant praksisviden i det pensum, som de lærerstuderende præsenteres for. Herudover er der behov for at styrke sammenhængen til udviklingen i folkeskolen og folkeskolens fag – f.eks. ved at styrke tilbageløbet fra folkeskolen til læreruddannelsen.

27. november 2020

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K

Ref.-nr.
2020 - 4912

Tre temaer på baggrund af UFM 27. november 2020

Tema C. Stærkere vidensgrundlag for læreruddannelsen

Regeringen ønsker, at læreruddannelsen er baseret på viden om, hvad der virker i klasselokalet. De studerende skal have en vidensbaseret og undersøgende tilgang til udvikling af deres egen og skolens praksis. Og underviserne skal have tættere berøring og erfaring med praksis.

Evalueringen af læreruddannelsen peger på, at der fortsat er potentiale for at inddrage forskning mere systematisk i uddannelsen. Der er brug for, at professionshøjskolerne systematisk inddrager både praksisbaseret forskning og relevant praksisviden i det pensum, som de lærerstuderende præsenteres for. Herudover er der behov for at styrke sammenhængen til udviklingen i folkeskolen og folkeskolens fag – f.eks. ved at styrke tilbageløbet fra folkeskolen til læreruddannelsen.

Didaktik: Vidensbaseret og undersøgende tilgang

Systematik (i pensum): Baseret på relevans og FoU

Relevanskriteriet: Undervisere og professionshøjskoler har tæt berøring med praksis

27. november 2020

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K

Ref.-nr.
2020 - 4912

Hvad står der i ekspertgruppens rapport (UFM, 2018) som vi skal sikre, at vi adresserer i arbejdsgruppen om videngrundlag?

1. Læreruddannelsen som centrum for didaktisk udvikling
2. Praksisnær forskning og forskningsnær praksis
3. Læreruddannelsen som livslang læring

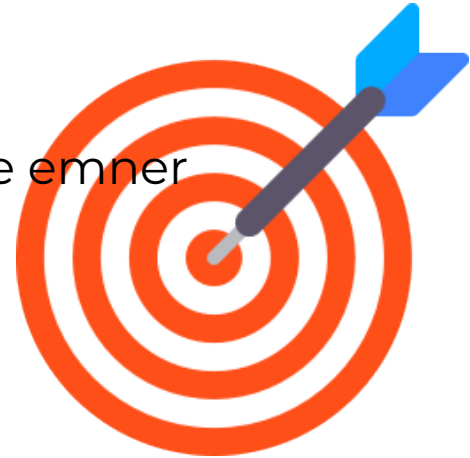
Hvad står der i ekspertgruppens rapport (UFM, 2018), som gruppen *indirekte* arbejder med:

- Læreruddannelsen betragtes som et fuldtidsstudium
- Ambitiøs læringskultur
- At kompetencemålenes omfang og ambitionsniveau har medført stoftrængsel, der gør det vanskeligt at realisere en undervisning med tilstrækkelig kvalitet
- Udprøvning, herunder hvorvidt de studerende kan demonstrere undervisningskompetencer
- Behov for stærkere formalisering, kontinuitet og fokus på kvaliteten i praksissamarbejdet.

Hvad står der i ekspertgruppens rapport (UFM, 2018), som er videngrundlagsrelevant, men som pt. ikke løses i denne gruppe...

- Omfanget af og den konkrete formulering af kompetencemål
- Den konkrete formulering af udprøvning
- Det tværprofessionelle samarbejde
- Hvordan de studerende tilegner sig viden om centrale emner som IT, bevægelse osv.

Godkendt disposition for besvarelse af udfordringsbilledet vedr. videngrundlag (Godkendt april 2021 i dekan/direktør-kredsen og LLN)

Indledende betragtninger

- i) Forventninger til PH'ernes videngrundlag og relevans ifølge Akkrediteringsinstitutionen
- ii) Kvalifikationsrammen og det svære nulsumsspil

1. Didaktik: En vidensbaseret og undersøgende tilgang

- Scenarie 1A: FoU Progressionsspor igennem læreruddannelsens fire år. (Bidrag fra arbejdsgruppen vedr. progression)
- Scenarie 1B: Progressionsspor igennem læreruddannelsens fire år mht praksisviden (Bidrag fra arbejdsgruppe vedr progression og/eller arbejdsgruppe vedr praktik og praksissamarbejde)
- Scenarie 1C: BA-projektet og de studerendes vidensbaserede og undersøgende tilgang til egen og skolens praksis
- Scenarie 1D: Kompetenceudvikling af læreruddannere

2. Systematik (i pensum/læreruddannelsens litteratur): Baseret på relevans og FoU

- Indflyvning: UFM's evaluering af PH'ernes FoU
- Scenarie 2A: Primærlitteratur og BA-projekter
- Scenarie 2B: DPs kortlægning af videngrundlaget i LUs fag samt 10 års kapacitetsopbygningsplan i fht at sikre et stærkt og opdateret videngrundlag i alle fag og fagområder

3. Professionshøjskolernes tætte berøring med praksis, herunder livslang læring

- Indflyvning: Kobling til arbejdsgruppen om praktik og praksissamarbejde: Hvordan sikrer vi at:
- Scenarie 3A: Underviserne får tæt berøring med praksis
- Scenarie 3B: Tilbageløb mellem folkeskoler og læreruddannelsen
- Scenarie 3C: PH'ernes bidrag til folkeskolelærers livslange læring
- Scenarie 3D: Overgangen fra lærerstuderende til nyuddannet lærer

Del 2: UFM's udfordringsbillede

UFMs udfordringsbillede om bacheloropgaven:

- Se de næste 4 slides

UFMs ekspertgruppe om bacheloropgaven

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Ekspertgruppen kan konstatere, at der er et ledelsesmæssigt fokus på at styrke videngrundlaget i læreruddannelsen. Dette kommer bl.a. til udtryk ved, at mange undervisere er involveret i FoU-aktiviteter, og ved, at professionshøjskolerne har valgt at normere bachelorprojektet til 20 ECTS-point og opdele det i to eller tre moduler med en indlagt progression. Det skal bemærkes, at der har været udviklingstendenser hen imod øget vidensbasering i en række år. Dette fokus er således ikke kun affødt af LU13.”

UFMs ekspertgruppe om bacheloropgaven

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”De studerendes bachelorprojekter er kun i mindre grad funderet i forsknings- og udviklingsviden: Ekspertgruppen konstaterer, at de studerendes bachelorprojekter kun i mindre grad er funderet i forsknings- og udviklingsviden. Den mindre grad af vidensinformering kan skyldes, at der blandt både studerende og undervisere er forskellige opfattelser af bacheloropgavens værdi, herunder hvad bacheloropgaven skal, og i hvilken grad den er relevant for lærergerningen og dermed kan anvendes efter endt uddannelse.”

UFMs ekspertgruppe om bachelorprojekt

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Bachelorprojekter tager afsæt i en konkret empirisk problemstilling, men i mindre grad i forskning

(...) Manglende inddragelse af forskning og manglende akademiske færdigheder (herunder struktur og systematik) er årsagen til, at de stu-derendes bachelorprojekter generelt vurderes af fageksperterne til en lavere karakter sammenlignet med den karakter, bachelorprojektet har fået herhjemme.”

UFM's foreløbige løsningsmodeller om stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

1. Bedre koordinering af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer, f.eks. inklusion.
2. Etablering af systematik for kategorisering og opdatering af lister over anbefalet litteratur i de forskellige fag med inddragelse af fagfæller fra universiteter og folkeskolen.
- 3. Klarere ramme om bachelorprojektet, f.eks. i form af aktionsforskning/aktionslæring med fokus på refleksion over og løsning af praksisudfordringer.**
4. Skærpede krav til underviserkompetencer på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier mv.
5. Løbende tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen med hensyn til udviklingen i folkeskolen, herunder aktuelle problemstillinger, udviklingstiltag mv.
6. Evt. model for delestillinger mellem professionshøjskoler, universiteter og folkeskoler.

UFMs udfordringsbillede om systematik:

- Se de næste 2 slides

UFMs ekspertgruppe om systematisk inddragelse af forsknings- og udviklingsviden

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Forsknings- og udviklingsviden inddrages ikke systematisk i undervisningen: Til trods for, at mange undervisere er involveret i forsknings- og udviklingsprojekter og på anden vis opdateres med ny forsknings- og udviklingsviden, er det ekspertgruppens vurdering, at denne viden ikke systematisk inddrages i undervisningen. Det gælder ikke mindst international forskning og udviklingsaktiviteter.”

UFM's foreløbige løsningsmodeller om stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

1. Bedre koordinering af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer, f.eks. inklusion.

2. Etablering af systematik for kategorisering og opdatering af lister over anbefalet litteratur i de forskellige fag med inddragelse af fagfæller fra universiteter og folkeskolen.

3. Klarere ramme om bachelorprojektet, f.eks. i form af aktionsforskning/aktionslæring med fokus på refleksion over og løsning af praksisudfordringer.

4. Skærpede krav til underviserkompetencer på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier mv.

5. Løbende tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen med hensyn til udviklingen i folkeskolen, herunder aktuelle problemstillinger, udviklingstiltag mv.

6. Evt. model for delestillinger mellem professionshøjskoler, universiteter og folkeskoler.

UFMs udfordringsbillede om FoU i undervisningen

- Se de næste to slides

UFMs ekspertgruppe om FoU i undervisningen

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Forsknings- og udviklingsviden indgår kun i mindre grad i undervisningen

På trods af, at mange undervisere på læreruddannelsen løbende får ny viden fra forskning og udvikling, er det kun en mindre del af de studerende, som oplever, at deres undervisere præsenterer dem for resultaterne af nye og relevante forsknings- og udviklingsprojekter. (...) Både delanalyse 1a og ekspertgruppens besøgsrunde viser, at særligt *international litteratur* samt *primærlitteratur* fylder relativt lidt i pensumlisten og i undervisningen. Det begrundes bl.a. med, at det udfordrer de studerende at skulle læse på engelsk.”

UFM's foreløbige løsningsmodeller om stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

1. Bedre koordinering af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer, f.eks. inklusion.

2. Etablering af systematik for kategorisering og opdatering af lister over anbefalet litteratur i de forskellige fag med inddragelse af fagfæller fra universiteter og folkeskolen.

3. Klarere ramme om bachelorprojektet, f.eks. i form af aktionsforskning/aktionslæring med fokus på refleksion over og løsning af praksisudfordringer.

4. Skærpede krav til underviserkompetencer på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier mv.

5. Løbende tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen med hensyn til udviklingen i folkeskolen, herunder aktuelle problemstillinger, udviklingstiltag mv.

6. Evt. model for delestillinger mellem professionshøjskoler, universiteter og folkeskoler.

UFMs udfordringsbillede om bedre national koordinering, relevans og tilbageløb i FoU

- Se de næste fire slides

UFMs ekspertgruppe om fagdidaktisk FoU

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Analysen viser endvidere, at de fleste af FoU-projekterne dækker pædagogik og lærerfaglighed. Dernæst er det de store undervisningsfag – dansk og matematik – som er bredest repræsenteret. Ifølge ledere og undervisere ved professionshøjskolerne kan det udgøre en udfordring, at der på nogle områder – særligt de fagdidaktiske – mangler forsknings- og udviklingsmiljøer og dermed genereres begrænset forsknings- og udviklingsviden i regi af den enkelte professionshøjskole.

Professionshøjskolerne arbejder konkret med at styrke forskningsbaseringen af undervisningen på læreruddannelsen ved, at ansatte ved læreruddannelsen både underviser og deltager i FoU-aktiviteter”

UFMs ekspertgruppe om FoU i hele uddannelsen

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

Behov for integration af forsknings- og udviklingsviden i hele uddannelsen:

Ekspertgruppen vurderer, at der er et fortsat potentiale for at integrere den forskningsbaserede dimension i læreruddannelsen. Det er ikke nødvendigvis realistisk at involvere alle undervisere i forskning- og udviklingsaktiviteter, så der er brug for strukturer og redskaber til at integrere viden fra forsknings- og udviklingsaktiviteter, ikke bare i den enkelte undervisers undervisning, men i undervisningen generelt. Med andre ord er der behov for en strategi og en langsigtet plan for integration af forsknings- og udviklingsviden i *hele* uddannelsen. Det kan bl.a. indebære en mere strategisk og systematisk tilgang til kompetenceudvikling af undervisere samt udvikling af et fælles sprog og en fælles systematik omkring, hvordan de studerende præsenteres for forsknings- og udviklingsviden i undervisningen. Der findes allerede gode eksempler herpå. Der er behov for at udbrede sådanne enkeltstående praksisser til en fælles praksis. Det er ifølge ekspertgruppen positivt med den nuværende diversitet i underviserne baggrund. Det er dog samtidig vigtigt, at denne diversitet udnyttes gennem bl.a. skabelsen af en fælles læreruddannelsesdidaktik.

UFMs ekspertgruppe om Kvalitet og relevans i FoU-aktiviteter

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

"Fokus på kvalitet og relevans af forsknings- og udviklingsaktiviteter: Hvor der tidligere har været et stort fokus på *omfanget* af undervisernes deltagelse i forsknings- og udviklingsaktiviteter, synes der at være et behov for at flytte fokus til kvaliteten og relevansen af de aktiviteter, der gennemføres, herunder *hvordan* undervisere og studerende deltager i forsknings- og udviklingsaktiviteter, og *ihvilke* forsknings- og udviklingsaktiviteter de deltager i. Bachelorprojektet er et godt eksempel på, hvordan der kan arbejdes med inddragelse af forsknings- og udviklingsviden på tværs af fag og undervisere. Derudover noterer ekspertgruppen sig, at der er flere gode eksempler på praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingssamarbejder målrettet folkeskolens behov, som involverer organiserede forløb for de lærerstuderende. Et eksempel på dette er projektet om "Universitetsskoler". I projektet samarbejder folkeskolelærere, lærerstuderende, undervisere på læreruddannelsen og forskere om at undersøge og udvikle kerneområder i den pædagogiske praksis. Med en sådan tilgang giver forsknings- og udviklingsprojekter ikke alene mulighed for at integrere forsknings- og udviklingsviden i undervisningen på læreruddannelsen, men også at få et styrket kendskab til praksis"

UFM's foreløbige løsningsmodeller om stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

1. Bedre koordinering af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer, f.eks. inklusion.

2. Etablering af systematik for kategorisering og opdatering af lister over anbefalet litteratur i de forskellige fag med inddragelse af fagfæller fra universiteter og folkeskolen.

3. Klarere ramme om bachelorprojektet, f.eks. i form af aktionsforskning/aktionslæring med fokus på refleksion over og løsning af praksisudfordringer.

4. Skærpede krav til underviserkompetencer på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier mv.

5. Løbende tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen med hensyn til udviklingen i folkeskolen, herunder aktuelle problemstillinger, udviklingstiltag mv.

6. Evt. model for delestillinger mellem professionshøjskoler, universiteter og folkeskoler.

UFMs udfordringsbillede om kompetenceudvikling af undervisere

- Se de næste to slides

UFMs ekspertgruppe om Kompetenceudvikling af undervisere

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Under ekspertgruppens besøg på professionshøjskolerne anerkender professionshøjskolernes ledelser, at der er et potentiale i forhold til at styrke læreruddannelsens vidensbasering ved systematisk at inddrage viden fra efter- og videreuddannelse. Det varierer imidlertid, i hvilken grad dette sker.”

UFM's foreløbige løsningsmodeller om stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

1. Bedre koordinering af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer, f.eks. inklusion.
2. Etablering af systematik for kategorisering og opdatering af lister over anbefalet litteratur i de forskellige fag med inddragelse af fagfæller fra universiteter og folkeskolen.
3. Klarere ramme om bachelorprojektet, f.eks. i form af aktionsforskning/aktionslæring med fokus på refleksion over og løsning af praksisudfordringer.
4. **Skærpede krav til underviserkompetencer på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier mv.**
5. Løbende tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen med hensyn til udviklingen i folkeskolen, herunder aktuelle problemstillinger, udviklingstiltag mv.
6. Evt. model for delestillinger mellem professionshøjskoler, universiteter og folkeskoler.

UFMs udfordringsbillede om sammenhæng mellem GU og EVU

- Se de næste to slides

UFMs ekspertgruppe om Sammenhæng mellem GU og EVU

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Styrket sammenhæng mellem efter- og videreuddannelsesaktiviteter og grunduddannelsen: Det er ekspertgruppens oplevelse, at professionshøjskolerne først og fremmest har været optagede af at skabe sammenhæng til forskning og udvikling og i mindre grad af at skabe sammenhæng til efter- og videreuddannelsen. Sammenhængen med efter- og videreuddannelsen kan med fordel forbedres og systematiseres, således at der sker en opsamling af den viden, der indsamles i regi af efter- og videreuddannelsen, til brug for grunduddannelsen. Ekspertgruppen vurderer, at der er meget nyttig viden fra skolens praksis, der kan indhentes gennem professionshøjskolernes efter- og videreuddannelsesaktiviteter i kommuner og på skoler, og som kan bidrage til en læreruddannelse, der systematisk er opdateret på udviklingen i praksis.”

UFM's foreløbige løsningsmodeller om stærkere videngrundlag for læreruddannelsen

1. Bedre koordinering af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer, f.eks. inklusion.
2. Etablering af systematik for kategorisering og opdatering af lister over anbefalet litteratur i de forskellige fag med inddragelse af fagfæller fra universiteter og folkeskolen.
3. Klarere ramme om bachelorprojektet, f.eks. i form af aktionsforskning/aktionslæring med fokus på refleksion over og løsning af praksisudfordringer.
4. Skærpede krav til underviserkompetencer på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter, musikkonservatorier mv.
5. **Løbende tilbageløb af viden fra professionshøjskolernes videre- og efteruddannelse til grunduddannelsen med hensyn til udviklingen i folkeskolen, herunder aktuelle problemstillinger, udviklingstiltag mv.**
6. Evt. model for delestillinger mellem professionshøjskoler, universiteter og folkeskoler.

UFMs udfordringsbillede om forsknings- og praksisviden i hele LU

- Se næste slide

UFMs ekspertgruppe om Forskningsviden og praksisviden i hele LU

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Læreruddannelsen i Danmark bør i et fremtidigt perspektiv i højere grad være funderet både i forskningsbaseret viden om skolens praksis, og om hvad god undervisning er, og samtidig inddrage praksis i uddannelsen via styrket praksissamarbejde. Med inspiration fra de nordiske lande finder ekspertgruppen det væsentligt at fremhæve, at der ikke er et modsætningsforhold mellem forskning og praksis. Forskningsbaseret viden om fag, undervisning og skoleudvikling baseret på praksisnære problemstillinger skal informere uddannelsen, ligesom 'praksisviden', dvs. systematisk indsamlet og kodificeret viden om praksis, tilsvarende skal anvendes aktivt til udvikling af læreruddannelsen.”

UFMs udfordringsbillede om forskningskompetencer hos dimittender

- Se de næste to slides

UFMs ekspertgruppe om Forsknings- og udviklingskompetence hos dimittenderne

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

” De nyuddannede lærere skal være trænedede i at finde, forstå og anvende relevant forskningslitteratur, systematisk undersøge eksisterende praksis, afprøve nye tilgange og metoder og vurdere konsekvenserne. Forsknings- og udviklingskompetence handler om at kunne anvendte metoder og teorier i praksis. Såfremt disse kompetencer opøves på læreruddannelsen vil der være større sandsynlighed for, at færdiguddannede lærere vil kunne forholde sig systematisk analyserende og udviklende til skolens og egen praksis, når de skal praktisere som lærer – og derigennem medvirke til en vidensbaseret skoleudvikling, der kommer eleverne til gode.”

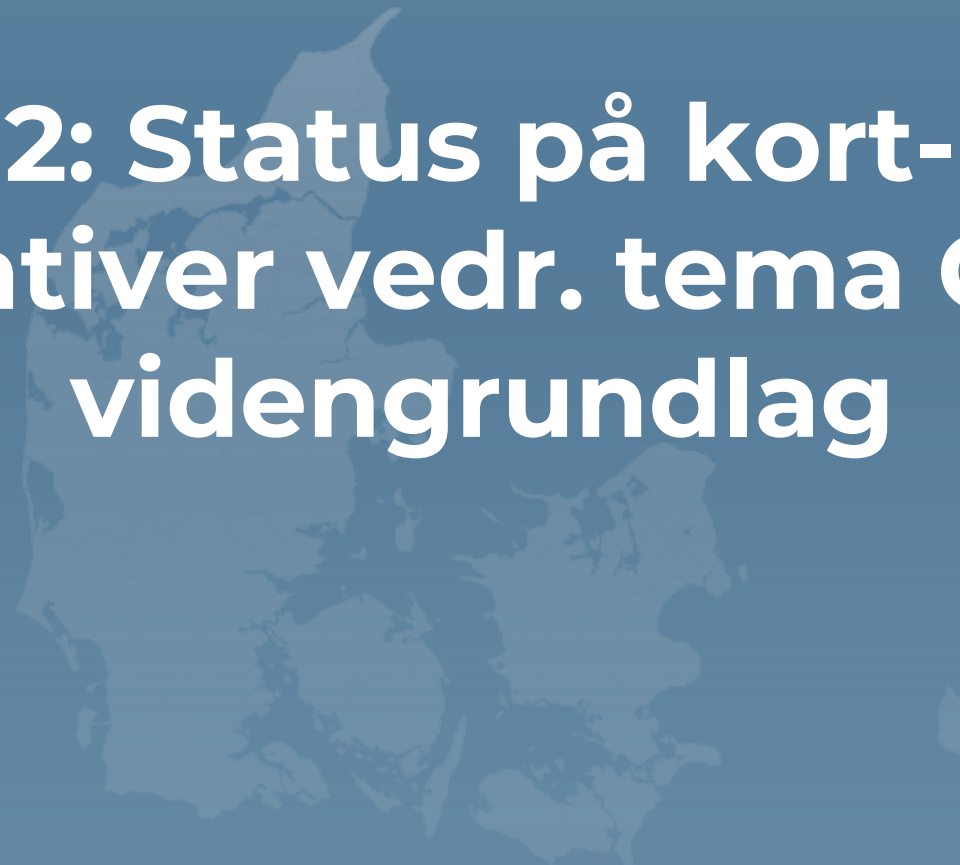
UFMs ekspertgruppe om Forsknings- og udviklingskompetence hos dimittenderne

Seneste evaluering af læreruddannelsen siger:

”Den tætte kobling mellem praksis i skolen og de studerendes arbejde på læreruddannelsen er helt central. Dette arbejde kvalificeres ikke udelukkende ved at øge kontakten mellem skolepraksis og læreruddannelse. Denne kobling kvalificeres også ved, at man på læreruddannelsen kontinuerligt bliver dygtigere til at arbejde undersøgende, eksperimenterende, analyserende og udviklende i forhold til skolens praksis – via brug af både forsknings- og praksisviden. Målet er således ikke blot et øget kendskab til skolevirkeligheden, men en øget kompetence i at kunne agere i, forholde sig analyserende og udviklende til skolevirkeligheden. Herved bliver man dygtigere som lærer og sikrer, at læreruddannelsen både er med til at befordre skolens udvikling og matche de temaer og udfordringer, som netop er aktuelle i skolens dagligdag. (...) Hvis denne tankegang bliver udbredt på læreruddannelsen, er det ekspertgruppens forventning, at færdiguddannede lærere vil være eksponenter for, hvad man kunne kalde forskningsnær praksis i deres virke som lærere i folkeskolen. Idealet er således både praksisorienteret forskning (på læreruddannelsen) og forskningsbaseret praksis (i lærergerningen).”

Bilag 1.2

Bilag 2: Status på kort-bane- initiativer vedr. tema C om videngrundlag

Kort status på initiativer igangsat som opfølgning på evaluering af læreruddannelsen – kort bane

Initiativer med fokus på videngrundlag

Udviklingsgruppen, møde d. 17. maj 2021

Initiativer til styrket videngrundlag – kort bane:

- Skærpede krav til bachelorprojekter og national kompetenceudvikling af undervisere og vejledere på bachelorprojekter
 - Nationale Faggrupper og opdateret forskningslitteratur i alle fag
 - Studiegrupper og dybdelæring – national indsats
 - Ledelsesopfølgning nationalt og lokalt
-
- Derudover et stærkt fokus på praktik og praksissamarbejde

Status på professionsbachelorprojekterne

Evalueringen af bachelor-projekterne på læreruddannelsen blev gennemført på den første færdige dimittendårgang efter BEK-13. Siden evalueringen er følgende ændringer sket vedr. bachelorprojekterne:

- Skærpede retningslinjer til emnevalg og det akademiske niveau i bachelorprojekterne er indarbejdet i national del af studieordningen
- Nye vejledninger til studerende, undervisere og censorer om skærpede forventninger til emnevalg og det akademiske niveau i BA-projekterne
- National kompetenceudvikling af undervisere og vejledere i BA-projekterne: Fælles konferencer med internationale keynote speakere
- Udarbejdelse af **nye forskningsgodkendte lærebøger** om bachelorprojekter, opgaveskrivning og undersøgelsesmetoder

Censorformandskabets årsrapport 2020. Evalueringsresultater:

a): Vidensgrundlag

Hovedparten af censorerne, dvs. lidt over 80%, vurderer at bachelorprojektets vidensgrundlag er godt eller fortrinligt, mens 13% vurderer det til jævnt eller middel.

Lidt mere end 1% finder vidensgrundlaget uacceptabelt; resten har ikke afgivet svar. Censorerne er således helt overvejende positive i forhold til vidensgrundlaget, hvilket kommer til udtryk i følgende citater:

b): Niveau og indhold i bachelorprojektet

78,6% af censorerne finder niveau og indhold godt eller fortrinligt, mens 14,7% bedømmer det til middel eller jævnt. 1,4% finder niveauet uacceptabelt og 5,3% har ikke svaret på spørgsmålet.

c): Bachelorprojektets relevans

85,3% af censorerne finder relevansen i forhold til professionen fortrinlig eller god, mens 8,9% finder den middel eller jævn. 0,6% finder relevansen uacceptabel, 5,3% har ikke afgivet svar.

Styrket samarbejde via nationale faggrupper

- Der er 22 nationale faggrupper - arbejder under LLN
- Hver faggruppe er sammensat med en faglig spids fra hver af de seks professionshøjskoler
- Formålet med de nationale faggrupper er at kvalitetssikre og udvikle læreruddannelsens fagområder og samarbejdet imellem disse.
- De nationale faggrupper blev nedsat første gang 2013. Der er udpegning hvert 2. år.
- De nationale faggrupper har blandt andet udarbejdet litteraturlister, vejledninger til læsning af forskningsartikler mv.
- Efter evalueringen: Styrket fokus på forbindelsen mellem nationale og lokale faggrupper

Nationale faggrupper – opdaterede litteraturlister

Hver faggruppe har udarbejdet lister over eksemplarisk litteratur ud fra følgende kategorier:

- Forskning
- Undersøgelser og redegørelser
- Forskningsformidling og didaktisk formidling
- Journalistiske tekster
- Juridiske tekster
- Primære kildetekster
- Andet
- Links og henvisninger

<https://www.laereruddannelsesnet.dk/li>

LÆRERUDDANNELSENS
LEDER NETVÆRK

LITTERATUR ▼ NATIONALA FAGGRUPPER 10 AMBIT
TAL OG FAKTA TASKFORCE PROFESSIONALISERING AI

Litteraturoversigter

Litteraturlister:

Undervisningsfag:

- [Billedkunst](#)
- [Biologi](#)
- [Dansk](#)
- [Engelsk](#)
- [Fransk](#)
- [Fysik og Kemi](#)
- [Geografi](#)
- [Historie](#)
- [Madkundskab](#)
- [Håndværk og Design](#)
- [Idræt](#)
- [Kristendomskundskab og Religion](#)
- [Matematik](#)
- [Musik](#)
- [Natur og Teknologi](#)

Nationale faggrupper– vejledning til at læse en forskningsartikel

Hver faggruppe har desuden udvalgt særlig forskningslitteratur samt givet eksempler på, hvordan en sådan kan indgå meningsfuldt i undervisningen.

<https://www.laereruddannelsesnet.dk/laesning-af-en-fc>

LÆRERUDDANNELSENS
LEDERNETVÆRK

LITTERATUR ▾ NATIONALE FAGGRUPPER 10 AMBITIONER FOR EN BEDRE
TAL OG FAKTA TASKFORCE PROFESSIONALISERING AF STUDIEGRUPPER

Læsning af en forskningsartikel

[Anvendelse af forskningslitteratur i læreruddannelsen](#)

[At læse en forskningsartikel BA – professionsbachelorprojektet](#)

[Billedkunst – Læsevejledning til billedkunst](#)

[Biologi – At læse en forskningsartikel](#)

[Biologi – Seok 2011 What Teachers of Science Need to Know about Models An overvi](#)

[Dansk – Vejledning Forskningsartikel](#)

[Engelsk – kommer snart](#)

[Fransk – Forslag til arbejde med forskningsartikel i franskfaget](#)

[Fysik og kemi – Eksempler brug af forskningsartikler i fysik og kemi](#)

[Geografi – Lewis Maslin \(2015\) Defining the Anthropocene](#)

[Geografi – Torres et al \(2016\) Models in Geoscience classes](#)

[Historie – forskningsartikler](#)

[Historie – vejledning til anvendelse af forskningsartikel](#)

[Håndværk og design – Læsevejledning til håndværk og design](#)

[Idræt – Vejledning til arbejde med forskningsartikel på læreruddannelse](#)

[Kristendomskundskab og religion – Et eksempel på hvordan der kan arbejdes med](#)

[KLM – Didaktisering af forskningsartikel i KLM](#)

[Madkundskab – læsevejledning til forskningsartikel i madkundskab](#)

[Matematik – Læseguide fra den nationale faggruppe i matematik](#)

[KLM – Didaktisering af forskningsartikel i KLM](#)

Professionalisering af studiegruppearbejde

- Forpligtende retningslinjer for studiegruppearbejde er indarbejdet i national del af studieordningen
- Pilotprojekter på alle professionshøjskoler med udgangspunkt i nationale anbefalinger om studiegruppearbejde
- National kompetenceudviklingsdag for studiegruppevejledere og undervisere
- Udvikling af materiale (cases, vejledninger mv) om studiegruppearbejde → tilgængeligt for alle læreruddannere på LLN´s hjemmeside
- Ledelsesmæssig opfølgning: Netværk af uddannelsesledere

Kulturspor og ledelsesopfølgning nationalt og lokalt

- Læreruddannelsens Ledernetværk: Chefer for Læreruddannelsen mødes 2 – 4 gange pr måned: Ledelse af forandringsprocesser på læreruddannelsen på landsplan
- Netværk for alle uddannelsesledere på læreruddannelsen: Videndeling nationalt og ledelse af forandringsprocesser på læreruddannelsen
- Ledelse af nationale faggrupper
- Ledelse af sektorprojekter fx sektorprojekt med udvikling af MOOCs til to frivillige kurser på læreruddannelsen – fremmeste fagpersoner i landet
- Fælles sektorløsninger og national studieordning

Opsummerende – kort bane:

- Skærpede krav til bachelorprojekter og national kompetenceudvikling
- Nationale Faggrupper og opdateret forskningslitteratur i alle fag
- Studiegrupper – forpligtende fagligt fællesskab
- Kulturspor og Ledelsesopfølgning

- National arbejdsgruppe: Initiativer til styrket videngrundlag – lang bane

Bilag 2

Bilag 2: Indledende baggrundsviden

**Udarbejdet af Arbejdsgruppen
for Videngrundlag under LLN**

Opbygning af bilag 2: Indledende baggrundsviden

Indledning / baggrundsovervejelser

- Akkrediteringsinstitutionens krav
- Kvalifikationsrammen

Akkrediteringsbekendtgørelsen krav

I BEK nr 853 af 12/08/2019 står:

II. Videngrundlag

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelser og undervisning til stadighed baserer sig på et videngrundlag, der svarer til uddannelser af den givne type på det givne niveau og giver et solidt grundlag for opnåelse af uddannelsernes mål.

Institutionen har en velfungerende praksis, som sikrer:

- at uddannelsesudbuddene er tilknyttet relevante faglige miljøer, så uddannelserne løbende baserer sig på opdateret viden, som er relevant for uddannelser af den givne type på det givne niveau, jf. lovgivningens bestemmelser om uddannelsernes videngrundlag,
- at de studerende løbende har kontakt til det relevante videngrundlag med henblik på at understøtte de studerende i at opnå uddannelsens mål for læringsudbytte.

I vejledning til institutionsakkreditering står:

Forventninger – professions- og erhvervsrettede samt videregående maritime uddannelser

Forventninger til et velfungerede kvalitetssikringsarbejde omfatter, at:

- Institutionen har forholdt sig til og prioriteret, hvordan nye og eksisterende uddannelsesudbuds videngrundlag skal være og skal tilvejebringes gennem eksterne videnkilder og eksternt samarbejde samt eventuelt institutionens egne praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter.
- Institutionen har en velovervejet og systematisk praksis for, at undervisergruppen løbende holder sig opdateret med viden inden for de områder, de underviser i via eksterne videnkilder (fx viden fra praksis og artikler) og eksternt samarbejde samt eventuelt via institutionens egne forsknings- og udviklingsaktiviteter.
- De relevante ledelsesniveauer via systematisk information om videnaktiviteter får overblik, så de kan vurdere, om det enkelte uddannelsesudbud bliver baseret på opdateret og relevant viden.
- De relevante ledelsesniveauer tager ansvar for det enkelte uddannelsesudbuds videngrundlag, handler på baggrund af information om eventuelle problemstillinger og følger op på iværksatte tiltag.

Arbejdsgruppen bemærker om Als krav:

- Vi skal ramme vores kvalifikationsniveau
- Vi behøver ikke producere viden selv, men skal være tilknyttet relevante miljøer
- Videngrundlaget skal være opdateret og medarbejdere ajourførte
- Videngrundlaget skal hovedsageligt sikre, at de studerende når deres læringsmål.

UFMs ekspertgruppe understreger:

- At de studerendes niveau skal højnes
- At læreruddannelsen skal samarbejde nationalt
- At læreruddannelsen skal beforske sig selv og grundskolen
- At der stilles eksplicitte krav til litteraturtyper og litteraturlistesammensætninger

Ekspertgruppens forslag er meningsfulde, men ressourcekrævende.

Kvalifikationsrammernes forventninger

Niveau 6	Niveau 7
<p>Viden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal have viden om teori, metode og praksis inden for en profession eller et eller flere fagområder.• Skal kunne forstå og reflektere over teorier, metode og praksis. <p>Færdigheder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal kunne anvende et eller flere fagområders metoder og redskaber samt kunne anvende færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne eller professionen.• Skal kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller.• Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister eller samarbejdspartnere og brugere. <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge.• Skal selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang.• Skal kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.	<p>Viden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal inden for et eller flere fagområder have viden, som på udvalgte områder er baseret på højeste internationale forskning inden for et fagområde.• Skal kunne forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets/ernes viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger. <p>Færdigheder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal mestre fagområdets/ernes videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne.• Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller.• Skal kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister. <p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skal kunne styre arbejds- og udviklings-situationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller.• Skal selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar.• Skal selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.

Forskellen mellem kvalifikationsrammens niveau 6 og niveau 7

	Niveau 6 – den danske læreruddannelse	Niveau 7 – den svenske og norske læreruddannelse
Viden	<p>Skal have viden om teori, metode og praksis inden for en profession eller et eller flere fagområder.</p> <p>Skal kunne forstå og reflektere over teorier, metode og praksis.</p>	<p>Skal inden for et eller flere fagområder have viden, som på udvalgte områder er baseret på højeste internationale forskning inden for et fagområde.</p> <p>Skal kunne forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdet/ernes viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger.</p>

Forskellen mellem kvalifikationsrammens niveau 6 og niveau 7

	Niveau 6 – den danske læreruddannelse	Niveau 7 – den svenske og norske læreruddannelse
Færdigheder	<p>Skal kunne anvende et eller flere fagområders metoder og redskaber samt kunne anvende færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne eller professionen.</p> <p>Skal kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller.</p> <p>Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister eller samarbejdspartnere og brugere.</p>	<p>Skal mestre fagområdets/ernes videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne.</p> <p>Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller.</p> <p>Skal kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister.</p>

Forskellen mellem kvalifikationsrammens niveau 6 og niveau 7

	Niveau 6 – den danske læreruddannelse	Niveau 7 – den svenske og norske læreruddannelse
Kompetencer	<p>Skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdsammenhænge.</p> <p>Skal selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang.</p> <p>Skal kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.</p>	<p>Skal kunne styre arbejds- og udviklings-situationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller.</p> <p>Skal selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar.</p> <p>Skal selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering</p>

Arbejdsgruppen bemærker:

- At når UFM-ekspertgruppens udtaler, at:

”Bachelorprojekter tager afsæt i en konkret empirisk problemstilling, men i mindre grad i forskning

(...) Manglende inddragelse af forskning og manglende akademiske færdigheder (herunder struktur og systematik) er årsagen til, at de studerendes bachelorprojekter generelt vurderes af fagekspertterne til en lavere karakter sammenlignet med den karakter, bachelorprojektet har fået herhjemme.”

- Skyldes det måske en forventning om niveau 7 og ikke niveau 6 (både fra ekspertgruppens side og delvist også LU selv)?
- Der forventes noget af os, og vi lover noget, som vi ikke nødvendigvis kan imødekomme

Censorformandskabet har samme overvejelser, hvilket fremgår af de næste slides:

Censorformandskabets årsrapport 2020

Forskningsbaseret og udviklingsbaseret viden?

Flere censorer har kommentarer til det forhold, at der er forskel på, hvordan vidensfeltet defineres i henholdsvis bachelorprojektets videns- og færdighedsmål i læreruddannelsen og den mere overordnede og generelle beskrivelse af professionsbachelorprojektet (gældende for alle professionsuddannelser) i kvalifikationsrammen. Mens professionsbachelorprojektets vidensfelt i kvalifikationsrammen beskrives med termen 'udviklingsbaseret viden', beskrives (universitets-) bachelorprojektet med termen 'forskningsbaseret viden'. Her ses således en graduering af vidensbegrebet. Dette giver flere censorer anledning til at reflektere over relationen mellem vidensformerne og deres rolle i læreruddannelsens bachelorprojekt:

- *Selve BA modulets kompetencemål er formuleret præcist nok i forhold til kvalifikationsrammen, men spørgsmålet er, om ikke de tilknyttede videns- og færdighedsmål i nogle tilfælde er formuleret, så de i højere grad peger op mod næste kvalifikationsramme mht. det videnskabelige niveau.*
- *Måske vil nogle hæfte sig ved, at professionsbachelorprojektets kompetencemål nævner "forskning" et par gange under vidensmålene, mens kvalifikationsrammen ikke nævner forskning.*
- *En del undervisere lægger mest vægt på det teoretiske, hvilket jeg finder problematisk i forhold til folkeskolens virke. Fordelingen af det praktiske kontra det teoretiske kunne godt være bedre beskrevet i kvalifikationsrammen.*
- *Det er godt, at der stilles krav i læreruddannelsen om, at der knyttes an til forskningsresultater vedrørende læring og undervisning i skolen.*

Censorformandskabets årsrapport 2020, fortsat...

Videnskabelig metode og fagområdets metoder?

Det kommenteres endvidere af flere censorer, at der i bachelorprojektet stilles krav om anvendelse af videnskabelig forskningsmetode, mens det for det generelle professionsbachelorprojekt gælder, at det er fagområdets metoder, der anvendes. Det bemærkes desuden, at bachelorprojektets kompetencemål adskiller sig

indholdsmæssigt fra de øvrige fags kompetencemål i læreruddannelsen – både hvad angår undervisningsfagene og det pædagogiske fagområde – i forhold til kravene om akademisk arbejdsmåde og videnskabelig metode:

- *Kravet om, at bachelorprojektet skal have form af en undersøgelsesopgave med brug af akademisk metode for teoribrug og dataindsamling kan problematiseres både ift. relevans for lærerprofessionen og læreruddannelsens øvrige kompetencemål.*

Arbejdsgruppen bemærker at:

UFMs ekspertgruppe understreger:

- At læreruddannelsen skal samarbejde nationalt
- At læreruddannelsen skal beforske sig selv og grundskolen
- At der skal skabes FoU-miljøer som også beforsker særlige fagdidaktiske miljøer
- At ansatte på PH'erne både bør undervise og deltage i FoU-aktiviteter
- At FoU-aktiviteter skal være mere systematiske og målrettede
- At der skal være tilbageløb mellem FoU-aktiviteter i grundskolen og på PH'erne.

Ekspertgruppens forslag er meningsfulde, men ressourcekrævende.

Videngrundlag

Scenarie: Progressionsspor og integrerende prøver

Bilag 3.1

Identificerede udfordringer

Didaktik: En vidensbaseret og undersøgende tilgang

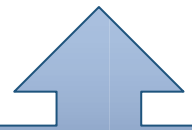
Scenarie 1A: FoU Progressionsspor igennem læreruddannelsens fire år

Scenarie 1B: BA-projektet og de studerendes vidensbaserede og undersøgende tilgang til egen og skolens praksis

Scenarie 1C: Progressionsspor igennem læreruddannelsens fire år mht. praksisviden

De studerende skal arbejde vidensbaseret og undersøgende gennem alle uddannelsens fire år

De studerendes undersøgende arbejde skal integreres 'vertikalt' med LG, praktik og undervisningsfag og samtænkes med progressionsmodellen 'horisontalt'

Da LU-strukturen ikke umiddelbart understøtte denne intention, er det afgørende, at intentionen realiseres gennem stærke strukturelle 'ankre'

UFM's udfordringspapir

Behov for integration af forsknings- og udviklingsviden i hele uddannelsen:

"[Der] er brug for strukturer for og redskaber til at integrere viden fra forsknings- og udviklingsaktiviteter, ikke bare i den enkelte undervisers undervisning, men i undervisningen generelt. Med andre ord er der behov for en strategi og en langsigtet plan for integration af forsknings- og udviklingsviden i *hele* uddannelsen."

"Det kan bl.a. [...] udvikling af et fælles sprog og en fælles systematik omkring, hvordan de studerende præsenteres for forsknings- og udviklingsviden i undervisningen."

Praksisnær forskning og forskningsnær praksis

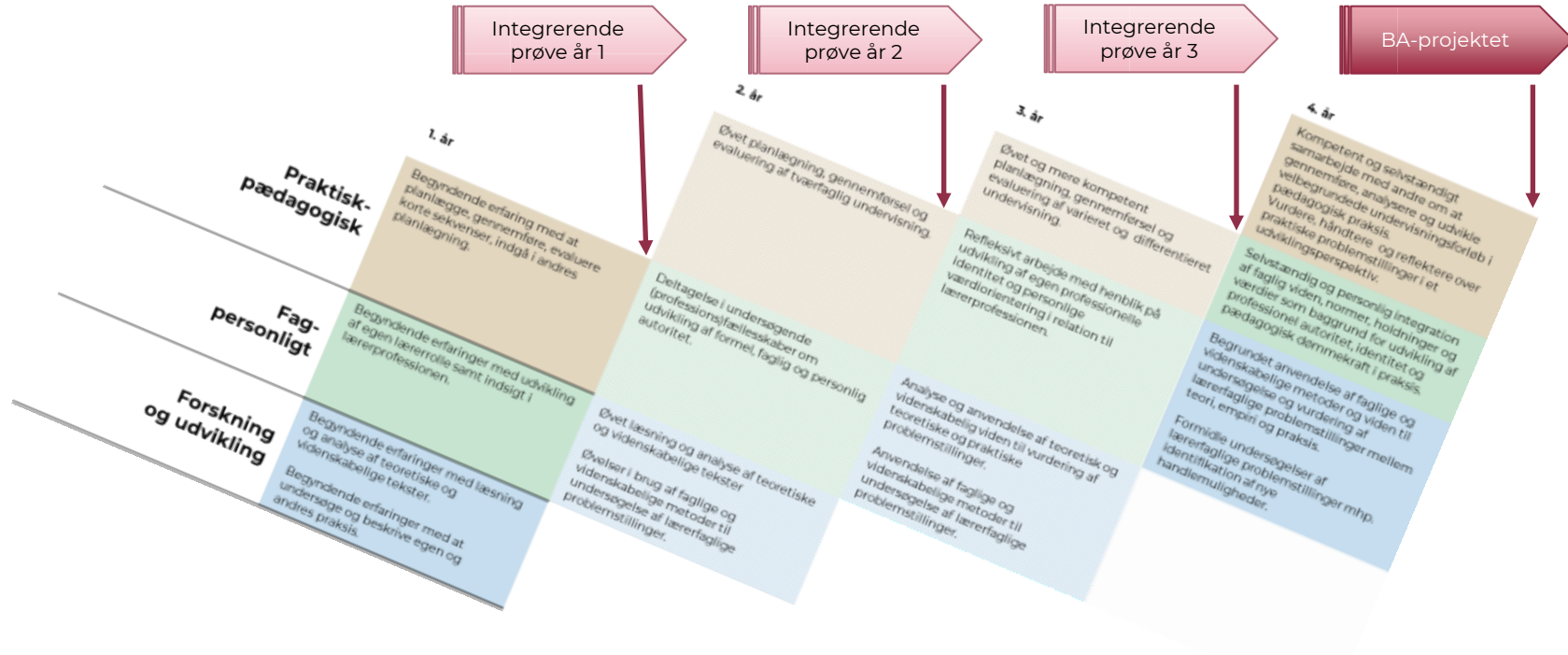
"De nyuddannede lærere skal være trænedede i at finde, forstå og anvende relevant forskningslitteratur, systematisk undersøge eksisterende praksis, afprøve nye tilgange og metoder og vurdere konsekvenserne. Forsknings- og udviklingskompetence handler om at kunne anvendte metoder og teorier i praksis. Såfremt disse kompetencer opøves på læreruddannelsen vil der være større sandsynlighed for, at færdiguddannede lærere vil kunne forholde sig systematisk analyserende og udviklende til skolens og egen praksis, når de skal praktisere som lærer – og derigennem medvirke til en vidensbaseret skoleudvikling, der kommer eleverne til gode."

"Denne kobling [mellem praksis i skolen og de studerendes arbejde på læreruddannelsen] kvalificeres også ved, at man på læreruddannelsen kontinuerligt bliver dygtigere til at arbejde undersøgende, eksperimenterende, analyserende og udviklende i forhold til skolens praksis – via brug af både forsknings- og praksisviden. Målet er således ikke blot et øget kendskab til skolevirkeligheden, men en øget kompetence i at kunne agere i, forholde sig analyserende og udviklende til skolevirkeligheden."

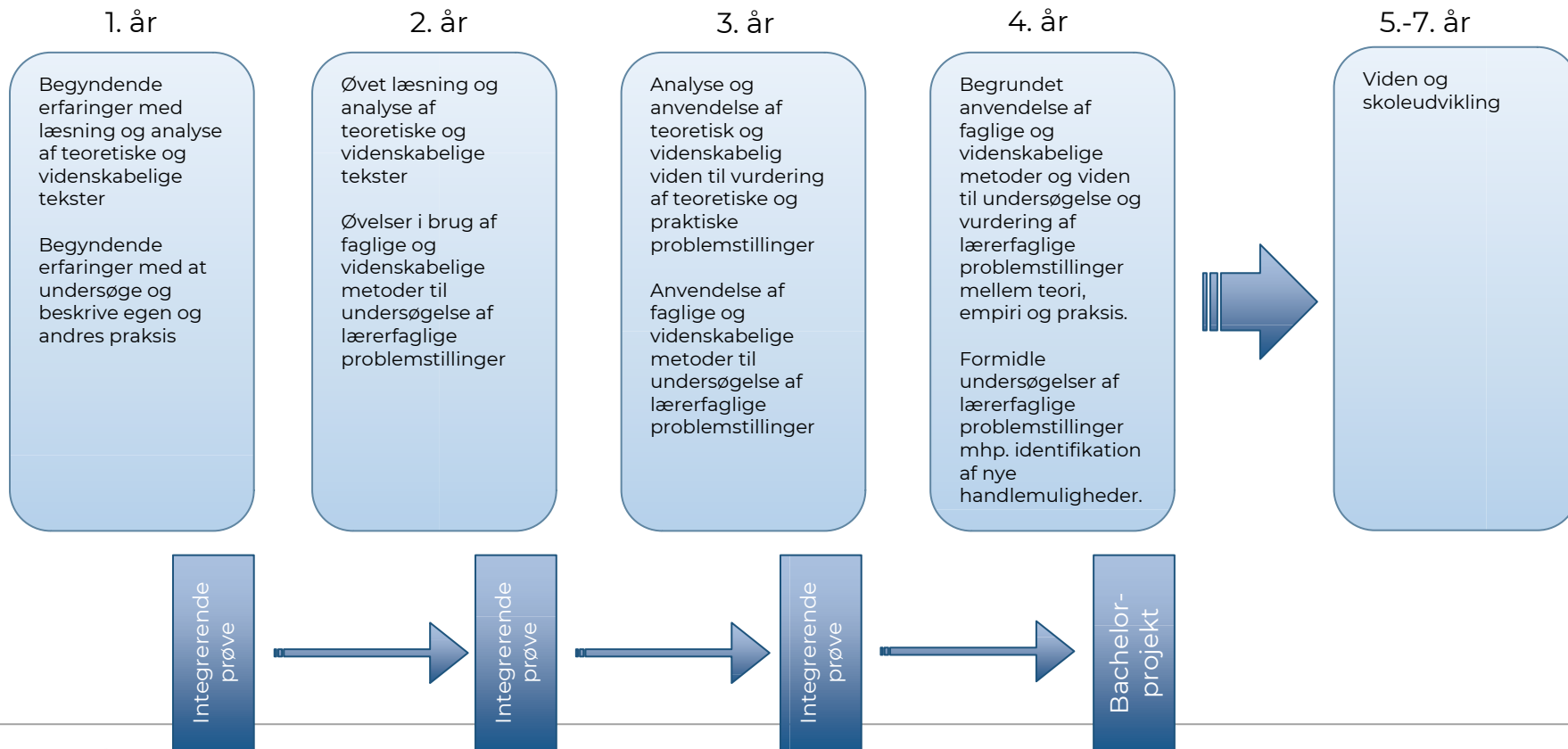
Peger på behovet for en strukturelt forankret og systematisk tilgang til opøvelsen af de studerendes kompetencer til at analysere og eksperimentere med praksis gennem hele uddannelsen.

Herunder er der behov for at styrke de studerendes meningsskabelse omkring den undersøgende arbejdsform – ikke som et selvreferentielt og uddannelsesteknisk greb – men som en forudsætning for at kunne bidrage professionelt til undervisnings- og skoleudvikling.

Integrerende prøver som strukturelle ankre og progressionsspør

Progressionssporet for FoU og de integrerende prøver

Om integrerende prøver

1. 'Prøven' som *uddannelsesformativt* element (et alternativ til særskilt ECTS-allokering)
2. Den konkrete prøve skaber sammenhæng *vertikalt* mellem undervisningsfag, LG og praktik/praksissamarbejde
3. Prøverne og BA-projektet skaber sammenhæng *horisontalt* mellem de fire år – kulminerende i BA-projektet
4. Prøverne lægger tilsammen et metodisk fundament for BA-projektet og den nyuddannede lærers udviklingspraksis
5. Mulighed for en vis grad af lokal toning af uddannelsen

Det lokale råderum med betydning for integrerende prøver

- Progressionssporenes konkrete udformning
- Studiets tilrettelæggelse omkring prøven
- Prøvens indhold
- Prøvens genstandsfelt
- Prøvens form*

* **N.B.** I dag fastlægges prøver sektorfælles, og det er formentlig også planen fremadrettet for undervisningsfag m.v. I lyset af at progressionssporene tilpasses lokalt bør det overvejes om de tre integrerende prøver tilsvarende skal fastlægges lokalt.

Omdrejningspunkter for integrerende prøver

Metodiske foci

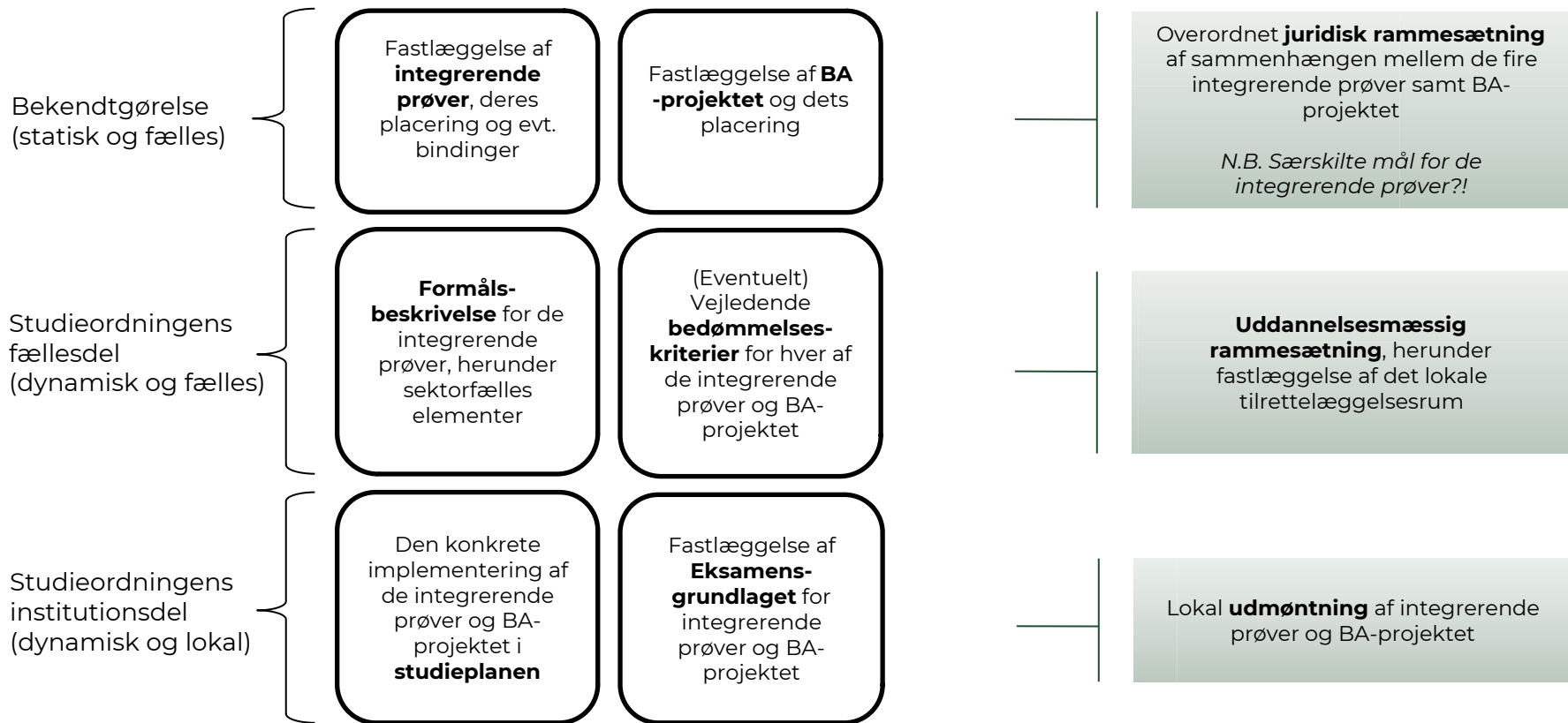
- Observation (og case metode)
- Interview (og case metode)
- Spørgeskemaundersøgelse
- Dokumentstudier (og litteratur og diskursanalyse)
- Interventionsstudier (aktionsforskning og -læring)

Lærerfaglige foci

- Undersøgelse af undervisning
- Analyse af undervisning
- Planlægning af undervisning
- Gennemførelse af undervisning
- Evaluering af undervisning
- Udvikling af undervisning

De tre integrerende prøver bør samtænkes som en del af samlet forløbstænkning, og bør samlet set berøre de fem metodiske og de seks lærerfaglige foci.

Skitse til implementering i bekendtgørelse

Videngrundlag

Scenarie: Netværk for læreruddannelsesdidaktik samt samarbejde om adjunktforløb og kompetenceudvikling

Bilag 3.2

Søren & Alan

Identificerede udfordringer

Praksisnær forskning og forskningsnær praksis

"Læreruddannelsens aktører skal fremadrettet være med til at udvikle forskning, der er praksisnær og praksisrelevant, og der skal fokus på gode tilgange til, hvordan denne forsknings- og udviklingsviden inddrages systematisk i undervisningen på læreruddannelsen."

Læreruddannelsen som centrum for didaktisk udvikling

"På læreruddannelsen må man have et fælles sprog for den gode undervisning – både på læreruddannelsen og i skolens praksis. Man må endvidere være fælles om at udvikle den måde, man underviser og vejleder de studerende på, med det perspektiv at de studerende selv skal blive dygtige didaktikere. Man må fortløbende udvikle læreruddannelsens didaktik"

Behov for integration af forsknings- og udviklingsviden i hele uddannelsen

"[D]er behov for en strategi og en langsigtet plan for integration af forsknings- og udviklingsviden i *hele* uddannelsen. Det kan bl.a. indebære en mere strategisk og systematisk tilgang til kompetenceudvikling af undervisere samt udvikling af et fælles sprog og en fælles systematik om-kring, hvordan de studerende præsenteres for forsknings- og udviklingsviden i undervisningen.

Det er dog samtidig vigtigt, at [undervisernes] diversitet udnyttes gennem bl.a. skabelsen af en fælles læreruddannelsesdidaktik."

Peger på behovet for en nationalt samarbejde (netværk) for forskningsbaseret udvikling og læreruddannelsesdidaktik, herunder kompetenceudvikling af nye og erfarne læreruddannere og et ph.d.-samarbejde for læreruddannelsesforskning

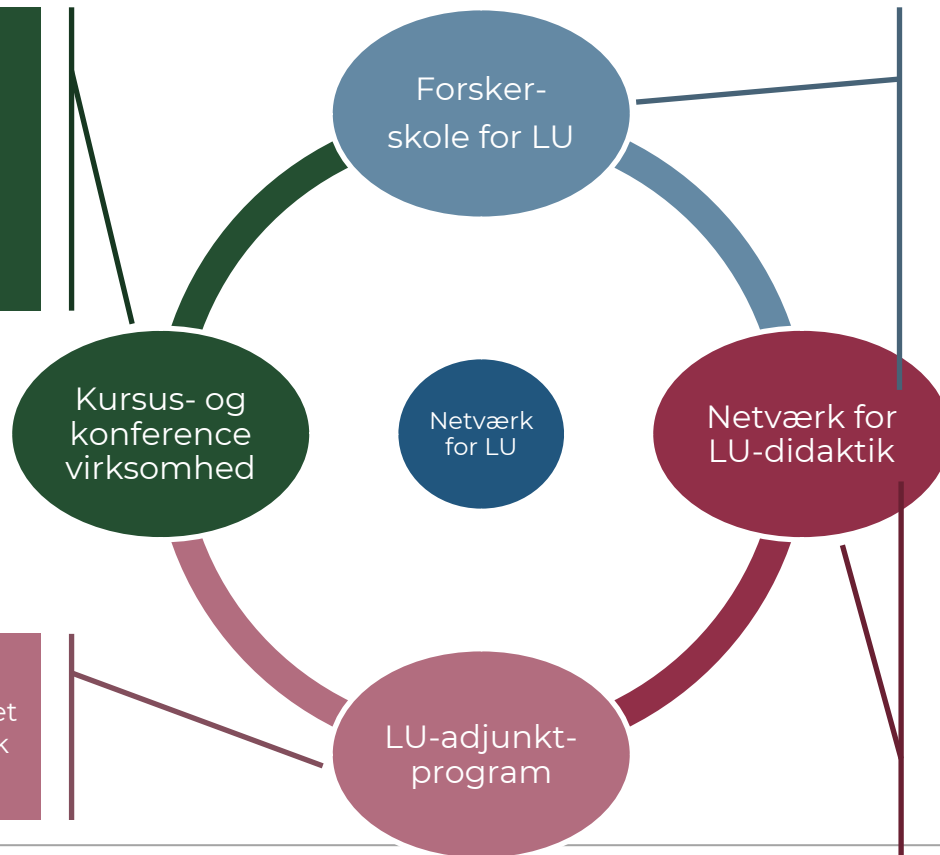
UFM's løsningsforslag:

- [Bedre koordinering](#) af professionshøjskolernes forsknings- og udviklingsaktiviteter med relevans for læreruddannelsen med henblik på bred dækning ift. fag og aktuelle temaer
- [Skærpede krav til underviserkompetencer](#) på læreruddannelsen, herunder evt. samarbejde med relevante faglige miljøer på universiteter

Nationalt netværk for læreruddannelsesdidaktik

Samarbejde om:

- Kompetenceudviklingsaktiviteter for erfarne læreruddannere
- Vejlederuddannelse for praktiklærere
- Forskningsformidling for læreruddannere og lærere

- Udbud af kurser som del af forskeruddannelsen eller med relevans for en forskerkarriere
- Gennemførelse af workshops og seminarer for ph.d.-studerende
- Kompetenceudvikling for ph.d.-vejledere
- Samarbejde om administrative opgaver i forbindelse med ph.d.-forløbene

- (Delvist) sektorfælles adjunktprogram med afsæt i læreruddannelsesdidaktik og skole-relevant FoU.

Samarbejde om:

- Forskningsmiljø og -projekter med henblik på udvikling og eksperimentering med professions-/læreruddannelsesdidaktik
- Systematisk samarbejde med tilsvarende forskningsmiljøer på universiteterne

Formål

Samarbejde

- Styrkelse af det institutionelle forskningssamarbejde mellem professionshøjskoler, universiteter og andre relevante forskningsaktører
- Styrkelse af det institutionelle forskningssamarbejde indbyrdes mellem professionshøjskolerne
- Styrkelse af personbårne forskningsnetværk på tværs af institutionerne
- Bedre muligheder for internationale partnerskaber omkring forskning i læreruddannelsen/skolen

Videngrundlag

- Styrket videngrundlag gennem målrettede forskningssatsninger, der adresser eksisterende 'huller' i videngrundlaget og nye problemstillinger
- Bedre koordinering af - og videndeling omkring - forskning i læreruddannelsens videngrundlag
- Styrket kvalitet i forsknings- og udviklingsaktiviteterne

Læreruddanner
kompetencer

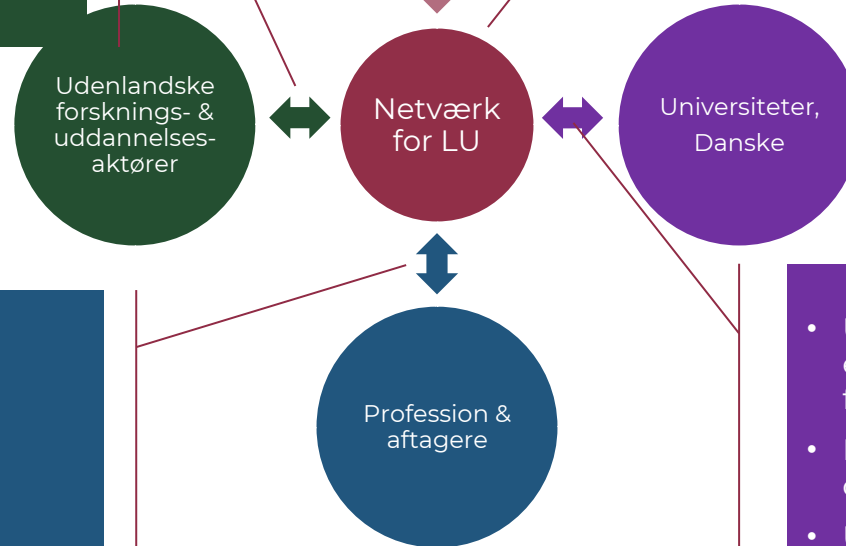
- Bedre undervisning på læreruddannelsen baseret på forskningsbaseret viden om professionsdidaktik
- Styrket relevans og højere kvalitet af adjunktforløbene for nyansatte læreruddannere
- Mulighed for et karrierespæktiv på læreruddannernes kompetenceudvikling

Omverdensbilledet

- Erfaringsdeling omkring *state of the art* og *next practice* i forhold til læreruddannelse
- Udveksling af teoretisk og empirisk forskning med relevans for læreruddannelsen
- Forsknings Samarbejder med international deltagelse
- Udveksling/lån af undervisere og vejledere

- Udveksling af teoretisk og empirisk forskning med relevans for læreruddannelsen
- Rekruttering til videnscenter
- Samarbejde om ph.d.-uddannelsen
- Samarbejde om adjunkt-forløb

- Forsknings Samarbejde med deltagelse af aftagerfeltet
- Arena for forskning, eksperimenter og udviklingsarbejde

- Udveksling af teoretisk og empirisk forskning med relevans for læreruddannelsen
- Forsknings Samarbejder med deltagelse af universiteter
- Udveksling/lån af undervisere og vejledere

Inspiration: NAFOL (Norge)

NAFOL's formål er at styrke kvaliteten af læreruddannelsen gennem en målrettet, robust og langsigtet satsning på organiseret forskeruddannelse i et nationalt netværk bestående af samarbejdende højskoler og universiteter.

- NAFOL skal bidrage til uddannelsen af ph.d.-stipendiater knyttet til læreruddannelse og skole med afhandlinger som er særligt relevante for professionspraksis
- NAFOL skal systematisk styrke vejleder- og vejledningskompetencen i læreruddannelserne og tilbyde en pulje af vejledere til disse uddannelser
- NAFOL skal udvikle et omfattende og relevant kursustilbud indenfor uddannelsesdelen af ph.d.-forløbet
- NAFOL skal udvikle forpligtende samarbejder med norske og udenlandske forskerskoler
- NAFOL skal have et særlig ansvar for at ph.d.-stipendiater ved forskerskolen dygtiggøres i formidling og kommunikation.
- NAFOL skal være et organiseret uddannelsesstilbud også for andre grupper tilknyttet læreruddannelsen end ph.d.-stipendiaterne

Programmet har læring som gennemgående tema og skal styrke forskningskompetencen og vidensgrundlaget i læreruddannelsen.

NIFU-Evaluering af NAFOL (2021)

Uddrag fra NIFU's konklusioner (p. 80ff):

«NAFOL har satt søkelys på veiledningsoppdraget, og trolig styrket veiledningskompetansen i lærerutdanningsforskningen og overfor masterstudenter i lærerutdanningene. NAFOL har initiert systematisk opplæring og kunnskapsutveksling om veiledning. Det er et innovativt opplegg som burde inspirere fagfelt utenfor denne forskerskolen og lærerutdanningsforskning generelt.»

«NAFOL, med pedagogisk læringstenkning som utgangspunkt, viser hvordan man innretter forskeropplæring med blikk for stipendiatenes faktiske behov og omsetter dem til praksis. Det er et eksempel til etterfølgelse.»

«Forskerskolen har stimulert til samarbeid og kontakt med andre forskere og fagmiljøer. NAFOL har bidratt til å styrke en 'lærerutdanningsidentitet', og deltakelsen i et nasjonalt og internasjonalt forskerfellesskap synes å ha beriket treningen av den akademiske muskelen – det vil si styrket egenutviklingen som forsker.»

«Mange NAFOLs stipendiater har utført praksisorientert forskning som ligger nær lærerpraksis. Mange stipendiater understreket at koblingen mellom praksis og teori var verdifull for dem [...] Forskerskolen har dermed bidratt til samspill mellom profesjonsutdanning og profesjonsutøvelse.»

«Vi mener NAFOL har bidratt til en mer forskningsbasert lærerutdanning. NAFOL har aktivt bidratt til å bygge opp en større kunnskapsbase innenfor lærerutdanningsforskning, og dermed styrket lærerutdanningenes kompetanse og dens teoretiske fundament.»

Link til rapporten

<https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/2733215/NIFUrapport2021-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Bilag 4.1

Bilag 4.1: Systematik og national koordinering

**Udarbejdet af Arbejdsgruppen
for Videngrundlag under LLN**

Opbygning af bilag 4: Om systematik, herunder bedre national koordinering, relevans og tilbageløb:

De næste slides vil fremvise eksempler på:

- Tværinstitutionelle samarbejder
- Beskrivelse af de nationale faggrupper
- Præsentation af sektorens LU-tidsskrift
- Status på BA-projekter
- Professionalisering af studiegrupper
- Kulturspor og ledelsesopfølgning

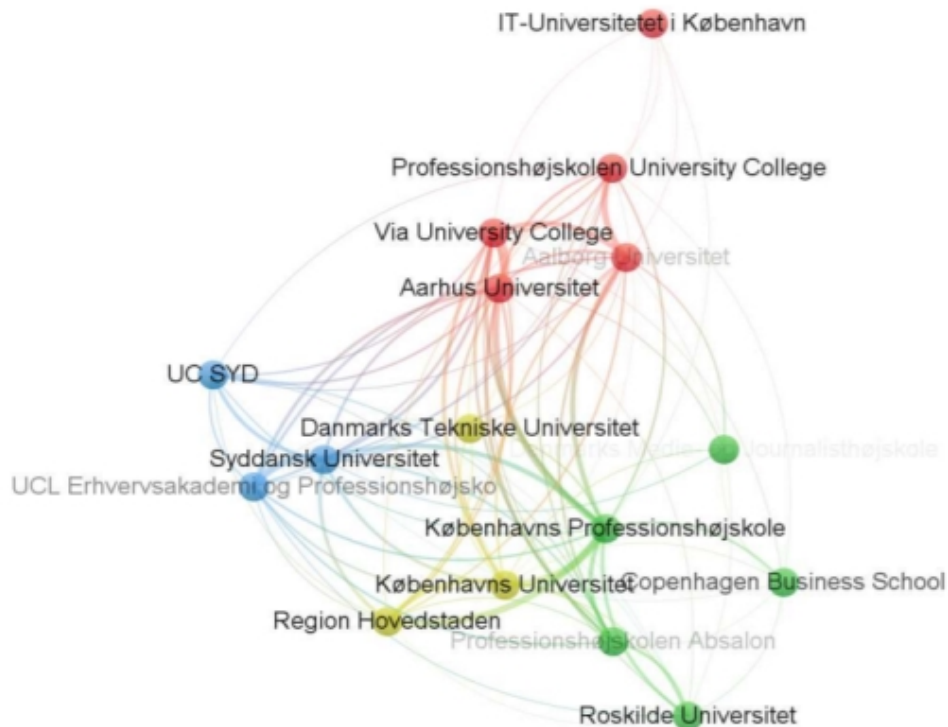
Nuværende tværinstitutionelle samarbejder, eksempler:

- Akademiet for madkundskabsdidaktik (DPU samt alle seks PH'er)
- Nationalt center for læremidler (Absalon, UC SYD, UCL, UCN)
- Nationalt videncenter for læsning (alle seks PH'er)
- Naturfagsakademiet (NAFA) (alle seks PH'er)
- Nationalt center for skoleforskning (DPU og VIA)
- Center for Grundskoleforskning (SDU, UC SYD, UCL)

Om samarbejde på tværs - UFM's rapport "Forsknings- og udviklingsaktiviteter på professionshøjskoler og erhvervsakademier", december 2019

Figur 5.13

Samarbejde om videnproduktion mellem professionshøjskoler og universiteter, 2013-2018

Anm: Figuren er baseret på data fra den samlede videnproduktion, 2013-2018.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, beregninger baseret på data fra UCViden.

Styrket samarbejde via nationale faggrupper

- Der er 22 nationale faggrupper - arbejder under LLN
- Hver faggruppe er sammensat med en faglig spids fra hver af de seks professionshøjskoler
- Formålet med de nationale faggrupper er at kvalitetssikre og udvikle læreruddannelsens fagområder og samarbejdet imellem disse.
- De nationale faggrupper blev nedsat første gang 2013. Der er udpegning hvert 2. år.
- De nationale faggrupper har blandt andet udarbejdet litteraturlister, vejledninger til læsning af forskningsartikler mv.
- Efter evalueringen: Styrket fokus på forbindelsen mellem nationale og lokale faggrupper

Nationale faggrupper – opdaterede litteraturlister

Hver faggruppe har udarbejdet lister over eksemplarisk litteratur ud fra følgende kategorier:

- Forskning
- Undersøgelser og redegørelser
- Forskningsformidling og didaktisk formidling
- Journalistiske tekster
- Juridiske tekster
- Primære kildetekster
- Andet
- Links og henvisninger

<https://www.laereruddannelsesnet.dk/li>

LÆRERUDDANNELSENS
LEDERNETVÆRK

LITTERATUR ▼ NATIONALA FAGGRUPPER 10 AMBIT
TAL OG FAKTA TASKFORCE PROFESSIONALISERING AI

Litteraturoversigter

Litteraturlister:

Undervisningsfag:

- [Billedkunst](#)
- [Biologi](#)
- [Dansk](#)
- [Engelsk](#)
- [Fransk](#)
- [Fysik og Kemi](#)
- [Geografi](#)
- [Historie](#)
- [Madkundskab](#)
- [Håndværk og Design](#)
- [Idræt](#)
- [Kristendomskundskab og Religion](#)
- [Matematik](#)
- [Musik](#)
- [Natur og Teknologi](#)

Nationale faggrupper– vejledning til at læse en forskningsartikel

Hver faggruppe har desuden udvalgt særlig forskningslitteratur samt givet eksempler på, hvordan en sådan kan indgå meningsfuldt i undervisningen.

<https://www.laereruddannelsesnet.dk/laesning-af-en-fc>

LÆRERUDDANNELSENS
LEDERNETVÆRK

LITTERATUR ▾ NATIONALE FAGGRUPPER 10 AMBITIONER FOR EN BEDRE
TAL OG FAKTA TASKFORCE PROFESSIONALISERING AF STUDIEGRUPPER

Læsning af en forskningsartikel

[Anvendelse af forskningslitteratur i læreruddannelsen](#)

[At læse en forskningsartikel BA – professionsbachelorprojektet](#)

[Billedkunst – Læsevejledning til billedkunst](#)

[Biologi – At læse en forskningsartikel](#)

[Biologi – Seok 2011 What Teachers of Science Need to Know about Models An overvi](#)

[Dansk – Vejledning Forskningsartikel](#)

[Engelsk – kommer snart](#)

[Fransk – Forslag til arbejde med forskningsartikel i franskfaget](#)

[Fysik og kemi – Eksempler brug af forskningsartikler i fysik og kemi](#)

[Geografi – Lewis Maslin \(2015\) Defining the Anthropocene](#)

[Geografi – Torres et al \(2016\) Models in Geoscience classes](#)

[Historie – forskningsartikler](#)

[Historie – vejledning til anvendelse af forskningsartikel](#)

[Håndværk og design – Læsevejledning til håndværk og design](#)

[Idræt – Vejledning til arbejde med forskningsartikel på læreruddannelse](#)

[Kristendomskundskab og religion – Et eksempel på hvordan der kan arbejdes med](#)

[KLM – Didaktisering af forskningsartikel i KLM](#)

[Madkundskab – læsevejledning til forskningsartikel i madkundskab](#)

[Matematik – Læseguide fra den nationale faggruppe i matematik](#)

[KLM – Didaktisering af forskningsartikel i KLM](#)

Sektorens eget tidsskrift – LUP - siden 2016

Udkommer to gange årligt.

Eksempler på temaer:

- Lærings- og kompetencemål i skole og læreruddannelse
- Teknologiforståelse
- Forældresamarbejde

Status på professionsbachelorprojekterne

Evalueringen af bachelor-projekterne på læreruddannelsen blev gennemført på den første færdige dimittendårgang efter BEK-13. Siden evalueringen er følgende ændringer sket vedr. bachelorprojekterne:

- Skærpede retningslinjer til emnevalg og det akademiske niveau i bachelorprojekterne er indarbejdet i national del af studieordningen
- Nye vejledninger til studerende, undervisere og censorer om skærpede forventninger til emnevalg og det akademiske niveau i BA-projekterne
- National kompetenceudvikling af undervisere og vejledere i BA-projekterne: Fælles konferencer med internationale keynote speakere
- Udarbejdelse af **nye forskningsgodkendte lærebøger** om bachelorprojekter, opgaveskrivning og undersøgelsesmetoder

Censorformandskabets årsrapport 2020. Evalueringsresultater:

a): Vidensgrundlag

Hovedparten af censorerne, dvs. lidt over 80%, vurderer at bachelorprojektets vidensgrundlag er godt eller fortrinligt, mens 13% vurderer det til jævnt eller middel.

Lidt mere end 1% finder vidensgrundlaget uacceptabelt; resten har ikke afgivet svar. Censorerne er således helt overvejende positive i forhold til vidensgrundlaget, hvilket kommer til udtryk i følgende citater:

b): Niveau og indhold i bachelorprojektet

78,6% af censorerne finder niveau og indhold godt eller fortrinligt, mens 14,7% bedømmer det til middel eller jævnt. 1,4% finder niveauet uacceptabelt og 5,3% har ikke svaret på spørgsmålet.

c): Bachelorprojektets relevans

85,3% af censorerne finder relevansen i forhold til professionen fortrinlig eller god, mens 8,9% finder den middel eller jævn. 0,6% finder relevansen uacceptabel, 5,3% har ikke afgivet svar.

Professionalisering af studiegruppearbejde

- Forpligtende retningslinjer for studiegruppearbejde er indarbejdet i national del af studieordningen
- Pilotprojekter på alle professionshøjskoler med udgangspunkt i nationale anbefalinger om studiegruppearbejde
- National kompetenceudviklingsdag for studiegruppevejledere og undervisere
- Udvikling af materiale (cases, vejledninger mv) om studiegruppearbejde → tilgængeligt for alle læreruddannere på LLN´s hjemmeside
- Ledelsesmæssig opfølgning: Netværk af uddannelsesledere

Kulturspor og ledelsesopfølgning nationalt og lokalt

- Læreruddannelsens Ledernetværk: Chefer for Læreruddannelsen mødes 2 – 4 gange pr måned: Ledelse af forandringsprocesser på læreruddannelsen på landsplan
- Netværk for alle uddannelsesledere på læreruddannelsen: Videndeling nationalt og ledelse af forandringsprocesser på læreruddannelsen
- Ledelse af nationale faggrupper
- Ledelse af sektorprojekter fx sektorprojekt med udvikling af MOOCs til to frivillige kurser på læreruddannelsen – fremmeste fagpersoner i landet
- Fælles sektorløsninger og national studieordning

Hvilken udfordring vil løsningen bidrage til?

Med udgangspunkt i nationale evalueringer af læreruddannelsens bacheloropgaver og litteraturlister konkluderer ekspertgrupper løbende, at den faglige tyngde ikke er tilstrækkelig på læreruddannelsen. Dette sker ca. hvert 7. år, når læreruddannelsessektoren er gennem en national evaluering.

Hvordan

Denne udfordring skal behandles proaktivt, enkelt og meningsfuldt af sektoren selv. Derfor:
Der indføres en nationalt koordineret feedback-audit af hvert fagområde i læreruddannelsen.
Der er ca. 30 fag i læreruddannelsen og 5 professionshøjskoler. Så hvis hver PH tager et fag pr. år, vil man kunne komme igennem alle læreruddannelsens fag i løbet af en 5-6-årig periode.

Auditten har fokus på stikprøver fra alle landets læreruddannelser. Stikprøverne vil være litteraturlister og bacheloropgaver på forskellige niveauer. Auditten vil dermed i data-form minde om de evalueringstyper som ses i UFM's evalueringer af videngrundlag.

Afholdelsen af auditten skal ikke blot have fokus på kontrol af kvalitet og niveau, men også have fokus på gensidig udveksling og feedback.

Der ligger op til et enkelt koncept. Med understøttelse fra en generisk vejledning, LLN og den nationale faggruppe arrangerer hvert professionshøjskole en audit. Her inddrages relevante eksperter fra danske og udenlandske læreranstalter (universiteter, konservatorier, mv.), undervisere, afdagere og studerende.

Det er vigtigt, at evalueringen har et formativt sigte og initierer samarbejde, større inddragelse af omverdenen, højere kvalitet samt national videndeling.

Behov for regelændringer

Nej

Økonomi og ressourcer

Skal koordineres på landsplan af LLN, nationale faggrupper og censorformandskabet.
Med ca. 30 fag i læreruddannelsen og en kadence på hvert 5. år, skal hver PH gennemføre 1 audit pr. år.

Konsekvenser i øvrigt

Kan indgå i de lokale uddannelsers kvalitetssikringssystemer, og derved spare udgifter lokalt.

GRUNDLAG FOR KAPACITETSLØFT AF PROFESSIONSHØJSKOLERNES LÆRERUDDANNELSESFORSKNING

Forslag til benchmark for vurdering af forsknings- og udviklingsmiljøer

August 2020

Bilag 4.3

INDHOLDSFORTEGNELSE

SAMMENFATNING	2
INDLEDNING	3
DEFINITION AF BÆREDYGTIGE FOU-MILJØER.....	5
13 PRINCIPPER FOR BÆREDYGTIGE FOU-MILJØER.....	6
Anbefalinger på baggrund af principper	8
BENCHMARK-GRÆNSEVÆRDIER	10
BENCHMARK-ANALYSE AF FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSMILJØER	13
Humanistiske fag og samfund.....	16
Naturfag	25
Praktisk-Musiske fag	36
Sprogfag.....	56
Øvrige	69
TVÆRGÅENDE BENCHMARK-ANALYSE	72
Populationsanalyse	72
Tværgående analyse.....	74
TVÆRINSTITUTIONELLE SATSNINGER	75
ØVRIGE RELEVANTE FOU-MILJØER	76
ØKONOMISKE BETRAGTNINGER	77
BILAG: METODE	78
Survey spørgsmål	79
BILAG: KORRIGEREDE FOU-ÅRSVÆRK.....	88
BILAG: FOU-NØGLEORD.....	89
BILAG: PROJEKTGRUPPENS BETRAGTNINGER	96
BILAG: KOMMISSORIUM.....	98

SAMMENFATNING

Rapporten 'Grundlag for kapacitetsløft af professionshøjskolernes læreruddannelsesforskning' opstiller 13 principper for FoU-miljøers bæredygtighed i et professionsuddannelsesperspektiv. Otte af disse principper danner afsæt for et benchmark for bæredygtige FoU-miljøer, som består af i alt 22 indikatorer. Disse indikatorer er blevet belyst gennem en survey med 230 af professionshøjskolernes FoU-aktive medarbejdere (svarende til en svarprocent på 76,2). De resterende fem principper står som selvstændige anbefalinger til professionshøjskolernes ledelser.

Rapporten indeholder en vurdering af hvert enkelt fag og fagområde i læreruddannelsen anskuet som særskilte FoU-miljøer, samt en vurdering af fagklynger og visse tværgående fagområder. Rapporten indeholder også en analyse, der ser på tværs af fag og fagområder.

Rapportens resultater peger på store forskelle mellem forskellige fag og fagområder

i forhold til FoU-miljøernes bæredygtighed. FoU-miljøerne i tilknytning til dansk, matematik og de pædagogiske fagområder står stærkt, mens andre fag, ikke mindst de praktisk-musiske fag, står svagere som selvstændige FoU-miljøer.

I den tværgående analyse er det særligt princippet om 'Impact i uddannelse og profession', som står stærkt. Den tværgående analyse peger samtidig på, at det er problematisk at snakke om FoU-miljøer på tværs af sektoren. Således er det særligt indikatorerne under princippet 'Forskningsfagligt fællesskab og kultur', som står svagt. Det samme gør indikatorerne under princippet 'Forskningsnetværk'. Tilsammen vidner dette om et behov for styrkede samarbejder på tværs af professionshøjskolesektoren og mellem professionshøjskoler og øvrige vidensinstitutioner, hvis der skal kunne tales om reelle tværinstitutionelle forskningsfaglige miljøer på læreruddannelsen i Danmark.

INDLEDNING

De danske professionshøjskoler er forpligtede på at bedrive praksisnær og anvendelsesorienteret forskning som en forudsætning for udviklingen og kvalitetssikring af uddannelsernes videngrundlag og for at tilvejebringe ny viden til brug for praksis. Professionshøjskoler ønsker på denne baggrund at være i stand til at definere den aktuelle forskningskapacitet indenfor enkelte fag/fagområder og uddannelser med henblik på at skabe basis for det videre arbejde med at udvikle modeller for styrket forskningssamarbejde på tværs af professionshøjskolerne.

Projektgruppen

Denne rapport er resultatet af et udviklingsarbejde af en projektgruppe bestående af følgende medlemmer:

- Bo Nielson, forsknings- og udviklingsleder, KP
- Karsten Gynter, docent, Absalon
- Lene Mosegaard Søbjerg, forskningschef, UC Syd (formand for projektgruppen)
- Lisbeth Angela Lunde Frederiksen, forskningsleder, VIA
- Peter Yding Brunbech, videntcenterleder, UCL
- Thomas Thyrring Engsig, docent, UCN

Danske Professionshøjskoler har været repræsenteret i projektgruppen ved chefkonsulent Alan Klæbel Weisdorf, som har bistået gruppen med dataindsamlingen, analyser af data samt udarbejdelse af nærværende rapport.

Kommissoriet

Projektet tager afsæt i *Kommissorium: Grundlag for kapacitetsløft af professionshøjskolernes læreruddannelsesforskning* dateret 22. november 2019.

Kommissoriet blev udarbejdet af Danske Professionshøjskoler på vegne af rektorkol-

legiets formandskab samt formanden for Forskningsstrategisk Initiativ i Danske Professionshøjskoler (FIDP).

Organisatorisk er projektet forankret i FIDP-styregruppen, som ligeledes er styregruppe for projektet.

Kommissoriet er vedlagt som bilag til rapporten.

Rapportens formål

Formålet med denne rapport er at formulere en definition af et bæredygtigt forsknings- og udviklingsmiljø i professionshøjskolesektoren (herefter FoU-miljø) samt på den baggrund at udarbejde generiske benchmark til måling af dette med henblik på at danne grundlag for styrkelse af forskningskapaciteten inden for alle fagområder.

Præmis for læsning af rapporten

Rapporten er baseret på en forskningsfaglig definition og diskussion af, hvad det kræver at oprette, bevare og udvikle FoU-miljøer på tværs af de danske professionshøjskoler indenfor læreruddannelsens fag og fagområder.

Antagelsen i rapporten er, at det er meningsfuldt at anskue FoU-miljøer indenfor de enkelte fag og fagområder som eksisterende på tværs af professionshøjskoler.¹ Det er dog vigtigt at holde for øje, at rapporten siger mere om *potentialet* for et tværgående FoU-miljøer end eksistensen af disse. Det er således en forudsætning, at der er et tæt og konstruktivt samarbejde på tværs af professionshøjskolerne.

Rapporten tager yderligere udgangspunkt i antagelsen om, at der er en fælles minimumsstandard for, hvad et bæredygtigt

¹ Eksistensen – eller fraværet – af tværinstitutionelle FoU-miljøer er centralt i to af de principper, der ligger til grund for målingen; et der fokuserer på faktuelle tal om tværinstitutionelle samarbejder (princip 5), og et der fokuserer på oplevelsen af at have et fagligt fællesskab på tværs af institutioner (princip 8).

FoU-miljøer er. Definitionen af et bæredygtigt FoU-miljøer præsenteres nedenfor.

God læselyst.

DEFINITION AF BÆREDYGTIGE FOU-MILJØER

Med henblik på at definere hvad et bæredygtigt FoU-miljøer er, er der gennemført et litteraturstudie med søgning på ordene 'FoU-miljøer', 'forskningskultur', 'forskningsstruktur', 'forskningsinfrastruktur' og 'research environment'. Der er lavet generelle søgninger og søgninger med fokus på læreruddannelsen. Studiet er suppleret af policy dokumenter omkring kvalitet i forskning fra de danske professionshøjskoler.

Litteraturstudiet viser tydeligt, at der ikke findes en entydig definition af, hvad et bæredygtigt FoU-miljøer er. Kontekst, fagområde og individuelle vilkår påvirker, hvordan et FoU-miljø opstår, udvikles og vedligeholdes.

Der er dog konkrete indikationer på, at opbygning af et FoU-miljø blandet andet handler om

- 1) at sikre en kritisk masse af forskere,
- 2) at sikre forskningsledelse og governance, samt
- 3) at skabe rammerne for en kultur, der sikrer kontinuerlig forankring og udvikling af et fagligt velfunderet FoU-miljø.

Med andre ord er et bæredygtigt FoU-miljøer afhængigt af en række forskellige faktorer, der kan være til stede i større eller mindre omfang.

På baggrund af litteraturstudiet og arbejdsgruppens diskussion er der udarbejdet et bud på en definition af et bæredygtigt FoU-miljøer, som er baseret på en række grundlæggende principper.

Definition

"Et bæredygtigt FoU-miljøer i et professionsuddannelsesperspektiv er karakteriseret ved at bestå af en kritisk masse af forskere, ved at have videnskabelig kvalitet, kompetencer og kapacitet, organisatorisk og samfundsmæssig legitimitet, en klar forskningsstrategi, kvalificeret forskningsfaglig ledelse og ved at stå på en grund af et udviklende forskningsfagligt fællesskab og -kultur, samt ved at udvikle uddannelser og professioner"

13 PRINCIPPER FOR BÆREDYGTIGE FOU-MILJØER

På baggrund af definitionen af bæredygtige FoU-miljøer er der identificeret i alt 13 principper, som hver for sig er betydende for et FoU-miljøes styrke og relevans, og som samlet set identificerer de væsentlige dimensioner i FoU-miljøers bæredygtighed – bredt forstået – på såvel kort som lang sigt. Otte af disse principper indgår i rapportens benchmark, mens de øvrige fem principper står som anbefalinger for relevante ledelser og beslutningstagere.

Først præsenteres de otte principper, som indgår i benchmark sammen med de konkrete indikatorer, som benchmark baseres på.

De er:

1. Kritisk masse
2. Formel forskningskompetence
3. Forskningsfaglig ledelse
4. Videnskabelig produktion
5. Forskningsnetværk – nationale/internationale
6. Impact i uddannelse og profession
7. Arbejdsidentitet i forskning
8. Forskningsfagligt fællesskab og kultur

Dernæst præsenteres de fem principper, som fungerer som særskilte anbefalinger.

De er:

9. Ekstern funding
10. Vidensproduktion og -formidling til aftagere
11. Institutionel legitimitet og forankring
12. Kvalitetssikring af forskning
13. Rekruttering, udvikling og fastholdelse

Princip 1: Kritisk masse

Kritisk masse er afgørende i FoU-miljøer i forbindelse med at etablere konstruktive og bæredygtige forskningsgrupper. Det gælder i forhold til at kunne få kvalificeret faglig feedback samt at kunne have mulighed for

at inddrage forskellige faglige perspektiver. I forhold til at have kapacitet nok til forskellige projekter er det vigtigt at have en kritisk masse af en vis størrelse i et FoU-miljø.

Indikatorer:

- Antal medarbejdere i FoU-miljøet
- Antal årsværk i FoU-miljøet
- Den gennemsnitlige forskningsallokering²

Princip 2: Formel forskningskompetence

Det er vigtigt, at der i et FoU-miljø er en betydelig andel af medarbejdere med forskningskompetence for at sikre kvaliteten i projekterne. Derudover bør der være medarbejdere uden formelle forskningskompetencer, men med erfaring i FoU-aktiviteter, metodiske og analytiske kompetencer og med en relevant praksiserfaring og relation til praksis og professioner.

FoU-miljøers langsigtede bæredygtighed sikres endvidere gennem en fødekæde bestående af talentfulde undervisere, som igennem ph.d.-forløb bedriver intensiv praksisnær forskning og tilegner sig formelle forskningskompetencer.

Indikatorer:

- Andel af FoU-miljøet, som består af medarbejdere med forskeruddannelse
- Andel af FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb

Princip 3: Forskningsfaglig ledelse

Kompetencer til at styre og udvikle miljøet er afgørende for at skabe en fælles identitet og retning for et FoU-miljø. Det vurderes

² 'Forskningsallokering' er den (fastlagte eller estimerede) andel af tid eller opgaver ud af den samlede arbejdsindsats, som er afsat til FoU-aktiviteter for den pågældende medarbejder.

afgørende, at der er mindst én docent indenfor hvert miljø for at gøre det muligt at lede miljøet i den ønskede retning.

Indikatorer:

- Antal docenter i FoU-miljøet

Princip 4: Videnskabelig produktion

Et bæredygtigt FoU-miljøer producerer løbende viden af høj faglig kvalitet. Kvaliteten af vidensproduktionen i professionshøjskolerne FoU-miljøer vurderes på samme måde som på universiteterne, hvor publicering på BFI-givende autoritetslister er en nøgleindikator.

Det er dels afgørende, at FoU-miljøerne har en høj publikationsrate i forhold til miljøets størrelse, dels at så mange i miljøet er engageret i produktionen af videnskabelige publikationer. Det er endvidere centralt, at FoU-miljøet bidrager til den internationale videnproduktion gennem publikationer gennem udenlandske kanaler.

Indikatorer:

- Gennemsnitligt antal udgivelser på autoritetslister per FoU-aktiv medarbejder (ene eller medforfatter)
- Andel af FoU-aktive medarbejdere, som har udgivet på autoritetslister (ene eller medforfatter)
- Gennemsnitligt antal udgivelser udgivet gennem udenlandske kanaler per FoU-aktiv medarbejder (ene eller medforfatter)
- Andel af FoU-aktive medarbejdere, som har udgivet gennem udenlandske kanaler (ene eller medforfatter)

Princip 5: Forskningsnetværk – nationale/internationale

Samarbejde med andre nationale og internationale FoU-miljøer og forskningsinstitutioner er afgørende for, hvorvidt et FoU-miljø over tid er bæredygtigt. Gennem forskningsnetværk og samarbejde sikres aktualitet, relevans og kvalitet i både FoU-aktiviteter og videnskabelig produktion.

Indikatorer:

- Andel af FoU-aktive medarbejdere, der indgår i FoU-samarbejder med andre professionshøjskoler
- Andel af FoU-aktive medarbejdere, der indgår i FoU-samarbejder med universiteter
- Andel af FoU-aktive medarbejdere, der indgår i FoU-samarbejder med udenlandske FoU-institutioner

Princip 6: Impact i uddannelse og profession

Et bæredygtigt FoU-miljø på professionshøjskolerne producerer udfordringsbaseret, praksisnær og anvendelsesorienteret viden, der har betragtelig betydning for såvel viden grundlaget i professionsuddannelsen som for praksis og de fagprofessionelle. Dette kommer i læreruddannelsen bl.a. til udtryk som kvalificerede forståelser, pædagogiske og didaktiske handlemuligheder og professionel dømmekraft.³

Indikatorer:

- Samarbejde med profession/praksis om FoU-aktivitet(er)
- Anvendt egen FoU i egen undervisning på læreruddannelsen
- Præsenteret egen FoU i andres undervisning m.v. på læreruddannelse
- Præsenteret egen FoU for professionen/praksis

Princip 7: Arbejdsidentitet i forskning

For at sikre størst muligt engagement, motivation og kvalitet i både FoU-projekter og FoU-miljøer og for, at aftaler i forbindelse med forskningsprojekter ikke bliver udskudt i pressede arbejdssituationer, er det vigtigt, at medarbejderne i FoU-miljøet har en oplevelse af, at forskning er en central konstituerende komponent i deres arbejdsidentitet.

³ Forskningens bidrag til uddannelsen og professionen er et meget komplekst fænomen, og det derfor være svært at belyse systematisk. Det har ikke været arbejdsgruppens opdrag at udvikle generiske metoder til at måle impact, og nærværende rapport inddrager kun målepunkter for en begrænset del af forskningens bidrag til, og samspil med, uddannelse og profession.

Indikatorer:

- Forskningens betydning for arbejdsidentiteten

Princip 8: Forskningsfagligt fællesskab og kultur

Den bedste forskning foregår i et miljø, hvor der er et fagligt fællesskab samtidig med en åbenhed over for forskellige faglige perspektiver og en fælles kultur med fælles overordnede mål og spilleregler for samarbejdet.

I et forskningsfagligt miljø bør de enkelte medarbejdere have oplevelsen af, at de har mulighed for at bidrage til identifikation af fælles forskningstemaer samt den faglige udvikling af forskningsfeltet. Dette sikres gennem medindflydelse og følelsen af at være en del af et FoU-miljø, hvor der er faglig sparring, opmærksomhed, interesse og opbakning fra ledelsen.

Indikatorer:

- Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af professionshøjskolerne
- Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter
- Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udvikling
- Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring

ANBEFALINGER PÅ BAGGRUND AF PRIN- CIPPER

Princip 9: Ekstern funding

Ekstern funding er afgørende for et FoU-miljøes bæredygtighed. Ekstern funding er dels et nødvendigt supplement til sektorens yderst begrænsede basisbevilling til FoU, dels en direkte indikator på FoU-arbejdets relevans ift. samfund og omverden.

Muligheden for at søge midler er meget forskellig for ulige fagmiljøer og beror i høj grad også på støtte fra ledelse og administrative enheder.

Da der ikke nødvendigvis er sammenfald mellem mulighederne for ekstern funding og et forskningsområdes vigtighed for læreruddannelsen, er det vanskeligt at opsætte generelle benchmark for ekstern finansiering.

Det anbefales, at der aktivt tages stilling til, hvordan der kan udvikles bæredygtige forskningsmiljøer indenfor alle fagområder uanset finansieringsmuligheder.

Princip 10: Videnproduktion og -formidling til aftagere

Et bæredygtigt FoU-miljøer er kendetegnet ved ikke kun at skabe viden og videndele gennem videnskabelig publicering, men også via fagblade, presse, foredrag, seminarer mm.

Dette skal sikre, at viden sættes i spil bredt mellem aftagerne, men det er også en væsentlig feedback-mekanisme for et bæredygtigt miljø, der sikrer kontakt med omverdenen.

Det anbefales, at et bæredygtigt FoU-miljøer er kendetegnet ved at have konkrete strategier for formidling og har ledelsesanerkendelse af, at formidling er en arbejdsopgave for forskere.

Princip 11: Institutionel legitimitet og forankring

Det er afgørende for et bæredygtigt FoU-miljøer, at det nyder opbakning i organisationen. Dette sker gennem tydelig ledelsesunderstøttelse og en tydelig forankring. Det er vigtigt, at både små og store fagområder nyder opbakning i organisation og har et tydeligt tilhørsforhold til læreruddannelsen og det generelle FoU-miljø i sektoren.

Princip 12: Kvalitetssikring af forskning

Bæredygtige FoU-miljøer følger nationale og internationale retningslinjer for sikring af ansvarlig forskningspraksis, forskningsetik og forskningskvalitet – herunder indsamling og håndtering af data, peer-review af forskningspublikationer etc.

Eksempler på disse retningslinjer er den danske kodeks for integritet i forskning, Vancouver-reglerne for tildeling af forfatter-skaber samt de enkelte professionshøjsko-

lers retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis.

Princip 13: Rekruttering, udvikling og fastholdelse

Et bæredygtigt FoU-miljø er karakteriseret ved en dynamisk udvikling, hvilket afstedkommer, at der skal forekomme mulig-

Et bæredygtigt FoU-miljø har interne procedurer og processer for løbende kvalitetssikring af FoU-aktiviteter og FoU-produktion.

heder for rekruttering af relevante og nødvendige forskningskompetencer, økonomisk og ledelsesmæssige muligheder for løbende faglig udvikling samt en klar strategi om karriereveje for forskere på professionshøjskolerne.

BENCHMARK-GRÆNSEVÆRDIER

Som beskrevet ovenfor er benchmarket bygget op omkring 8 af de 13 principper, som vurderes at være centrale for et forsknings- og udviklingsmiljøes langsigtede bæredygtighed.

8 principper – 22 indikatorer

De 8 principper er udfoldet i 22 indikatorer, som hver danner grundlag for et benchmark. Nogle principper består af op til fire indikatorer, mens andre principper beskrives gennem en enkelt indikator.

Benchmark – en skala fra 1 til 5

Hver indikator vurderes på en benchmark-skala mellem 1 og 5. Hvor 1 er den laveste vurdering og 5 er den højeste vurdering.

De fem niveauer er konstrueret omkring en styrkemarkør og en tidsmarkør.

Styrkemarkøren signalerer indikatorens kvalitative eller kvantitative udsagn om FoU-miljøets styrke.

Styrkemarkørerne er:

- Særdeles robust (5)
- Robust (4)
- Bæredygtigt (3)
- Sårbart (2)
- Utilstrækkeligt (1)

Tidsmarkøren bygger på, at FoU-miljøerne er virksomme over tid og ikke skal anskues som øjebliksbilleder. Heraf udspringer, at værdierne 2-5 ikke giver anledning til umid-

delbar handling, om end værdien 2 bør give anledning til opmærksomhed.

Værdien 1 adskiller sig fra de øvrige værdier ved, at der her *alt andet lige* kan være behov for mere umiddelbar handling/indsats.

De fem niveauer på benchmark-skalaen er:

Niveau 5 repræsenterer det spænd af værdier, hvor FoU-miljøet i forhold til denne indikator *må vurderes at være særdeles robust over tid*.

Niveau 4 repræsenterer det spænd af værdier, hvor FoU-miljøet i forhold til denne indikator *må vurderes at være robust over tid*.

Niveau 3 repræsenterer det spænd af værdier, hvor FoU-miljøet 'alt andet lige' OG i forhold til denne indikator *vurderes at være bæredygtigt over tid*.

Niveau 2 repræsenterer det spænd af værdier, hvor FoU-miljøet i forhold til denne indikator *vurderes at være sårbart over tid*.

Niveau 1 repræsenterer det spænd af værdier, hvor FoU-miljøet i forhold til denne indikator *vurderes at være utilstrækkeligt på kort sigt og over tid*.

Nedenfor vil intervallerne for de fem benchmark-niveauer blive præsenteret for hver af de 22 indikatorer.

Princip 1: Kritisk masse

		1	2	3	4	5
MEDARBEJDERE I FOU-MILJØET	Antal	0-1	2-5	6-11	12-17	18+
ÅRSVÆRK I FOU-MILJØET	Antal	0-1	1-3	3-6	6-9	9+
FORSKNINGSALLOKERING	Gns./ medar- bejder	0>20%	20>40%	40>50%	50>60%	60%+

Princip 2: Formel forskningskompetence

		1	2	3	4	5
FOU-AKTIVE MEDARBEJDERE MED FORSKERUDDANNELSE	Andel	0>20%	20>50%	50>60%	60>75%	75%+
FOU-AKTIVE MEDARBEJDERE I PH.D.-FORLØB	Andel	0%	0>10%	10>15%	15>20%	20%+

Princip 3: Forskningsfaglig ledelse

		1	2	3	4	5
DOCENTER I FOU-MILJØET	Antal	0	-	1	2	3+

Princip 4: Videnskabelig produktion

Udgivelser 2019 – ene eller medforfatter		1	2	3	4	5
UDGIVELSER PÅ AUTORITETSLISTER	Gns./ medar- bejder	0>0,5	0,5>1,0	1,0>1,5	1,5>2,0	2+
ANDEL AF FOU-MILJØ MED UDGIVELSER PÅ AUTORITETSLISTEN I 2019	Andel	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
UDGIVELSER I UDLANDET (2019)	Gns./ medar- bejder	0>0,25	0,25>0,5	0,5>0,75	0,75>1,0	1,0+
ANDEL AF FOU-MILJØ MED UDGIVELSER I UDLANDET I 2019	Andel	0>25%	25>37,5%	37,5>45%	45>50%	50%+

Princip 5: Forskningsnetværk

Samarbejder 2019		1	2	3	4	5
SAMARBEJDE MED ANDRE PROFESSIONSHØJSKOLER	Andel der samarbejder	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
SAMARBEJDE MED ANDRE UNIVERSITETER	Andel der samarbejder	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
SAMARBEJDE MED UDENLANDSKE FOU-INSTITUTIONER	Andel der samarbejde	0>20%	20>40%	40>50%	50>60%	60%+

Princip 6: Impact i uddannelse og profession

Formidling/deltagelse 2019		1	2	3	4	5
DELTAGELSE MED PROFESSION/PRAKSIS OM FOU-AKTIVITET	Andel – i nogen grad eller bedre	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
ANVENDT EGEN FOU I <u>EGEN</u> UNDERVISNING PÅ LÆRERUDDANNELSE	Andel – i nogen grad eller bedre	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
PRÆSENTERET EGEN FOU I <u>ANDRES</u> UNDERVISNING M.V. PÅ LÆRERUDDANNELSE	Andel – til tider eller oftere	0>20%	20>50%	50>60%	60>75%	75%+
PRÆSENTERET EGEN FOU FOR PROFESSIONEN/PRAKSIS	Andel – til tider eller oftere	0>20%	20>50%	50>60%	60>75%	75%+

Princip 7: Arbejdsidentitet i forskning

		1	2	3	4	5
FORSKNINGENS BETYDNING FOR ARBEJDSIDENTITET	Andel – i høj grad eller bedre	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+

Princip 8: Forskningsfagligt fællesskab og kultur

Formidling/deltagelse 2019		1	2	3	4	5
OPLEVELSE AF AKTIVT FOU-MILJØER PÅ TVÆRS AF PH'ERNE	Andel – i høj grad eller bedre	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
OPLEVELSE AF MEDINDFLYDELSE PÅ KONKRETE FOU-PROJEKTER	Andel – i høj grad eller bedre	0>20%	20>50%	50>60%	60>75%	75%+
OPLEVELSE AD MEDINDFLYDELSE PÅ FOU-MILJØETS UDVIKLINGS	Andel – i høj grad eller bedre	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+
ADGANG TIL KVALIFICERET FORSKNINGSFAGLIG SPARRING	Andel – i høj grad eller bedre	0>50%	50>75%	75>80%	80>90%	90%+

BENCHMARK-ANALYSE AF FORSK- NINGS- OG UDVIKLINGSMILJØER

De følgende analyser er baseret på besvarelser fra 230 medarbejdere på professionshøjskolerne, som er engageret i forsknings- og udviklingsaktiviteter i tilknytning til læreruddannelsen.⁴ Data herfra er suppleret med data fra en FoU-kortlægning fra 2019.⁵

Afsæt i læreruddannelsens fag

Benchmark-analysen er overordnet organiseret omkring de fag og fagområder, som konstituerer læreruddannelsens faglige organisering i henhold til læreruddannelsesbekendtgørelsen bilag 1-3.⁶

Det er udmøntet på den måde, at der er udregnet et benchmark for hvert undervisningsfag i læreruddannelsen, samt et benchmark for hvert af de fem kompetenceområder under Lærerens Grundfaglighed og endelig et benchmark for praktikken.

Dette er suppleret med benchmark for 'professionsdidaktik', som omfatter den særlige didaktik, som i denne kontekst knytter sig til uddannelsen af studerende til lærerprofessionen.

Endelig er der beregnet et benchmark for 'teknologiforståelse', som blev identificeret på baggrund af en analyse af et fritekstfelt i undersøgelsen.

Benchmark-analyserne er i rapport organiseret under følgende overskrifter, som delvist er orienteret efter de 'fagklynger', der er blevet identificeret (se nedenfor):

Humanistiske fag og samfund

- Historie
- Kristendomskundskab/religion
- Samfundsfag

⁴ Datagrundlaget er nærmere beskrevet i metodebilaget.

⁵ Danske Professionshøjskole Kortlægning af forskning på læreruddannelsen (september 2019)

⁶ Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. (BEK nr. 1068 af 08/09/2015)

- Kristendomskundskab/Livsoplysning/medborgerskab (AD)

Naturfag

- Biologi
- Fysik/kemi
- Geografi
- Matematik
- Natur/teknologi

Praktisk-musiske fag

- Billedkunst
- Håndværk & design
- Idræt
- Madkundskab
- Musik

Pædagogiske fag

- Elevens læring og udvikling (PL)
- Almen undervisningskompetence (PL)
- Specialpædagogik (PL)

Sprogfag

- Dansk
- Engelsk
- Fransk
- Tysk
- Undervisning af tosprogede (PL)

Øvrige

- Praktik
- Professionsdidaktik
- Teknologiforståelse

Fagklynger

I tillæg til benchmark-analyser af de enkeltstående fag og fagområder, peger analysen også på klynger af fag, hvor data viser, at FoU-aktive medarbejdere systematisk arbejder på tværs af fagene.

Hver medarbejder har haft mulighed for at identificere op til 3 fag eller fagområder (herunder en åben fritekst-kategori) i tilknytning til læreruddannelsen, som deres FoU-aktivitet ligger tættest på. I gennem-

snit pegede hver respondent på 2.1 fag/fag-område.

Ved at kigge på, hvilke fag eller fagområder, der har betydeligt personsammenfald har det været muligt at identificere fire klynger af fag, hvor en stor andel af medarbejderne krydser en eller flere faggrænser.

Der er således tale om en opgørelsesmetode, som alene udspringer af data og ikke af teoretiske overvejelser om faglige overlap.

De fire fagklynger er:

Humanistisk-samfundsfaglig klynge

- Historie
- Kristendomskundskab/religion
- Samfundsfag
- Kristendomskundskab/Livsoplysning/medborgerskab (KLM)

Naturfaglig klynge

- Biologi
- Fysik/kemi
- Geografi
- Natur/teknologi

Pædagogisk klynge⁷

- Elevens læring og udvikling
- Almen undervisningskompetence
- Specialpædagogik

Fremmedsprogs klynge

- Engelsk
- Fransk
- Tysk

Korrigeret årsværk

I nedenstående opgørelse er der to værdier for årsværk baseret på data fra survey undersøgelsen.

Det første tal er baseret på en direkte beregning af data fra undersøgelsen.

Det *korrigerede årsværk* er en teoretisk beregning på det reelle årsværk, der forsøger at korrigere for usikkerheder forbundet med svarprocent og respondenternes svarmulig-

heder. Den nærmere udregning af det korrigerede årsværk fremgår af bilag til rapporten.

2019-kortlægningen

Endelig er nedenstående benchmark blevet suppleret med data fra den FoU-kortlægning, som Danske Professionshøjskoler gennemførte i 2019 i regi af arbejdet i 'Plan for fag- og almen didaktisk forskning' (PFAF).

I 2019-undersøgelsen fremsendte institutionerne oplysninger om medarbejdere, forskningsallokering og primære forskningsområde.

I modsætning til nærværende survey antages det i 2019-kortlægningen, at der er tale 100 pct. af populationen og at medarbejderens FoU-aktivitet udelukkende går til ét fag eller fagområde.

Tanken med dette tal, samt det korrigerede FoU-årsværk, er at indkredse usikkerheden omkring FoU-årsværkenes fordeling på de forskellige fag og fagområder.

Reelle eller potentielle FoU-miljøer?

Som beskrevet i indledningen tager denne rapport afsæt i en antagelse om, at man meningsfuldt kan betragte professionshøjskolerne og specifikt læreruddannelserne som en ramme for betragtninger om sektorfælles FoU-miljøer.

Følgende benchmark for fag og fagområder angiver i første omgang, hvorvidt der er et *potentiale* for et FoU-miljø på tværs af professionshøjskolerne.

I forhold til at vurdere i hvilket omfang der også er et *reelt* FoU-miljø på det konkrete fag eller fagområde er det hensigtsmæssigt at vurdere den specifikke benchmark-værdi for følgende indikatorer:

- Samarbejde med andre professionshøjskoler? (princip 5)
- Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne? (princip 8)

Desto højere benchmark-værdi for disse to indikatorer, desto mere reelt er eksistensen af et sektorfælles FoU-miljø.

⁷ Analysen viste, at FoU-aktive medarbejdere med tilknytning til idræt også identificere de pædagogiske fagområder som liggende tæt på deres FoU-aktivitet. Men analysen viser ikke det modsatte, hvorfor idræt ikke er inkluderet i 'klyngen'.

FoU-nøgleord

I surveyen havde medarbejderne mulighed for at beskrive deres FoU-aktivitet med op til fem stikord/nøgleord.

For hvert fag og fagområde er der oplistet de nøgleord, som er identificeret i forbindelse med pågældende fag/fagområde.

Listerne med nøgleord giver et indtryk af, hvad det er for en nærmere FoU-aktivitet, som bedrives af de medarbejdere, som er FoU-aktive inden for de respektive fag og fagområder.

N.B. det er vigtigt at understrege, at der ikke nødvendigvis kan udledes 1-til-1, at et givent nøgleord knytter sig til FoU-aktiviteten i det pågældende fag/fagområde.

Meningsfulde FoU-miljøer?

Rapportens identifikation af meningsfulde potentielle FoU-miljøer er som beskrevet udledt ud fra læreruddannelsens undervisningsfag og øvrige fagområder, samt dels udledt fra data i forhold til de fire fagklynger.

Rapporten tager imidlertid ikke stilling til, om dette er den rigtige eller eneste måde at opgøre meningsfulde FoU-miljøer i forhold til læreruddannelsen.

Rapporten giver således ikke svar på, om der skal være miljøer for hvert fag eller om FoU-miljøerne alternativt skal tænkes i grupper af tilstødende fag/fagområder? Rapporten tager heller ikke stilling til evt. væsentlige forskningstemaer, der ikke dækker et specifikt fag i skolen eller på læreruddannelsen?⁸

⁸ Dog inddrager rapporten tværgående områder som 'teknologiforståelse' og 'professionsdidaktik'.

HUMANISTISKE FAG OG SAMFUND

HISTORIE

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	12	4
	<i>Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægnings)</i>	13	4
	Årsværk i FoU-miljøet	5,3	3
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)</i>	3,2	3
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	5,1	3
	Forskningsallokering	44%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	58,3%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	8,3%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,1	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	75,0%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,6	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	41,7%	3
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	58,3%	2
	Samarbejde med andre universiteter	50,0%	1
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	50,0%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	83,3%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	75,0%	4
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	58,3%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	83,3%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	16,7%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	83,3%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	58,3%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	33,3%	1

FOU-NØGLEORD - HISTORIE

Akademisk opgaveskrivning/BA-projekt

At tælle i kvalitative metoder

Fagdidaktik (2)

Historiebrug

Historiedidaktik (12)

Historiefaglighed

Kulturarvspædagogik

Kulturfagsdidaktik (2)

Learning design theory

Læremiddeludvikling PaL-projekt

Læremidler (4)

Museumsundervisningsdidaktik

Praktikudvikling

Styrkelse af unges digitale dannelse

Undersøgende og problemorienteret historieundervisning

Undervisningsfaget histories didaktik

Unge og forebyggelse af online ekstremisme

Vidensbaseret samtale

Åben skole/udeskole (eksterne læringsmiljøer)

KRISTENDOMSKUNDSKAB/RELIGION

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	7	3
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	5	2
	Årsværk i FoU-miljøet	1,6	2
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	1,0	1
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	0,9	1
	Forskningsallokering	22%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	57,1%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	0,7	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	28,6%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,3	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	28,6%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	42,9%	1
	Samarbejde med andre universiteter	57,1%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	28,6%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	57,1%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	85,7%	5
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	28,6%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	57,2%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	14,3%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	57,1%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	57,2%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	42,9%	1

FOU-NØGLEORD – KRISTENDOMSKUNDSKAB/RELIGION

Anerkendelse

Bæredygtighed (2)

Dannelse (2)

Historiedidaktik (2)

Innovation, didaktik

Kritisk pædagogik

Kulturfag og minoritets elever

Kulturfagsdidaktik

Læremidler (særligt kulturfagene)

Læremidler i skolen

Mangfoldighed

Medborgerskab i uddannelse og skole

Religionsfagets didaktik

Religions- og livsanskuelsesdidaktik

Social innovation

Uddannelsespolitik

Vidensbaseret samtale

Åben skole/udeskole (eksterne læringsmiljøer)

SAMFUNDSFAG

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	14	4
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	4	2
	Årsværk i FoU-miljøet	6,4	4
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	3,9	3
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	1,4	2
	Forskningsallokering	46%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	78,6%	5
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	7,1%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	0,5	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	42,9%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,7	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	50,0%	4
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	57,1%	2
	Samarbejde med andre universiteter	64,3%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	42,9%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	57,1%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	91,7%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	35,7%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	57,2%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	85,7%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	28,6%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	71,4%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	57,1%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	50,0%	1

FOU-NØGLEORD – SAMFUNDSFAG

Akademisk opgaveskrivning/BA-projekt	Kulturforståelse
Anerkendelse	Køn
Bæredygtighed	Læremidler (særligt kulturfagene)
Børn og unges onlineliv	Maddannelse
Curriculumforskning	Mangfoldighed
Dannelse	Mindretalspædagogik
Dannelse, digital	Piger og teknologiforståelse
Demokratididaktik	Professionsdidaktik
Demokratisk dannelse (2)	Samfundsfagsdidaktik (2)
Design	Sprogpedagogik
Didaktik	Sprogtilegnelse
Digital teknologi	Statskundskab
Etniske minoriteter i skolen	Studerende
Etniske minoritetsdrenge læring	Tekno-sociologi
FGU	Uddannelse for Bæredygtig Udvikling (UBU)
Flersprogethedsdidaktik	Uddannelsesmobilitet
Forudsætninger	Udvikling af online undervisningsmaterialer
Forventninger	Underpræsterende drenge
Historiedidaktik (2)	Undervisning i bæredygtig udvikling
Inklusion	Ungdomspædagogik
Interkulturalitet	Unge og forebyggelse af online ekstremisme
Komparativ didaktik og skoleforskning	Vidensbaseret samtale
Kritisk pædagogik	Åben skole/udeskole (eksterne læringsmiljøer)
Kulturfagsdidaktik (2)	

KRISTENDOMSKUNDSKAB/ LIVSOPLYSNING/MEDBORGERSKAB (ALMEN DANNELSE)

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	10	3
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	4	2
	Årsværk i FoU-miljøet	3,6	3
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	2,2	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	1,5	2
	Forskningsallokering	36%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	70,0%	4
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	10,0%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,1	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	50,0%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	40,0%	3
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	60,0%	2
	Samarbejde med andre universiteter	70,0%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	40,0%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	70,0%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	60,0%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	50,0%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	70,0%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	20,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	80,0%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	70,0%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	50,0%	1

FOU-NØGLEORD – KLM

Anerkendelse

Bæredygtighed (2)

Børn og unges onlineliv

Dannelse (5)

Datainformeret praksis

Demokratisk dannelse

Dialogisk undervisning

Didaktik, almen

Digitale teknologier

Etik

Etniske minoriteter i skolen

fagdidaktik (religionsog livsanskuelsesdidaktik)

FGU

Historiedidaktik (2)

Inklusion

Kritisk pædagogik

Kulturfag og minoritets elever

Læremidler (2)

Mangfoldighed

Medborgerskab i uddannelse og skole

Organisering af folkeskoler

Professionelle læringsfællesskaber

Religionsfagets didaktik

Skoleledelse

Skoleteori og skoleudvikling

Social innovation

Teknologiforståelse

Uddannelsesmobilitet

Uddannelsespolitik

FAGKLYNGE: HUMANISTISK-SAMFUNDSFAGLIG

Historie, Kristendomskundskab/Religion, Samfundsfag, KLM

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	30	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	26	5
	Årsværk i FoU-miljøet	13,0	5
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	8,9	4
	Forskningsallokering	43%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	66,7%	4
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	10,0%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	0,8	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	53,3%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,6	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	46,7%	4
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	56,7%	2
	Samarbejde med andre universiteter	63,3%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	50,0%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	70,0%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	96,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	56,7%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	56,7%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	80,0%	3
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	20,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	76,7%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	63,3%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	43,3%	1

NATURFAG

BIOLOGI

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	16	4
	<i>Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	8	3
	Årsværk i FoU-miljøet	10,3	5
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)</i>	6,3	4
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	3,9	3
	Forskningsallokering	64%	5
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	56,3%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	12,5%	3
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	2	4
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,8	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	93,8%	5
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,4	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	37,5%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	75,0%	2
	Samarbejde med andre universiteter	75,0%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	37,5%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	87,5%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	56,3%	3
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	62,5%	4
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	87,5%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	50,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	81,3%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	62,5%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	62,5%	2

FOU-NØGLEORD – BIOLOGI

Biodiversitet

Brug af eksterne læringsmiljøer i naturfagene

Bæredygtighed

didaktik

Engineering (2)

Evaluering

Flipped Learning

Fællesfagligt naturfag

Grundskole

Interesseudvikling

Kompetencer

Kvalitativ metode

Kvantitative metoder

Læremidler

Matematikkens Didaktik (2)

Modellering (6)

Motivation (3)

Naturfagene

Naturfagsdidaktik (10)

Naturfagskompetencer (2)

Naturfagslæreres fortsatte kompetenceudvikling

Naturfagslærernes praksis og rationale

Science kapital (2)

Science Didaktik

Skole-virksomhedssamarbejde

STEM-education (SciTek-talent, Vordingborg)

Teknologiunderstøttet kobling af skole og eksterne læringsmiljøer

Teknologiunderstøttet undervisning i naturfag

Udeskole

Udeskole, den sproglige dimension i alle fag

Undersøgelsesbaseret naturfagsundervisning

Åben skole

FYSIK/KEMI

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	11	3
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	10	3
	Årsværk i FoU-miljøet	7,6	4
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	4,7	3
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	4,7	3
	Forskningsallokering	69%	5
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	54,5%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	18,2%	4
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	3	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	81,8%	4
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,3	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	27,3%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	81,8%	4
	Samarbejde med andre universiteter	72,7%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	45,5%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	100,0%	5
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	63,6%	2
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	63,6%	4
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	72,7%	4
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	100,0%	5
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	36,4%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	100,0%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	100,0%	5
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	72,7%	2

FOU-NØGLEORD – FYSIK/KEMI

Engineering som tilgang til naturfagsundervisning

Equity

Erasmus+ IBSE - Åben Skole

Evaluering (2)

Forskningsformidling

Fællesfaglig naturfagsundervisning & prøve i naturfagene

Gastrofysik (2)

Genus

Grundskole

Interesseudvikling

Kvalitativ metode

Madkundskab

Matematikkens didaktik

Mesterlære

Modellering (5)

Motivation (3)

Naturfagene (2)

Naturfagsdidaktik (7)

Naturfagskompetencer

Professionelle læringsfællesskaber

Skolebaseret udvikling af naturfaglige teams

Smagsdidaktik

Talent

Tværfaglighed

Undersøgelsesbaseret naturfagsundervisning

Videregående uddannelse

Åben Skole

GEOGRAFI

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	7	3
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	5	2
	Årsværk i FoU-miljøet	3,9	3
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	2,4	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	1,3	2
	Forskningsallokering	55%	4
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	28,6%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	28,6%	5
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	1	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,6	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	71,4%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	1,3	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	28,6%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	71,4%	2
	Samarbejde med andre universiteter	71,4%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	71,4%	5
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	71,4%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	42,9%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	42,9%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	85,7%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	28,6%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	71,4%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	57,1%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	71,4%	2

FOU-NØGLEORD – GEOGRAFI

Bæredygtighed (2)

Evaluering

Evaluering af modelleringskompetence i naturfag

Geografi didaktik

Grundskole

Klimaforandringer

Kvalitativ metode

Mediering af dialog: i uddannelse og klasserum

Modellering (3)

Motivation

Naturfagsdidaktik (4)

Naturfagskompetencer

Professionsdidaktik og professionel læring

Transition: Professionens praksis og professionsuddannelse

Undervisningsfaglighed (Pedagogical Content Knowledge)

Videngrundlaget i læreruddannelse

MATEMATIK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	34	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	39	5
	Årsværk i FoU-miljøet	14,0	5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	8,6	4
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	15,3	5
	Forskningsallokering	41%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	17,6%	1
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	11,8%	3
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	1	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,0	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	52,9%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,8	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	41,2%	3
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	33,3%	1
	Samarbejde med andre universiteter	54,6%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	24,2%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	96,9%	5
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	77,4%	3
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	53,1%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	53,1%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	53,1%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	25,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	50,0%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	21,9%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	43,8%	1

FOU-NØGLEORD – MATEMATIK

Begrebsforståelse
Blokkmodellen
Dansk som andetsprog
Danskfagets didaktik
Design based research
Digitale teknologier (2)
Dynamisk geometri
Elever med særlige behov i matematikundervisningen
Elever på mellemtrinnet
Elevprodukter (2)
Game based learning
Grammatikundervisning
Ikoniske repræsentationer
Implementering af læringsplatforme
Induktion
Induktionsprogram for nye matematiklærere
Inklusion
Interventionsmetoder
It-didaktik
Kompetencer
Konkrete, ikoniske og abstrakte repræsentationer
Kreativ matematikundervisning
Kvantitative undersøgelser
Lektionsstudier (2)
Læremidler (2)
Lærerkvalifikationer
Lærernes professionsudvikling (2)
Lærersamarbejde
Læring
Marginalgrupper
Matematik
Matematikkens didaktik (25)
Matematikkens sproglige register
Matematiklæring
Matematikundervisning (3)
Matematikvanskeligheder (2)
Mellemtrin
Naturfaglig kapital
Playful Learning
Praksisfællesskaber
Praksisorienteret
Praksisudvikling
Practice-based research
Repræsentationer i matematikundervisningen (3)
Samarbejdende praksisnær forskning
Sammenhængen mellem repræsentationsformer
Science Didaktik
Singapore Maths
Sprogfokuseret didaktik
STEM (4)
Studieaktivitetsmodellen i læreruddannelsen
Tal og regnestrategier
Talenternes kreativitet
Teacher development
Teknologiforståelse (4)
Teorien om semiotisk mediering
Tidlig matematik
Udbredelse af almen interesse for matematik
Udeskole
Udvikling af LU
Undersøgende matematik
Universitetsskole
Vejledning og supervision
Visuelle elementer

NATUR/TEKNOLOGI

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	11	3
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	4	2
	Årsværk i FoU-miljøet	7,2	4
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	4,4	3
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	2,4	2
	Forskningsallokering	66%	5
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	63,6%	4
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	9,1%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	2	4
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,9	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	90,9%	5
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	45,5%	4
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	81,8%	4
	Samarbejde med andre universiteter	90,9%	5
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	36,4%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	90,9%	5
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	63,6%	4
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	72,7%	4
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	90,9%	5
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	54,6%	2
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	90,9%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	90,9%	5
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	63,6%	2

FOU-NØGLEORD – NATUR/TEKNOLOGI

Designprocesser i undervisning

Didaktik (2)

Engineering (2)

Forskningsformidling

Fællesfagligt naturfag

Gastrofysik

Interesseudvikling

Kollegialt samarbejde og udvikling af lærerfaglighed/PCK i naturfag

Kvantitative undersøgelser

Læremidler

Læring og IT

Makerspace

Matematikkens didaktik (2)

Materialitet og kundskabsressourcer som en del af lærerens faglighed

Modellering (2)

Motivation

Narrativ inquiry

Naturfagsdidaktik (5)

Naturfagslæreres fortsatte kompetenceudvikling

Science kapital

Science didaktik

Skole-virksomhedssamarbejde

Smagsdidaktik

STEM

Storyline

Teknologiforståelse

Tværfaglighed

Udeskole (2)

Pedagogical Content Knowledge (PCK) i natur/teknologi

Undersøgelserbaseret naturfagsundervisning

FAGKLYNGE: NATURFAG

Biologi, Fysik/kemi, Geografi & Natur/teknologi

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	27	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	27	5
	Årsværk i FoU-miljøet	15,7	5
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	12,3	5
	Forskningsallokering	58%	4
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	55,6%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	14,8%	3
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	4	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,6	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	85,2%	4
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,7	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	44,4%	3
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	74,1%	2
	Samarbejde med andre universiteter	74,1%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	44,4%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	81,5%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	63,0%	4
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	55,6%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	88,9%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	37,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	81,5%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	63,0%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	59,3%	2

PRAKTISK-MUSISKE FAG

BILLEDKUNST

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	1	1
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægnings)	2	2
	Årsværk i FoU-miljøet	0,2	1
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	0,1	1
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægnings)	0,3	1
	Forskningsallokering	20%	1
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	0,0%	1
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	2,0	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	100,0%	5
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	1,0	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	100,0%	5
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	0,0%	1
	Samarbejde med andre universiteter	100,0%	5
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	0,0%	1
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	100,0%	5
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	100,0%	5
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	100,0%	5
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	0,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	100,0%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	100,0%	5
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	100,0%	5

FOU-NØGLEORD – BILLEDKUNST

E-læring i de praktisk-musiske fag

Åben Skole

HÅNDVÆRK & DESIGN

Der var ingen respondenter, som angav, at Håndværk og design var relevant for deres forskning.

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	0	1
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)		
	Årsværk i FoU-miljøet	0	1
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)		
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)		
	Forskningsallokering		
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse		
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb		
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter		
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder		
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste		
	Udgivelser i udlandet per medarbejder		
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet		
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler		
	Samarbejde med andre universiteter		
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner		
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet		
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.		
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.		
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis		
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet		
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne		
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter		
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings		
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring		

IDRÆT

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	7	3
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	13	4
	Årsværk i FoU-miljøet	2,4	2
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	1,5	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	5,1	3
	Forskningsallokering	35%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	42,9%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	1	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,4	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	42,9%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	1,1	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	28,6%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	57,1%	2
	Samarbejde med andre universiteter	71,4%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	42,9%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	57,1%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	42,9%	1
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	42,9%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	28,6%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	42,9%	1
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	28,6%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	42,9%	2
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	28,6%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	42,9%	1

FOU-NØGLEORD – IDRÆT

Bevægelse i undervisningen (5)

Didaktik

Handicap

Idrætsfaget (2)

Implementering

Inkluderende undervisning

Inklusion (2)

Kognition

Læringsmiljø

Playful learning

Praksissamarbejde

Praktik

Pædagogik

Refleksiv praksislæring med Virtual Reality

Relationskompetence

Sundhedsfremme (2)

Teoriintegration i idrætsundervisningen

Trivsel (2)

MADKUNDSKAB

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	4	2
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	4	2
	Årsværk i FoU-miljøet	1,7	2
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	1,0	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	0,8	1
	Forskningsallokering	43%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	50,0%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	0,5	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	50,0%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	50,0%	4
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	50,0%	1
	Samarbejde med andre universiteter	75,0%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	50,0%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	100,0%	5
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	50,0%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	75,0%	4
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	75,0%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	0,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	75,0%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	75,0%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	75,0%	2

FOU-NØGLEORD – MADKUNDSKAB

Bæredygtighed

Demokratisk dannelse

Dobbeltdidaktiske perspektiver

Forskningsformidling

Gastrofysik

Inklusion

Maddannelse

Praksisfaglighed (2)

Smagsdidaktik

Tværfaglighed

Ungdomspædagogik

MUSIK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	1	1
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	1	1
	Årsværk i FoU-miljøet	0,3	1
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	0,2	1
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	0,2	1
	Forskningsallokering	30%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	100,0%	5
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,0	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	100,0%	5
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	1,0	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	100,0%	5
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	100,0%	5
	Samarbejde med andre universiteter	0,0%	1
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	0,0%	1
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	0,0%	1
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	0,0%	1
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	100,0%	5
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	0,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	0,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	0,0%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	0,0%	1

FOU-NØGLEORD – MUSIK

Digitalisering

Musikdidaktik

Praksisfaglighed

Teknologiforståelse

PÆDAGOGISKE FAG

ALMEN UNDERVISNINGSKOMPETENCE (PL)

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	46	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	21	5
	Årsværk i FoU-miljøet	19,4	5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	11,9	5
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	8,3	4
	Forskningsallokering	42%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	52,2%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	4,3%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	7	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	2,2	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	69,6%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,6	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	30,4%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	56,5%	2
	Samarbejde med andre universiteter	52,2%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	43,5%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	76,1%	3
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	83,3%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	52,2%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	43,5%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	71,7%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	30,4%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	58,7%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	39,1%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	39,1%	1

FOU-NØGLEORD – ALMEN UNDERVISNINGSKOMPETENCE

Agency	Fastholdelse
Anbragte børn og unge	Feedback
Andetsprogstilegnelse og -didaktik	Folkeskole (2)
Bevægelse i undervisningen	Formativ feedback
Brobygning	Forudsætninger
Brug af eksterne læringsmiljøer i naturfagene	Forventninger
Børn og unge i udsatte positioner	Fritidspædagogik
Børneforskning	Grammatik
Børneperspektiv	Idræt
Chancelighed	Implementering
Computational Tænkning	Inklusion (9)
Dannelsesteori (2)	Innovation, didaktik (2)
Danskfaget	Klasseledelse (2)
Danskfagets didaktik	Klasserumsforskning
Deltagelsesmuligheder	Kompetenceudvikling i teknologiforståelse
Demokratisk dannelse	Krop
Dialogisk undervisning (2)	Kvalitet
Didaktik, almen (9)	Learning analytics (2)
Didaktisk design (2)	Literacy (2)
Differentiering	LMS (2)
Digitale teknologier	LULAB
Digitalisering og læremidler	Læremidler
Diversitet, Differentiering, skolehjemssamarbejde	Lærerfaglighed (2)
Efteruddannelse af lærere i teknologiforståelse	Lærerprofessionalitet
Eksklusion (2)	Lærerstartsordning
Elevers deltagelsesmåder	Læreruddannelse
Elevers læringsfællesskaber	Læring
Elevers uddannelsesmuligheder	Læringsbaner (2)
E-læring (2)	Læringsmiljøer
Evaluering	Matematikkens didaktik (2)
Fagdidaktik (2)	Mediering af dialog: i uddannelse og klasserum
Praksisfaglighed	Metodologi (educational design research, grounded theory)

Metodologi praksisnær anvendelsesorienteret forskning
Naturfagsdidaktik
Nye lærere
Online ekstremisme
Organisering
Playful Learning (2)
Praksisfaglighed
Praksissamarbejde
Praktik
Professionel udvikling
Professionelle læringsfællesskaber
Professionsdidaktik (6)
Professionsforskning
Professionsidentitet
Professionssociologi
Professionsudvikling
Projekt didaktik
Pædagoger i skolen (2)
Pædagogik, almen (2)
Pædagogik (professionsuddannelsesforskning)
Responsiv pædagogik
Samtalen mellem undervisning og læring
Selvevaluering
Semiotik
Skole-hjemsamarbejde
Skoler og uddannelsessteder for unge med særlige behov
Skoleudvikling (5)
Social arv
Socialpædagogik
Specialpædagogik

Sproglig dannelse
Sproglig inklusion
Stressfri skole.
Studerende
Teknologi
Teknologier anvendt i praksis på skoler
Teknologiforståelse (3)
Teknologiunderstøttet kobling af skole og eksterne læringsmiljøer
Teknologiunderstøttet undervisning i naturfag
Teori-praksis-koblinger
Transition: Professionens praksis og professionsuddannelse
Trivsel
Tværprofessionelt samarbejde (2)
Uddannelsesdidaktik (professionsuddannelsesforskning)
Uddannelsesmobilitet
Uddannelsesparathed
Udsatte unge (2)
Udviklingsprojekter i teknologiforståelse
Uformel kommunikations betydning for teamsamarbejde
Uformel læring
Undervisning og dannelse
Undervisningsdesign (2)
Universitetsskole
Vejledning og Supervision
Videngrundlaget i læreruddannelse (2)
Videnspolitik
Videoanalyse
Vurdering

ELEVENS LÆRING OG UDVIKLING (PL)

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	51	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	21	5
	Årsværk i FoU-miljøet	24,8	5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	15,2	5
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	10,2	5
	Forskningsallokering	49%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	56,9%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	15,7%	4
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	8	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,9	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	68,6%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	33,3%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	52,9%	2
	Samarbejde med andre universiteter	70,6%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	45,1%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	72,6%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	89,5%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	51,0%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	51,0%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	82,4%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	27,5%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	56,9%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	41,2%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	35,3%	1

FOU-NØGLEORD – ELEVENES LÆRING OG UDVIKLING

Adaptive Learning	FGU
Anbragte børn og unge (2)	Folkeskole (2)
Bevægelse i undervisningen (2)	Forebyggelse af ordblindhed
Brobygning	Formativ feedback
Brug af eksterne læringsmiljøer i naturfagene	Fremmedsprogsdidaktik (Computer-assisted Language Learning)
Børn og unge i psykisk mistrivsel	Historiefagets didaktik (2)
Børn og unge i udsatte positioner	Historiefaglighed
Børneforskning	Idrætsfaget
Børnefællesskaber	Informativ feedback
Børneperspektiver (2)	Inkluderende undervisning
Chancelighed	Inklusion (15)
Danskfaget	Inklusion (Universal Design for Learning)
Danskfagets didaktik	Inklusion og ordblindhed
Databrug	Klasseledelse
Deltagelsesmuligheder (2)	Klasserumsforskning
Demokratisk dannelse	Kognition
Dialogisk undervisning (2)	Kommunikation og udviklingsstøttende relationer
Didaktik, almen (3)	Kreativ matematikundervisning
Didaktisk design	Krop
Digitale teknologier	Kulturfagsdidaktik
Digitalisering og læremidler	Kvalitative metoder
Digitale læringsdesign	Kvalitet
Diversitet	Learning Analytics
Eksklusion	Learning design theory
Elever med særlige behov i matematikundervisningen	Literacy (3)
Elevplaner	Litteraturens samspil med multimodale tekster
Erasmus+ IBSE - Åben Skole	Læremidler (4)
Evaluering	Læreprocesser i fag og institution
Evaluering af modelleringskompetence i naturfag	Lærere
Fagdidaktik (2)	Lærerfaglighed (2)
Fastholdelse	Lærerstartsordning
Feedback	Læreruddannelse (2)

Læring (2)	Samtalen mellem undervisning og læring
Læringsmiljøer	Selvevaluering
Læsedidaktik og pædagogik	Skole-/virksomhedssamarbejde
Læsevejledning	skole-hjem-samarbejde
Marginalisering	Skoleudvikling (3)
Matematikens didaktik	Social arv
Metodologi (educational design reseach, grounded theory)	Specialpædagogik (2)
Metodologi praksisnær anvendelsesorienteret forskning	Sprogtilegnelse
Modelleringskompetence i Naturfag	Sprogtilegnelse (engelsk)
Motivation (2)	Stilladsering
Multimodal læring	Stressfri skole.
Mundtlighed	Studenterinddragelse i projekter
Museumsundervisningsdidaktik	Stærke læringsmiljøer
Naturfagene	Sundhedsfremme (2)
Naturfagsdidaktik	Sårbare unge
Nye lærere	Talentedidaktik på videregående uddannelser
Online ekstremisme	Teknologi (2)
Ordblindhed	Teknologiforståelse i uddannelse og professioner
Organisatoriske rutiner	teknologiforståelse, digitalisering, skolepraksis,
Overgange	Teknologiunderstøttet kobling af skole og eksterne læringsmiljøer
Playful Learning (2)	Teknologiunderstøttet undervisning i naturfag
professionel udvikling	Test
Professionelle læringsfællesskaber (2)	Tilegnelse af afkodnings- og stavefærdighed
Professionsdidaktik	Trivsel (3)
professionsforskning	Tværfagligt samarbejde med pædagoger
Professionsudvikling	Tværprofessionalitet
Pædagoger	Uddannelsesdidaktik (professionsuddannelsesforskning)
Pædagogik (professionsuddannelsesforskning)	Uddannelsesmobilitet og -parathed (3)
Pædagogisk brug af test	Udeskole, den sproglige dimension i alle fag
Pædagogisk psykologi	Udsathed og chanceulighed (4)
Pædagogisk vejledning	Uformel læring
Refugee Education	Understøttende undervisning
Responsiv pædagogik	
Samarbejde	

Undervisning i afkodnings- og stavefærdighed

Undervisning og dannelse

Undervisningsdifferentiering

Videoanalyse

Vurdering

Æstetiske læreprocesser

Åben Skole

SPECIALPÆDAGOGIK (PL)

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	27	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	10	3
	Årsværk i FoU-miljøet	14,0	5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	8,5	4
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	6,3	4
	Forskningsallokering	52%	4
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	51,9%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	22,2%	5
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	2	4
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,5	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	70,4%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,4	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	29,6%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	55,6%	2
	Samarbejde med andre universiteter	66,7%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	44,4%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	88,9%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	81,8%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	48,1%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	55,6%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	74,1%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	25,9%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	59,3%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	33,3%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	40,7%	1

FOU-NØGLEORD – SPECIALPÆDAGOGIK

Anbragte børn og unge	Læreruddannelse
Bevægelse	Læringsmiljø
Børn og unge i psykisk mistrivsel	Læseforståelse
Børneforskning	Læsevanskeligheder
Børnefællesskaber	Marginalisering
Børneperspektiver	Multimodal læring
Dannelsesteori	ordblindhed
Datainformeret praksis	Organisering af folkeskoler
Deltagelse	Overgange
Didaktik, almen (3)	Professionssociologi
Digitalt læringsdesign	ProjektDidaktik
Diversitet	Pædagoger
Eksklusion	Pædagogik, almen
Elevplaner	Pædagogisk psykologi
Evaluering	Pædagogisk vejledning
Fagdidaktik	Refugee Education
FGU	Relationskompetence
Folkeskole	Samarbejde
Forebyggelse af ordblindhed	Skole-hjem-samarbejde
Fremmedsprogsdidaktik (Computer-assisted Language Learning)	Skoleledelse
Informativ feedback	Skoler og uddannelsessteder for unge med særlige behov
Inklusion (20)	Skoleudvikling (3)
Inklusion (Universal Design for Learning)	Socialpædagogik
Inklusion i fag	Specialpædagogik (4)
Inklusion og ordblindhed	Sprogtilegnelse
Kommunikation og udviklingsstøttende relationer	Stilladsering
Kvantitative metoder	Stærke læringsmiljøer
Ledelse	Sårbare unge
Leg	Teknologiforståelse i uddannelse og professioner
Læremidler	Tilegnelse af afkodnings- og stavefærdighed
Lærere	Trivsel (4)
Lærerfaglige fællesskaber	Tværfagligt samarbejde med pædagoger
Lærerfaglighed	Tværfaglighed

Uddannelsesmobilitet og -parathed
Udsathed (4)
Understøttende undervisning

Undervisning i afkodnings- og stavefærdighed
Undervisningsdifferentiering

FAGKLYNGE: PÆDAGOGISKE FAG

Almen undervisningskompetence, Elevens læring og udvikling, Specialpædagogik

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	85	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	52	5
	Årsværk i FoU-miljøet	38,5	5
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	24,8	5
	Forskningsallokering	45%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	50,6%	3
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	11,8%	3
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	10	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,8	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	65,9%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	29,4%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	54,1%	2
	Samarbejde med andre universiteter	58,8%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	43,5%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	77,7%	3
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	85,1%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	52,9%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	50,6%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	75,3%	3
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	27,1%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	60,0%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	41,2%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	41,2%	1

SPROGFAG

DANSK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	57	5
	<i>Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	50	5
	Årsværk i FoU-miljøet	24,8	5
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)</i>	15,2	5
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	21,5	5
	Forskningsallokering	44%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	38,6%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	17,5%	4
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	3	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,2	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	52,6%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,4	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	28,1%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	67,3%	2
	Samarbejde med andre universiteter	63,0%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	37,0%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	85,2%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	87,0%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	54,7%	3
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	58,5%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	75,5%	3
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	39,6%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	64,2%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	45,3%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	52,8%	2

FOU-NØGLEORD – DANSK

Blended learning
Bæredygtighed
Børn og unges litteratur og medier
Computational Tænkning
Dannelse
Dansk indskoling
Dansk som andetsprog (6)
Danskdidaktisk satsning - samtalen i klasse-
rummet
Danskfaget (2)
Danskfagets didaktik (12)
Databrug
Didaktik, almen
Didaktisk anvendelse af teknologi
Didaktisk design (2)
Didaktiske læremidler
Digital didaktik
Digitale teknologier
Digitalisering
Effekten af tale-til-tekst hos ordblinde elever
Efterskolepædagogik
Elevs tekster
Ensomhed blandt børn
Fagdidaktik (3)
Faglig læsning i fagene
Filmdidaktik
Flersprogethed (2)
Forebyggelse af ordblindhed
Genredidaktisk forskning, semiotik, multi-
modal tekstkompetence
Grammatikdidaktik (2)
Grammatikundervisning (2)
Inklusion
Inklusion i fag (dansk primært)
Inklusion og ordblindhed
Interventionsforskning
It-didaktik (2)
Journalistik og fake news
Klasserumsforskning
Kompleks litteratur i dansk
Kritisk literacy
Kulturfag og minoritetselever
Kvalitet
Kvantitative metoder
L1-didaktik
Lektionsstudier
Literacy (17)
Literacy - multiliteracy
Litteratur
Litteraturdydidaktik (5)
Litteraturpædagogik
Litteraturundervisning (2)
Læremidler (7)
Læreprocesser i fag og institution
Læreres professionelle udvikling
Læring og it
Læsedidaktik (2)
Læseforståelse
Læsevanskeligheder (2)
Læsevejledning
Læsning (2)
Matematikkens sproglige register
Medborgerskab i uddannelse og skole
Modersmålsdidaktik
Multikulturel litteratur
Multimodalitet (2)
Mundtlighed (3)
Mundtlighedsdidaktik
Ordblindhed (2)

Organisationsudvikling
Organisatoriske rutiner
Playful Learning
Posthuman teori
Post-kvalitativ metodologi
Praksisorienteret
Professionsdidaktik
Professionsforskning
Religionsfagets didaktik
Samarbejdende praksisnær forskning
Semiotik
Skrivedidaktik (2)
Skriveforskning
Skrivning
Skrivning og dannelse
Sprog
Sprog i dagtilbud
Sprog i matematik
Sprogbaseret undervisning
Sprogdidaktik (2)
Sproglig dannelse
Sproglig inklusion
Sproglig udvikling

Sprogprøver
Sprogpædagogik og sprogundervisning
Sprogtilegnelse (3)
Stærke Læringsmiljøer
Systemisk funktionel grammatik
Teknologi
Teknologi og fremmedsprogsdidaktik
Teknologiforståelse (4)
Teori-praksis-koblinger
Test (2)
Tilegnelse af afkodnings- og stavefærdighed
Tosprogede elever i skolens fag
Uddannelsespolitik
Udeskole (2)
Udskolingsdidaktik
Undersøgende undervisning
Undervisning af elever i skriftsprogsvarianser
Undervisning i afkodnings- og stavefærdighed
Vurdering af digitale elevproduktioner
Æstetik
Æstetiske tekster
Åben skole

ENGELSK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	13	4
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	10	3
	Årsværk i FoU-miljøet	4,6	3
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	2,8	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	3,7	3
	Forskningsallokering	35%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	38,5%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	7,1%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	1	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	2,6	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	50,0%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,6	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	35,7%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	76,9%	3
	Samarbejde med andre universiteter	53,9%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	30,8%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	76,9%	3
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	69,2%	4
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	53,8%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	69,2%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	23,1%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	61,5%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	46,2%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	38,5%	1

FOU-NØGLEORD – ENGELSK

Brøbygning i sprogfagene fra grundskole til ungdomsuddannelser og videregående uddannelser

Cultural studies

Digital didaktik

Ekstern undersøgelse af engelskfaget

E-læring (2)

Flersprogethed

Fremmedsprogsdidaktik (3)

fremmedsprogsdidaktik (Computer-assisted Language Learning)

Grammatik

Grammatikdidaktik

Imødegåelse af curriculære disconnects i engelskundervisningen og funktionel lingvistik

Inklusion (Universal Design for Learning)

Innovationsdidaktik

Interkulturel læring i engelsk og sprogfagene

Kontekstualiseret grammatikundervisning

Kritisk medie-literacy

Kulturdidaktik i engelsk og sprogfagene

Learning analytics (2)

Literacy

Litteraturens samspil med multimodale tekster

LMS (2)

Læremidler (2)

Lærerprofessionalitet

Læringsbaner (2)

Multimodal læring

Organisationsudvikling

Relationer undervisning-læring i sprogfag med fokus på franskfaget

Sprog i dagtilbud

Sprog- og kulturdimensioner i sprogfagene engelsk, fransk og tysk

Sprogdidaktik

Sprogpædagogik og sprogundervisning

Sprogtilegnelse (2)

Stilladsering

Teknologi i fremmedsprogene

Undervisningsdesign (2)

Verdensborger - global citizen

FRANSK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	3	2
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	2	2
	Årsværk i FoU-miljøet	1,3	2
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	0,8	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	1,4	2
	Forskningsallokering	42%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	66,0%	4
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	2,3	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	75,0%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,0	1
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	0,0%	1
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	66,7%	2
	Samarbejde med andre universiteter	100,0%	5
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	66,7%	5
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	66,7%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	66,7%	4
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	66,7%	4
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	100,0%	5
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	33,3%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	100,0%	5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	100,0%	5
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	66,7%	2

FOU-NØGLEORD – FRANSK

Brobygning i sprogfagene fra grundskole til ungdomsuddannelser og videregående uddannelser

Cultural studies

Designprocesser i undervisning

Didaktik, almen

Fremmedsprogsdidaktik

Interkulturel læring i engelsk og sprogfagene

Kritisk medie-literacy

Kulturdidaktik i engelsk og sprogfagene

Læring og IT

Makerspace

Relationer undervisning-læring i sprogfag med fokus på franskfaget

Sprog- og kulturdimensioner i sprogfagene engelsk, fransk og tysk

Teknologiforståelse

Verdensborger - global citizen

TYSK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	5	2
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	6	3
	Årsværk i FoU-miljøet	2,2	2
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	1,3	2
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	2,5	2
	Forskningsallokering	43%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	60%	4
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,2	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	33,3%	1
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,7	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	16,7%	1
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	60,0%	2
	Samarbejde med andre universiteter	60,0%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	40,0%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	60,0%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	40,0%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	60,0%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	80,0%	3
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	20,0%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	60,0%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	60,0%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	40,0%	1

FOU-NØGLEORD – TYSK

Brobygning i sprogfagene fra grundskole til ungdomsuddannelser og videregående uddannelser

Cultural studies

Flersprogethedsdidaktik

Fremmedsprogsdidaktik

Grammatikdidaktik

Interkulturalitet

Interkulturel læring i engelsk og sprogfagene

Kritisk medie-literacy

Kulturdidaktik i engelsk og sprogfagene

Kulturforståelse

Relationer undervisning-læring i sprogfag med fokus på franskfaget

Sprog- og kulturdimensioner i sprogfagene engelsk, fransk og tysk

Sproglig bevidsthed børnehaver tyske mindretal

Sprogpædagogik

Sprogtilegnelse

Udvikling digitale læremidler interkulturel kommunikativ kompetence

Verdensborger - global citizen

UNDERVISNING AF TOSPROGEDE (PL)

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	23	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	7	3
	Årsværk i FoU-miljøet	9,1	5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	5,6	3
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	3,4	3
	Forskningsallokering	40%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	34,8%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	17,4%	4
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	3	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	0,8	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	60,9%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,4	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	30,4%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	56,5%	2
	Samarbejde med andre universiteter	65,2%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	30,4%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	78,3%	3
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	56,5%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	73,9%	4
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	87,0%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	56,5%	2
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	69,6%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	47,8%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	56,5%	2

FOU-NØGLEORD – UNDERVISNING AF TOSPROGEDE

Akademisk skrivning	Læreprocesser i fag og institution
Andetsprogs pædagogik (2)	Læring
Andetsprogstilegnelse og -didaktik	Læsedidaktik og pædagogik
Børn og unges litteratur og medier	Læseforståelse
Børn og unges onlineliv	Læsevanskeligheder (2)
Dansk indskoling	Læsning i dansk
Dansk som andetsprog (8)	Matematikens sproglige register
Danskfagets didaktik (4)	Modersmålsdidaktik
Demokratisk dannelse	Motivation
Efterskolepædagogik	Naturfagsdidaktik
Ekstern undersøgelse af engelskfaget	Nyankomne elever/sent ankomne elever
Equity	Praksisorienteret
Etniske minoriteter i skolen	Refugee Education
Fagdidaktik	semiotik
Faglig literacy	Sprog (2)
Faglig læsning i fagene	Sprog i dagtilbud
FGU	Sprog i matematik
Flersprogede elever/elever med dansk som andetsprog	Sprogbaseret fagundervisning/Faglig læsning og skrivning
Flersprogethed (2)	Sprogfokuseret didaktik
Formativ evaluering/testning/screening af flersprogede elever	Sproglig bevidsthed børnehaver tyske mindretal
Fremmedsprogsdidaktik	Sproglig dannelse
Genus	Sproglig diversitet
Imødegåelse af curriculære disconnects i engelskundervisningen og funktionel lingvistik	Sproglig inklusion
Inklusion	Sproglig udvikling
Klasserumsforskning	Sprogprøver
Kvantitative metoder	Sprog pædagogik og sprogundervisning
Literacy (7)	Sprogtilegnelse (2)
Literacy - multiliteracy	Systemisk funktionel grammatik
literacy, skriftsprogsvanskeligheder, litteraturdydidaktik, inklusion	Talent
Læremidler	Teknologiforståelse
Læremidler til sprogundervisningen	Tosprogede elever i skolens fag
	Uddannelsesmobilitet

Udvikling digitale læremidler interkulturel
kommunikativ kompetence

Undersøgende undervisning
Videregående uddannelse

FAGKLYNGE: FREMMEDSPROG

Engelsk, Fransk, Tysk

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	16	4
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	18	5
	Årsværk i FoU-miljøet	6	4
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	7,6	4
	Forskningsallokering	37%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	37,5%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	5,9%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	1	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,8	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	64,7%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,7	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	35,3%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	75,0%	2
	Samarbejde med andre universiteter	56,3%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	37,5%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	75,0%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	100,0%	5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	68,8%	4
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	56,3%	3
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	75,0%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	31,3%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	62,5%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	50,0%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	43,8%	1

ØVRIGE

PRAKTIK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	10	3
	<i>Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	-	
	Årsværk i FoU-miljøet	3,6	3
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)</i>	2,2	2
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	-	
	Forskningsallokering	36%	2
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	50,0%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	0,0%	1
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	0	1
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,5	4
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	60,0%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,4	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	30,0%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	60,0%	2
	Samarbejde med andre universiteter	30,0%	1
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	10,0%	1
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	90,0%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	75,0%	2
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	50,0%	2
	Præsenteret egen FoU for profession/praksis	50,0%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	87,5%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	37,5%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	50,0%	2
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	25,0%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	50,0%	1

PROFESSIONSDIDAKTIK

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	66	5
	Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)	39	5
	Årsværk i FoU-miljøet	30,5	5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	18,6	5
	Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)	16,7	5
	Forskningsallokering	46%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	48,5%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	10,6%	3
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	9	5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	2,0	5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	66,7%	2
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,6	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	30,3%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	59,1%	2
	Samarbejde med andre universiteter	51,5%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	37,9%	2
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	81,8%	4
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	89,6%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	45,3%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	45,3%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	73,4%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	39,1%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	68,8%	4
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	54,7%	2
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	56,3%	2

TEKNOLOGIFORSTÅELSE

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	18	5
	<i>Medarbejdere i FOU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	-	
	Årsværk i FoU-miljøet	9,8	5
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)</i>	6,0	4
	<i>Årsværk i FoU-miljøet (2019-kortlægning)</i>	-	
	Forskningsallokering	55%	4
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	50,0%	2
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	5,6%	2
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	1	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,4	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	77,8%	3
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,5	3
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	38,9%	3
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	77,8%	3
	Samarbejde med andre universiteter	61,1%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	44,4%	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	61,1%	2
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	87,5%	4
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	44,5%	2
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	50,0%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	72,2%	2
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	44,4%	1
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	55,6%	3
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	50,0%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	50,0%	1

TVÆRGÅENDE BENCHMARK-ANALYSE

Ved at kigge på den samlede population samt på tværs af de enkelte faganalyser bliver det evident, at der i henhold til benchmark er indikatorer, hvor FoU-miljøerne generelt står robust og andre, hvor miljøerne er sårbare eller utilstrækkelige. Denne analyse supplerer således et fagligt-centreret fokus på udviklingen af FoU-miljøerne med et tværgående perspektiv på, hvor professionshøjskolerne kan sætte ind i forhold til at styrke robustheden af FoU-miljøerne.

Populations-benchmark

Den første opgørelse er baseret på de aggregerede populationsdata fra surveyundersøgelsen holdt op mod de samme benchmark, som de individuelle benchmark-analyser på fagniveau.

Fremstillingen er organiseret således, at først præsenteres de indikatorer, hvor benchmark peger på robusthed (niveau 4-5), og sidst beskrives de af indikatorerne, som vurderes utilstrækkeligt (niveau 1).

Kvantitative indikatorer som 'FoU-medarbejdere', 'FoU-årsværk' og 'Docenter' er ikke taget med i denne benchmark-analyse, da der ikke er en oplagt 'division' at basere et populationsbenchmark på.

Tværgående analyser af benchmark

Den anden opgørelse tages der udgangspunkt i værdierne på tværs af benchmark-analyserne, herunder gennemsnitsværdien, medianværdien og spændet for værdierne.

POPULATIONSANALYSE

Indikatorer med populationsværdien 4 - robust

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på læreruddannelse	87,8%	4
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	63,8%	4

Indikatorer med populationsværdien 3 - bæredygtigt

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
KRITISK MASSE	Forskningsallokering	44%	3
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	12,6%	3
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	1,4	3
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	0,6	3
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	79,0%	3
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	52,0%	3
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	51,6%	3

Indikatorer med populationsværdien 2 - sårbart

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forsker-uddannelse	44,3%	2
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	62,2%	2
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	34,3%	2
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professions-højskoler	55,3%	2
	Samarbejde med andre universiteter	58,7%	2
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	38,7%	2
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	72,9%	2

Indikatorer med populationsværdien 1 - utilstrækkeligt

Princip	Indikator	Værdi	Benchmark
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	30,8%	1
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	45,3%	1
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	48,9%	1

TVÆRGÅENDE ANALYSE

Princip	Indikator	Gennemsnit	Median	Spænd
KRITISK MASSE	Medarbejdere i FOU-miljøet	3,6	3	1-5
	Årsværk i FoU-miljøet	3,5	3	1-5
	Årsværk i FoU-miljøet (korrigeret)	3,0	2	1-5
	Forskningsallokering	3,0	3	1-5
FORMEL FORSKNINGSKOMPETENCE	FoU-aktive medarbejdere med forskeruddannelse	2,8	2	1-5
	FoU-aktive medarbejdere i ph.d.-forløb	2,4	2	1-5
FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	Docenter	2,8	1	1-5
VIDENSKABELIG PRODUKTION	Udgivelser på autoritetslister per medarbejder	3,5	3	2-5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser på autoritetsliste	2,3	2	1-5
	Udgivelser i udlandet per medarbejder	3,0	3	1-5
	Andel af FoU-miljø med udgivelser i udlandet	2,6	2	1-5
FORSKNINGSNETVÆRK	Samarbejde med andre professionshøjskoler	2,2	2	1-5
	Samarbejde med andre universiteter	2,3	2	1-5
	Samarbejde med udenlandske FOU-institutioner	2,5	2	1-5
IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION	Deltagelse med profession/praksis om FoU-aktivitet	3,2	2	1-5
	Anvendt egen FoU i <u>egen</u> undervisning på lærerudd.	4,3	4	1-5
	Præsenteret egen FoU i <u>andres</u> undervisning m.v. på lærerudd.	3,1	3	2-5
	Præsenteret egen FoU for professionen/praksis	2,9	3	1-5
ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING	Forskningens betydning for arbejdsidentitet	3,3	2	1-5
FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR	Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne	1,1	1	1-2
	Oplevelse af medindflydelse på konkrete FoU-projekter	3,7	3	1-5
	Oplevelse af medindflydelse på FoU-miljøets udviklings	2,0	1	1-5
	Adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring	1,5	1	1-5

TVÆRINSTITUTIONELLE SATSNINGER

Analysen af bæredygtige FoU-miljøer tager udgangspunkt i, at der er et tæt samarbejde på tværs af de seks professionshøjskoler. Et sådanne samarbejde eksisterer allerede på en række områder med relevans for læreruddannelsen.

Akademiet for madkundskabsdidaktik

Akademi for Madkundskabsdidaktik i regi af Nationalt Center for Skoleforskning er oprettet i et samarbejde mellem DPU ved Aarhus Universitet, KP, UCL, UCN, Absalon, UCSYD og VIA. Formålet er at fremme professionsudviklingen og forskningen på området for madkundskabsdidaktik.

Nationalt Videncenter for læremidler

Fire professionshøjskoler (Absalon, UCL, UCSYD og UCN) driver i fællesskab Nationalt Videnscenter for Læremidler. Læremiddel.dk har til formål at udvikle og formidle

viden om læremidlers betydning for læring og undervisning.

Nationalt Videnscenter for Læsning

De seks professionshøjskoler driver i fællesskab Nationalt Videnscenter for Læsning.

Nationalt videncenter om udsatte børn og unge (NUBU)

Videncentrets formål er at opbygge, udvikle og formidle viden om udsatte børn og unge og dermed bidrage til løsninger på væsentlige samfundsudfordringer.

Naturfagsakademiet

En satsning på naturfagsdidaktik er under opbygning i et fællesskab mellem professionshøjskolerne og en række danske universiteter i regi af Naturfagsakademiet (NAFA).

NAFA forventes bevilget og iværksat i efteråret 2020.

ØVRIGE RELEVANTE FOU-MILJØER

Fagdidaktisk forskning relateret til læreruddannelsen i Danmark foregår ikke kun på professionshøjskolerne. De danske universiteter har de seneste år oprustet deres FoU-miljøer om skoleforskning. Nedenfor er en kort beskrivelse af relevante FoU-miljøer.

Nationalt Center for Skoleforskning (NCF)

Nationalt Center for Skoleforskning (NCS) er et samarbejde mellem DPU, Aarhus Universitet og VIA University College oprettet i 2016. Centerets ambition er at:

- styrke dansk forskning i dagtilbud og skole
- bidrage til bedre koordinering og tættere samarbejde
- sikre at forskningen bliver til gavn for og formidles til dagtilbud og skoler i hele landet.

Missionen for Nationalt Center for Skoleforskning er at levere forskning, der i et forpligtende samarbejde mellem forskningsinstitutioner og mellem forskere og praktikere bidrager til at styrke læreres, pædagogers, lederes, forvaltningers og politikeres professionsudøvelse og professionelle dømmekraft med henblik på at styrke børns og elevers læring, udvikling og trivsel i dagtilbud og skoler.

Center for Grundskoleforskning (CfG)

Med Center for Grundskoleforskning opstart 1. august 2020 vil SDU bidrage til at udvikle kvaliteten af undervisningen i grundskolen og på læreruddannelserne. Centret opbygges omkring eksisterende stærke fagmiljøer indenfor SDU på Humaniora, Naturvidenskab og Sundhedsvidenskab. CfG planlægger at forske i fagdidakti-

ske hovedområder som STEM, fremmedsprog og dansk, tværgående områder som teknologiforståelse og interkulturel pædagogik og skoleledelse.

I tilknytning til CfG er to FoU-miljøer med fokus på konkrete fagområder. Begge miljøer er et samarbejde mellem SDU, UCL og UC SYD.

- Laboratorium for Sammenhængende og Læring (LSUL) har fokus på matematik, naturfag og teknologi.
- Forsknings- og Implementeringscenter for Idræt, Bevægelse og Læring (FIIBL) har fokus på idræt og bevægelse.

Aalborg Universitet, Kvalitet i Dagtilbud og Skole (KIDS)

KIDS 0-18 hører hjemme under Institut for Kultur og Læring, der er forankret på både det humanistiske og det samfundsfaglige fakultet på Aalborg Universitet og har til formål at bringe forskning tæt på dagtilbuds- og skoleområdet. Forskning er i høj grad empirisk funderet, og fokuserer primært på formelle og uformelle læreprocesser frem for fagdidaktisk forskning.

Københavns Universitet

Københavns universitet har ikke et samlet FoU-miljø eller satsning på skoleområdet, men der er mindre centre med relevans for fag og fagområder på læreruddannelsen.

- Center for Læseforskning
- Center for dansk som Andet- og Fremmedsprog
- Institut for Naturfagernes Didaktik

ØKONOMISKE BETRAGTNINGER

Kommissoriet kaldte på økonomiske beregninger af, hvad det vil koste at sikre, at alle fagområder på læreruddannelsen har et bæredygtigt FoU-miljøer.

Projektet har vist, at det er vanskeligt dels at identificere det datamæssige afsæt for sådanne beregninger, dels at afgøre præcist, hvad der skal til for at sikre et bæredygtigt FoU-miljøer over tid.

Endelig er det ikke alle dimensioner af et bæredygtigt FoU-miljø, som direkte kan løftes gennem allokering af yderligere ressourcer.

Opbygning af bæredygtige FoU-miljøer kræver tid, ledelsesmæssig opbakning, talent og penge.

Oversigt over relevante udgifter

Følgende konkrete udgifter indgår i et bæredygtigt FoU-miljøer:

AKTIVITET	PRIS/ÅR
DOCENT	750.000
FORSKNINGSMEDARBEJDER	600.000
PH.D.-STUDERENDE	600.000

Ud over løn til konkrete medarbejdere kræver et bæredygtigt FoU-miljøer substantiel ledelsesstøtte, driftsstøtte samt support til fundraising. Disse udgifter inddrages som en procentdel af de samlede medarbejderomkostninger. Der regnes som eksempel med et overhead på 20% af medarbejderomkostningerne til dækning af driftsomkostningerne.

Baseret på principperne for et bæredygtigt FoU-miljøer (udregnet for minimumsværdierne for niveau 3 i benchmark) er følgende et bud på, hvad et FoU-miljø koster om året.

1 DOCENT	750.000
4 FORSKNINGSMEDARBEJDERE (40 PCT. FOU-ALLOKERING)	2.400.000 x 0,4
1 PH.D.-STUDERENDE	600.000
<i>I ALT MEDARBEJDERUDGIFTER</i>	<i>2.310.000</i>
DRIFTSOMKOSTNINGER (20%)	462.000
TOTAL	2.772.000

BILAG: METODE

Dataindsamlingen til nærværende analyse af bæredygtige FoU-miljøer er baseret på svar fra 230 medarbejdere, som er FoU-aktive på professionshøjskolerne med et forskningsfelt, der er relevant for læreruddannelsens videngrundlag.

Population og svarprocent

Med henblik på at identificere den relevante population blev Læreruddannelsen Leder-netværk (LLN) bedt om at identificere alle relevante medarbejdere på deres respektive professionshøjskoler, uanset medarbejdernes organisatoriske tilknytning i den pågældende institution.

Samlet blev der oplyst 302 medarbejdere, som efterfølgende modtog et link til surveyundersøgelsen.

Dette giver en svarprocent for surveyen på 76,2 pct.

Projektgruppen vurderer, at dette har givet et rimeligvis retvisende billede af de indikatorer, som behandles i surveyen.

Det forhold, at der ikke er besvarelser fra den fulde population gør, at især de små FoU-miljøer er sårbare overfor manglende besvarelser. Fx var der ingen besvarelser inden for undervisningsfaget Håndværk og Design, og blot én respondent for Billedkunst. En undersøgelse fra 2019 viser, at der burde være mindst to FoU-aktive medarbejdere i hver af de to miljøer.

Surveyens opbygning

Surveyen består af 31 spørgsmål. Hoveddelen af spørgsmålene er formuleret således, at de giver direkte svar på de indikatorer, som er udledt af principperne for bæredygtige FoU-miljøer (se afsnittet 'Survey spørgsmål'

nedenfor). De øvrige spørgsmål fungerer som baggrundsvariable eller kontrolspørgsmål.

Udkast til survey-spørgsmål blev sendt i skriftlig høring hos Læreruddannelsens Leder-netværk (LLN) forud for udsendelse til respondenterne.

Surveyens gennemførelse

Link til survey blev sendt til medarbejdernes arbejds-email den 28. april 2020.

Løbende i perioden frem til den officielle deadline 12. maj 2020 modtog medarbejderne påmindelser om at deltage i undersøgelsen.

Ved deadline fik medlemmerne af LLN efter aftale fremsendt lister med email-adresser for de medarbejdere, som endnu ikke havde besvaret surveyen. Intentionen var, at ledelserne på de forskellige institutioner kunne opfordre til besvarelse af spørgsmålene.

Den 18. maj 2020 blev indsamlingen lukket endeligt.

Surveyen blev gennemført via web-plattformen SurveyMonkey.

Efterbehandling af svarene

Projektgruppen gennemgik svarene på arbejdsmøde den 20. maj 2020. Her blev det besluttet, at ikke alle svar i sidste ende egnede sig som benchmark-indikatorer, hvilket betød, at nogle principper udgik af benchmark og i stedet blev anbefalinger.

Præsentation af de 31 survey-spørgsmål nedenfor indikerer koblingen mellem spørgsmål og de anvendte indikatorer for benchmark.

SURVEY SPØRGSMÅL

INTRODUKTIONSTEKST

Du har modtaget denne survey, da din professionshøjskole har oplyst, at du i den aktuelle allokering er FoU-aktiv med et forsknings- og udviklingsområde, der har betydning for læreruddannelsens videngrundlag.

Survey-data fra denne undersøgelse har sammen med andre datakilder som mål at skabe et retvisende overblik over de aktive FoU-miljøer på professionshøjskolerne, som knytter an til læreruddannelsen. Overblikket skal fungere som ledelsesinformation i forhold til det strategiske arbejde med at udvikle forskningen på læreruddannelsesområdet.

Projektet er forankret i Forskningsstrategisk Initiativ – Danske Professionshøjskoler (FIDP), og projektgruppen bag dataindsamlingen består af repræsentanter fra FoU-miljøerne på alle seks professionshøjskoler:

Peter Yding Brunbech, UCL
Karsten Gynther, Absalon
Lisbeth Angela Lunde Frederiksen, VIA
Thomas Thyrring Engsig, UCN
Bo Nielson, KP
Lene Mosegaard Søbjerg, UC Syd (formand)

Projektgruppen supporteres af Alan Klæbel Weisdorf fra Danske Professionshøjskoler sekretariat.

N.B. Det er udelukkende projektgruppen, som har adgang til besvarelserne fra denne survey. Aggregerede og analyserede data vil blive præsenteret for lederne på læreruddannelsen, medlemmerne af FIDP samt rektorerne for professionshøjskolerne. Der vil her blive taget forholdsregler, således at analysen ikke kan henføres til enkeltpersoners besvarelser.

Surveyen består af i alt 31 spørgsmål, og det er vurderingen, at det for de fleste vil tage ca. 10-15 minutter at udfylde skemaet.

Seneste dag for besvarelse af surveyen er 12. maj 2020.

Det er afgørende for undersøgelsens anvendelighed, at vi får en meget høj svarprocent, og udsendelsen af denne survey er sket efter aftale med lederne for læreruddannelserne.

På forhånd tak

På vegne af projektgruppen
Lene Mosegaard Søbjerg
Forskningschef, UC Syd

PRINCIPPER	BENCHMARK-INDIKATOR	SURVEY SPØRGSMÅL
POPULATIONSCHECK		<p>Spm. 1</p> <p>Hvad er din email-adresse ved professionshøjskolen?</p> <p>[fritekst – email-formatting]</p>
BAGGRUNDSVARIABLE		<p>Spm. 2</p> <p>Hvilken professionshøjskole er din primære arbejdsplads?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. Absalon</p> <p>B. KP</p> <p>C. UCL</p> <p>D. UCN</p> <p>E. UC Syd</p> <p>F. VIA</p>
3. FORSKNINGSFAGLIG LEDELSE	<i>DOCENTER I FOU-MILJØET</i>	<p>Spm. 3</p> <p>Hvad er din stillingskategori på professionshøjskolen?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. Adjunkt</p> <p>B. Lektor</p> <p>C. Docent</p> <p>D. Konsulent</p> <p>E. Andet [Fritekst]</p>
8. IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION		<p>Spm. 4</p> <p>Hvilke undervisningsopgaver har du haft i 2019?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. Læreruddannelsen</p> <p>B. Efter- og videreuddannelse</p> <p>C. Læreruddannelse OG efter- og videreuddannelse</p> <p>D. Jeg har ikke undervist i 2019 på læreruddannelsen eller i efter- og videreuddannelse</p>

<p>BAGGRUNDSVARIABLE</p>	<p>Spm. 5</p> <p>Beskriv med <u>op til fem</u> stikord dit forsknings- og udviklingsfelt (fx inklusion, matematikkens didaktik, literacy)</p> <p>[Fritekstfelt - fem tekstbokse]</p>
<p>BAGGRUNDSVARIABLE</p>	<p>Spm. 6</p> <p>Hvilke(t) område i læreruddannelsen ligger tættest på dit aktuelle forskning- og udviklingsvirke?</p> <p>[sæt op til tre kryds]</p> <p>A. Billedkunst</p> <p>B. Biologi</p> <p>C. Dansk</p> <p>D. Engelsk</p> <p>E. Fransk</p> <p>F. Fysik/kemi</p> <p>G. Geografi</p> <p>H. Historie</p> <p>I. Håndværk & design</p> <p>J. Idræt</p> <p>K. Kristendomskundskab/religion</p> <p>L. Madkundskab</p> <p>M. Matematik</p> <p>N. Musik</p> <p>O. Natur/teknologi</p> <p>P. Samfundsfag</p> <p>Q. Tysk</p> <p>R. Elevens læring og udvikling</p> <p>S. Almen undervisningskompetence</p> <p>T. Specialpædagogik</p> <p>U. Kristendomskundskab/Livsoplysning/medborgerskab</p> <p>V. Praktik</p> <p>X. Professionsdidaktik</p> <p>Y. Andet [fritekstfelt]</p>
<p>1. KRITISK MASSE</p>	<p>ÅRSVÆRK I FOU-MILJØ- ET + FORSKNINGS-ALLOKE- RING</p> <p>Spm. 7</p> <p>Hvor en stor andel af din arbejdstid (alternativt dine arbejdsopgaver) er allokeret til forskning- og udvikling (evt. bedste bud)?</p> <p>[Skala 1-100 pct.]</p>

2. FORMEL FORSKNINGS-KOMPETENCE	<i>FOU-AKTIVE MEDARBEJDERE MED FORSKER- UDDANNELSE</i>	Spm. 8 Har du en ph.d.-grad? [ja/nej]
IBID.	<i>FOU-AKTIVE MEDARBEJDERE I PH.D.-FORLØB</i>	Hvis nej til spm. 8, Spm. 9 Er du i øjeblikket i gang med at gennemføre et ph.d.-forløb? [ja/nej]
4. EKSTERN FINANSIERING		Spm. 10 I hvilken grad oplever du, at der er tilgængelige (offentlige og private) kilder til ekstern funding inden for dit forskningsfelt? [vælg ét udsagn] A. I meget høj grad B. I høj grad C. I nogen grad D. I begrænset grad E. Slet ikke
5. VIDENSKABELIG PRODUKTION	<i>UDGIVELSER PÅ AUTORITETSLISTER</i> + <i>ANDEL AF FOU-MILJØ MED UDGIVELSER PÅ AUTORITETSLISTEN I 2019</i>	Spm. 11 I 2019 - hvor mange publikationer har du været ene- eller medforfatter på, som er blevet udgivet på en kanal, som er registreret på BFI-listerne (autoritetslisten)? [iindsæt tal]
IBID.	<i>UDGIVELSER I UDLANDET</i> + <i>ANDEL AF FOU-MILJØ MED UDGIVELSER I UDLANDET</i>	Spm. 12 I 2019 - hvor mange publikationer har du været ene- eller medforfatter på, som er blevet udgivet gennem en udenlandsk kanal (uanset BFI-status / autoritetslisten)? [iindsæt tal]
6. VIDENSPRODUKTION OG FORMIDLING TIL AF-TAGERE		Spm. 13 I 2019 – hvor meget har du arbejdet du med formidling af dit forsknings- og udviklingsområde <u>udover</u> undervisning og forskningspublicering? [Vælg ét udsagn] A. I meget høj grad B. I høj grad C. I nogen grad D. I begrænset grad E. Slet ikke

<p>7. FORSKINGSNETVÆRK – NATIONALE OG INTERNATIONALE</p>	<p><i>SAMARBEJDER MED ANDRE DANSKE PROFESSIONSHØJSKOLER</i></p>	<p>Spm. 14</p> <p>Har du i 2019 deltaget i samarbejder med andre professionshøjskoler om en forskning- og udviklingsaktivitet?</p> <p>[Ja/nej]</p>
<p>IBID.</p>		<p>Hvis ja til spm. 14</p> <p>Spm 15</p> <p>Hvilke former antager dette samarbejde [sæt flere kryds]</p> <p>A. Samforfatterskab</p> <p>B. Forsknings- og udviklingsprojekt</p> <p>C. Arrangering af konference</p> <p>D. Fælles session/workshop på konference</p> <p>E. Fondsansøgning</p> <p>F. Andet [fritekst]</p>
<p>IBID.</p>	<p><i>SAMARBEJDE MED DANSKE UNIVERSITETER</i></p>	<p>Spm. 16</p> <p>Har du i 2019 deltaget i samarbejder med danske universiteter om en forsknings- og udviklingsaktivitet?</p> <p>[Ja/nej]</p>
<p>IBID.</p>		<p>Hvis ja til spm. 16</p> <p>Spm. 17</p> <p>Hvilke former antager dette samarbejde [sæt flere kryds]</p> <p>A. Samforfatterskab</p> <p>B. Forsknings- og udviklingsprojekt</p> <p>C. Arrangering af konference</p> <p>D. Fælles session/workshop på konference</p> <p>E. Fondsansøgning</p> <p>F. Andet [fritekst]</p>
<p>IBID.</p>	<p><i>SAMARBEJDE MED UDENLANDSKE FOU-INSTITUTIONER</i></p>	<p>Spm. 18</p> <p>Har du i 2019 deltaget i samarbejder med udenlandske forskningsinstitutioner om en forsknings- og udviklingsaktivitet?</p> <p>[Ja/nej]</p>

<p>IBID.</p>		<p>Hvis ja til spm. 18</p> <p>Spm. 19</p> <p>Hvilke former antager dette samarbejde [sæt flere kryds]</p> <p>A. Samforfatterskab</p> <p>B. Forsknings- og udviklingsprojekt</p> <p>C. Arrangering af konference</p> <p>D. Fælles session/workshop på konference</p> <p>E. Fondsansøgning</p> <p>F. Andet [fritekst]</p>
<p>8. IMPACT I UDDANNELSE OG PROFESSION</p>	<p><i>DELTAGELSE MED PROFESSION/PRAKSIS OM FoU-AKTIVITET</i></p>	<p>Spm. 20</p> <p>Har du i 2019 deltaget i samarbejder med professionen/praksis om en forsknings- og udviklingsaktivitet?</p> <p>[Ja/nej]</p>
<p>IBID.</p>		<p>Hvis ja til spm. 20</p> <p>Spm. 21</p> <p>Hvilke former antager dette samarbejde [sæt flere kryds]</p> <p>A. Forskningsprojekt gennemført i praksis (fx aktionsforskning)</p> <p>B. Samforfatterskab med aktører fra praksis</p> <p>C. Fondsansøgning</p> <p>D. Andet [fritekst]</p>
<p>IBID.</p>	<p><i>ANVENDT EGEN FoU I EGEN UNDERVISNING PÅ LÆRERUDDANNELSE</i></p>	<p>Spm. 22</p> <p>I hvilken grad anvendte du egen forskning og udvikling i din undervisning på læreruddannelsen i 2019?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. I meget høj grad</p> <p>B. I høj grad</p> <p>C. I nogen grad</p> <p>D. I begrænset grad</p> <p>E. Slet ikke</p> <p>F. Jeg har ikke undervist på læreruddannelsen i 2019</p>

<p>IBID.</p>	<p>Spm. 23</p> <p>I hvilken grad oplever du, at dine seneste [produceret inden for de senest tre år] forsknings- og udviklingsresultater anvendes i andres undervisning på læreruddannelsen?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. I meget høj grad</p> <p>B. I høj grad</p> <p>C. I nogen grad</p> <p>D. I begrænset grad</p> <p>E. Slet ikke</p> <p>F. Ved ikke</p>
<p>IBID.</p>	<p><i>PRÆSENTERET EGEN FOU I ANDRES UNDERVISNING M.V. PÅ LÆRERUDDANNELSE</i></p> <p>Spm. 24</p> <p>I 2019 – hvor ofte har du <u>uden</u> for egen undervisning haft lejlighed til mundtligt at præsentere din forsknings- og udviklingsresultater for studerende på grunduddannelsen, fx gennem forelæsninger, workshops eller deltagelse i andres undervisning?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. Meget ofte</p> <p>B. Ofte</p> <p>C. Til tider</p> <p>D. Sjældent</p> <p>E. Slet ikke</p>
<p>IBID.</p>	<p>Spm. 25</p> <p>I hvilken grad oplever du, at dine seneste [produceret inden for de senest tre år] forskning- og udviklingsresultater anvendes i professionen/skolens praksis?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. I meget høj grad</p> <p>B. I høj grad</p> <p>C. I nogen grad</p> <p>D. I begrænset grad</p> <p>E. Slet ikke</p> <p>F. Ved ikke</p>

<p>IBID.</p>	<p><i>PRÆSENTERET EGEN FoU FOR PROFESSIONEN /PRAKSIS</i></p>	<p>Spm. 26</p> <p>I 2019 – hvor ofte har du haft lejlighed til mundtligt at præsentere din forsknings- og udviklingsresultater for lærere, skoleledere og/eller kommunale forvaltninger?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. Meget ofte B. Ofte C. Til tider D. Sjældent E. Slet ikke</p>
<p>9. ARBEJDSIDENTITET I FORSKNING</p>	<p><i>FORSKNINGENS BETYDNING FOR ARBEJDSIDENTITET</i></p>	<p>Spm. 27</p> <p>I hvilken grad spiller forskning en rolle for din arbejdsidentitet?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. I meget høj grad B. I høj grad C. I nogen grad D. I begrænset grad E. Slet ikke</p>
<p>10. FORSKNINGSFAGLIGT FÆLLESSKAB OG KULTUR</p>	<p><i>OPLEVELSE AF AKTIVT FoU-MILJØER PÅ TVÆRS AF PH'ERNE</i></p>	<p>Spm. 28</p> <p>I hvilken grad oplever du, at der er et aktivt FoU-miljøer på tværs af professionshøjskolerne indenfor dit primære forsknings- og udviklingsområde?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. I meget høj grad B. I høj grad C. I nogen grad D. I begrænset grad E. Slet ikke</p>
<p>IBID.</p>	<p><i>OPLEVELSE AF MEDIND- FLYDELSE PÅ KONKRETE FoU-PROJEKTER</i></p>	<p>Spm. 29</p> <p>I hvilken grad oplever du at have faglig indflydelse på, de konkrete forsknings- og udviklingsprojekter, som du er en del af?</p> <p>[vælg ét udsagn]</p> <p>A. I meget høj grad B. I høj grad C. I nogen grad D. I begrænset grad E. Slet ikke</p>

IBID.

OPLEVELSE AD ME-
DINDFLYDELSE PÅ
FOU-MILJØETS UDVIK-
LING

Spm. 30

I hvilken grad oplever du at have faglig indflydelse på udviklingsretningen for det/de konkrete FoU-miljøer(er), som du er en del af?

[vælg ét udsagn]

- A. I meget høj grad
- B. I høj grad
- C. I nogen grad
- D. I begrænset grad
- E. Slet ikke

IBID.

ADGANG TIL KVALIFICE-
RET FORSKNINGSFAGLIG
SPARRING

Spm. 31

I hvilken grad oplever du, at der er mulighed for adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring på din professionshøjskole?

[vælg ét udsagn]

- A. I meget høj grad
- B. I høj grad
- C. I nogen grad
- D. I begrænset grad
- E. Slet ikke

BILAG: KORRIGEREDE FOU-ÅRSVÆRK

I benchmark-analyserne på fagniveau opgives der to værdier for årsværk baseret på data fra survey undersøgelsen.

Det primære tal er baseret på følgende beregning af de indkomne svar:

Antal FoU-aktive medarbejdere i tilknytning til FoU-miljøet

x

Gennemsnitlig forskningsallokering for FoU-aktive medarbejdere i tilknytning til FoU-miljøet

Men anskuet som en absolut størrelse giver dette to udfordringer.

For det **første** er svarprocenten i surveyen på 76,2 pct., hvilket undervurderer FoU-årsværkene i FoU-miljøet.

For det **andet** er FoU-årsværkene overvurderet da respondenterne fik mulighed for at identificere op til tre fag eller fagområder, som vedkommende vurderer knytter an til

deres FoU-aktivitet. Data viser, at respondenterne i gennemsnit identificerede 2.15 fag eller fagområder.

Hvis man sammenholder de to modsatte effekter (svarprocent og multiple valg), ser beregningen af korrektionsfaktoren for FoU-årsværk ud som følger:

0,76 (svarprocenten)

x

2,15 (Gennemsnitlig antal respondentsvar for FoU-områder)

=

1,63 (korrektionsfaktor)

Det *korrigerede årsværk* er således en teoretisk beregning på det reelle årsværk, der fremkommer ved at dividere årsværk fra undersøgelsen med 1,63.

BILAG: FOU-NØGLEORD

I surveyen havde respondenterne i spørgsmål 5 mulighed for at beskrive deres forsknings- og udviklingsfelt med op til fem nøgleord (fx literacy, matematikkens didaktik, teknologiforståelse).

De 230 respondenter oplyste i alt 768 udsagn/stikord, svarende til 3,3 i gennemsnit. I det følgende er disse nøgleord oplistet alfabetisk. Parentesen indikerer hvor mange

gange nøgleordet optræder på tværs af respondenterne.

I visse tilfælde er flere ensartede udsagn blevet konsolideret (fx 'matematikens didaktik' og 'didaktik i matematik' behandles som ét nøgleord). Denne konsolidering er dog anvendt med forsigtighed for ikke at udviske nuancer i den FoU-aktivitet, som der foregår på professionshøjskolerne.

A.

Adaptive Learning

Agency

Akademisk skrivning (2)

aktionslæring

Anbragte børn og unge (2)

Andetsprogsdidaktik/andetsprogs-pædagogik (5)

Anerkendelse

At tælle i kvalitative metoder

B.

Begrebsforståelse

Bevægelse i undervisningen (5)

Biodiversitet

Blended learning

Blokmodellen

Brobygning (2)

Bæredygtighed (6)

Børn og unge i psykisk mistrivsel

børn og unge i udsatte positioner

Børn og unges litteratur og medier

Børn og unges onlineliv

Børneforskning

Børnefællesskaber

Børneperspektiver (2)

C.

Chancelighed

Computational Tænkning

Cultural studies

Curriculumforskning

D.

Dannelse (7)

Dannelse, digital

Dannelse, demokratisk (4)

Dansk indskoling

Dansk som andetsprog (6)

Danskfaget (2)

Danskfagets didaktik (13)

Datainformeret praksis (2)

Deltagelsesmuligheder (3)

Design

Design based research

Designprocesser i undervisning

Dialogisk undervisning (4)

Didaktik, almen (13)

Design, didaktisk (5)

Didaktiske læremidler
Differentiering
Digital didaktik
Digital teknologi
Digital umyndiggørelse
Digitale læremidler (2)
Digitale læringsmiljøer
Digitale teknologier (5)
Digitale tilrettelæggelsesformer
Digitalisering (3)
Digitalt design
Digitalt understøttede og hybride eller blandede læringsdesign
Diversitet (2)
Dobbeltdidaktiske perspektiver
Dynamisk geometri
Dømmekraft

E.

Effekten af tale-til-tekst hos ordblinde elever
Efterskolepædagogik
Eksklusion (2)
Ekstern undersøgelse af engelskfaget
Eksterne læringsmiljøer i naturfagene
Elever med særlige behov i matematikundervisningen
Elever på mellemtrinnet
Elevs deltagelsesmåder
Elevs læringsfællesskaber
Elevs tekster
Elevs uddannelsesmuligheder
Elevplaner
Elevprodukter (2)
E-læring (4)
E-læring i de praktisk-musiske fag
Engineering (3)
Ensomhed blandt børn

Equity
Erasmus+ IBSE - Åben Skole
Etik
Etniske minoriteter i skolen (2)
Evaluering (3)
Evaluering af modelleringskompetence i naturfag

F.

Fagdidaktik (6)
fagdidaktik (religionsog livsanskuelsesdidaktik)
Faglig literacy (2)
Fastholdelse
Feedback (3)
FGU (2)
Filmdidaktik
Flersprogede børn (6)
Flipped Learning
Folkeskole og de frie grundskoler (3)
Forebyggelse af ordblindhed
Forskningsformidling
Forudsætninger
Forventninger
Fremmedsprogsdidaktik (3)
fremmedsprogsdidaktik (Computer-assisted Language Learning)
Fritidspædagogik
Fællesfagligt naturfag (2)

G.

Game based learning
Gastrofysik (2)
Genredidaktisk forskning, semiotik, multimodal tekstkompetence
Genus
Geografi didaktik

Grammatik

Grammatikdidaktik (4)

H.

Handicap

Historiebrug

Historiedidaktik (11)

Historiefaglighed

I.

Idrætsfaget (2)

ikoniske repræsentationer

Implementering (3)

implementering af læringsplatforme

Imødegåelse af curriculære disconnects i engelskundervisningen og funktionel lingvistik

Induktion (3) (herunder lærerstartsordninger)

Inkluderende undervisning

Inklusion (26)

inklusion (Universal Design for Learning)

Inklusion af flygtninge og indvandrere i skole

inklusion i fag (2)

inklusion og ordblindhed

Innovationsdidaktik (2)

Interesseudvikling

Interkulturalitet

Interkulturel læring i engelsk og sprogfagene

Interventionsmetoder (2)

It-didaktik (5)

It og læring (2)

J.

Journalistik og fake news

K.

Klasseledelse (2)

Klasserumsforskning (2)

Klimaforandringer

Kognition

Kollegialt samarbejde og udvikling af lærerfaglighed/PCK i naturfag

Kommunikation og udviklingsstøttende relationer

Komparativ didaktik og skoleforskning

Kompetencer (2)

Kompleks litteratur i dansk

Konkrete, ikoniske og abstrakte repræsentationer

Kontekstualiseret grammatikundervisning

Kreativ matematikundervisning

Kritisk literacy

Kritisk medie-literacy

Kritisk pædagogik

Krop

Kulturarvspædagogik

Kulturdidaktik i engelsk og sprogfagene

Kulturfag og minoritetselever

Kulturfagenes didaktik (3)

Kulturforståelse

Kvalitativ metode

Kvalitet

Kvantitative metoder (2)

Køn

L.

L1-didaktik

Learning Analytics (3)

Learning design theory

Ledelse

Leg

Lektionsstudier (2)

Literacy (18)
Literacy - multiliteracy
Litteratur
Litteraturdidaktik (5)
Litteraturens samspil med multimodale tekster
Litteraturpædagogik
Litteraturundervisning (2)
LMS (2)
LULAB
Læremiddeludvikling PaL-projekt
Læremidler (14)
Læremidler (særligt kulturfagene)
Læremidler i historie
Læremidler til sprogundervisningen
Læreprocesser i fag og institution
Læreprocesser med digitale medier
Lærere
Læreres motivation
Læreres professionelle udvikling (2)
Lærerfaglige fællesskaber (3)
Lærerfaglighed (2)
Lærerprofessionalitet
Lærersamarbejde
Læreruddannelse (3)
Læringsteori (4)
Læringsbaner (2)
Læringsmiljø (2)
Læsedidaktik (2)
Læseforståelse
Læsevanskeligheder (2)
Læsevejledning
Læsning i dansk

M.
Maddannelse
Madkundskab

Makerspace
Mangfoldighed
Marginalisering (2)
Matematik
Matematikkens Didaktik (25)
Matematikkens sproglige register
Matematiklæring
Matematikundervisning (3)
Matematikvanskeligheder (2)
Materialitet og kundskabsressourcer som en del af lærerens faglighed
Medborgerskab i uddannelse og skole
Mediering af dialog: i uddannelse og klasserum
Melletrin
Mesterlære
Metodologi (educational design research, grounded theory)
Metodologi praksisnær anvendelsesorienteret forskning
Mindretalspædagogik
Modellering (8)
Modersmålsdidaktik
Motivation (4)
Multikulturel litteratur
Multimodal literacy i dansk
Multimodalitet (2)
Mundtlighed (3)
Mundtlighedsdidaktik
Museumsundervisningsdidaktik
Musikdidaktik

N.
Narrativ inquiry
Naturfag (2)
Naturfaglig kapital
Naturfagsdidaktik (13)
Naturfagskompetencer (2)

Naturfagslæreres fortsatte kompetenceudvikling

Naturfagslærernes praksis og rationale

Nyankomne elever/sent ankomne elever

Nye lærere

O.

Online ekstremisme

Ordblindhed (2)

Organisationsudvikling

Organisatoriske rutiner

Organisering

Organisering af folkeskoler

Overgange

P.

Piger og teknologiforståelse

Playful Learning (6)

Posthuman teori

Post-kvalitativ metodologi

Praksisfaglighed (4)

Praksisfællesskaber

Praksisorienteret

Praksissamarbejde (2)

Praksisudvikling

Praktik (2)

Practice-based research

professionel udvikling (2)

Professionelle læringsfællesskaber (3)

Professionsdidaktik (8)

Professionsfaglig innovation og entreprenørskab

Professionsforskning (2)

Professionsidentitet

Professionssociologi

Professionsudvikling

Projektidaktik

Pædagoger

Pædagoger i skolen

Pædagogers faglighed i skolen

Pædagogik, almen (2)

Pædagogik (professionsuddannelsesforskning)

Pædagogisk psykologi

Pædagogisk vejledning

R.

Refleksiv praksislæring med Virtual Reality

Refugee Education

Relationer undervisning-læring i sprogfag med fokus på franskfaget

Relationskompetence

Religionsfagets didaktik

Repræsentationer i matematikundervisning (2)

Responsiv pædagogik

Respræsentationer i matematikundervisningen

S.

Samarbejde

Samarbejdende praksisnær forskning

Samfundsfagsdidaktik (2)

Sammenhængen mellem repræsentationsformer

Samtalen mellem undervisning og læring

Science kapital (2)

Science-didaktik

Selvevaluering

Semiotik

Singapore Maths

Skole-/virksomhedssamarbejde (2)

Skolebaseret udvikling af naturfaglige teams

Skole-hjemsamarbejde (2)

Skoleledelse
Skoler og uddannelsessteder for unge med særlige behov
Skoleudvikling (6)
Skrivedidaktik (2)
Skrivning (2)
Skrivning og dannelse
Smagsdidaktik
Social arv
Social innovation
Socialpædagogik
Specialpædagogik (4)
Sprog (2)
Sprog i dagtilbud
Sprog i matematik
Sprog- og kulturdimensioner i sprogfagene engelsk, fransk og tysk
Sprogbaseret fagundervisning/Faglig læsning og skrivning
Sprogbaseret undervisning
Sprogdidaktik (2)
Sproglig bevidsthed børnehaver tyske mindretal
Sproglig dannelse
Sproglig diversitet
Sproglig inklusion
Sproglig udvikling
Sprogprøver
Sprogpedagogik (2)
Sprogtilegnelse (5)
Sprogtilegnelse (engelsk)
Statskundskab
STEM (6)
Stilladsering
Storyline
Stressfri skole.
studenterinddragelse i projekter
Studerende

Studerendes syn på lærerjobbet
Studieaktivitetsmodellen i læreruddannelsen
Styrkelse af unges digitale dannelse
Stærke læringsmiljøer
Stærke Læringsmiljøer
Sundhedsfremme
Systemisk funktionel grammatik
Sårbare unge

T.

Tal og regnestrategier
Talent
Talentdidaktik på videregående uddannelser
Talenternes kreativitet
Teacher devopment
Teacher weelbeing
Teachinglab
Teknologi i fremmedsprogene
Teknologi og fremmedsprogsdidaktik
Teknologier anvendt i praksis på skoler
Teknologididaktik
Teknologiforståelse (21)
Teknologiforståelse og kompetenceudvikling
Teknologiforståelse (skole og lærerudd.)
Teknologiforståelse i uddannelse og professioner
Teknologiunderstøttet kobling af skole og eksterne læringsmiljøer
Teknologiunderstøttet undervisning i naturfag
Tekno-socologi
Teorien om semiotisk mediering
Teoriintegration i idrætsundervisningen
Teori-praksis-koblinger
Test (2)

Tidlig matematik
Tilegnelse af afkodnings- og stavefærdighed
Tosprogede elever i skolens fag
Transition: Professionens praksis og professionsuddannelse
Trivsel (6)
Tværfaglighed (2)
Tværprofessionalitet (3)

U.

Udbredelse af almen interesse for matematik
Uddannelsesdidaktik (professionsuddannelsesforskning)
Uddannelsesmobilitet og -parathed (4)
Uddannelsespolitik
Udeskole (3)
Udeskole, den sproglige dimension i alle fag
Udsathed (5)
Udskolingsdidaktik
Udvikling af en undersøgende og problemorienteret historieundervisning
Udvikling af læreruddannelsen
Udvikling af online undervisningsmaterialer
Udvikling af Pedagogical Content Knowledge (PCK) i natur/teknologi
Udvikling digitale læremidler interkulturel kommunikativ kompetence
Udviklingsprojekter i teknologiforståelse
Uformel kommunikations betydning for teamsamarbejde
uformel læring
Underpræsterende drenge
Undersøgelsesbaseret naturfagsundervisning
Undersøgende matematik
Undersøgende undervisning
Underviserkompetencer

Undervisning af elever i skriftsprogsvanskeligheder
Undervisning i afkodnings- og stavefærdighed
Undervisning og dannelse
Understøttende undervisning
Undervisningsdesign (2)
Undervisningsdifferentiering
Undervisningsfaglighed/PCK
Ungdomspædagogik
Unge og forebyggelse af online ekstremisme
Universitetsskolen (2)

V.

Vejledning og supervision
Verdensborger - global citizen
Viden om læsning
Videngrundlag for uddannelser
Videngrundlaget i læreruddannelse
Vidensbaseret samtale
Videnspolitik
Videoanalyse
Videregående uddannelse
Visuelle elementer
Vurdering
Vurdering af digitale elevproduktioner

Æ.

Æstetik
Æstetiske læreprocesser
Æstetiske tekster

Å.

Åben Skole (4)
Åben skole/udeskole (eksterne læringsmiljøer)

BILAG: PROJEKTGRUPPENS BETRAGTNINGER

På baggrund af arbejdet med nærværende rapport har projektgruppen gjort sig en række overvejelser, som tager form af følgende anbefalinger og observationer.

Fra potentielle til reelle FoU-miljøer på tværs af professionshøjskolesektoren

Der er to nøgleindikatorer i benchmark for, om der reelt eksisterer et FoU-miljø, som går på tværs af professionshøjskolerne:

- Samarbejde med andre professionshøjskoler? (princip 5)
- Oplevelse af aktivt FoU-miljøer på tværs af PH'erne? (princip 8)

Kigger vi på den tværgående analyse, så ser vi, at der i gennemsnit scores hhv. **2,2** og **1,1** for disse indikatorer på tværs af alle benchmark.

Det tilsiger, at der godt nok findes noget samarbejde om forskning- og udvikling på tværs af professionshøjskolerne, men at det ikke for alvor manifesterer sig i oplevelsen af et tværinstitutionelt FoU-samarbejde. Dette betyder, at der for hovedparten af FoU-miljøerne er tale om potentialer, nærmere end aktuelle realiteter.

Der forestår derfor et betydeligt strategisk forskningsledelsesarbejde for at mobilisere det potentiale, som rapporten peger på. Samtidig, hvis den enkelte medarbejder fremadrettet skal opfatte sig som en del af et større (tværinstitutionelt) forskningsmiljø er det vigtigt, at der ledelsesmæssigt tages hånd om at sikre dette.

Styrkelse af forskningsfaglige fællesskaber på tværs af professionshøjskolerne

Oplevelsen af tværinstitutionelle forskningsfaglige fællesskaber med relevans for læreruddannelsen inden for professionshøjskolerne, herunder adgang til kvalificeret forskningsfaglig sparring, forskningsnetværk og samarbejde, kan bidrage til kvalitet og sikre relevans og aktualitet. Sådanne fællesskaber findes allerede, men der synes at være behov yderligere tiltag.

Det anbefales, at der ledelsesmæssigt tages aktivt stilling til, hvordan professionshøjskolerne yderligere kan understøtte et tæt samarbejde mellem forskningsmiljøerne på tværs af de seks professionshøjskoler.

Fælles gevinst af tværgående indsatser

Skal eventuelle tværinstitutionelle forskningsmiljøer være bæredygtige og komme alle deltagende professionshøjskoler til gode, er det væsentligt, at der etableres reelle arbejdsfællesskaber, der samarbejder om kapacitetsopbygning. Dette er særligt væsentligt for de professionshøjskoler, der kun har få medarbejderressourcer investeret i det forskningsområde miljøet dækker.

Det anbefales, at der i fremtidige samarbejder fokuseres på at udvikle modeller for, hvorledes alle professionshøjskoler får gevinst af eventuelle fremtidige forskningsmiljøer, der går på tværs af professionshøjskolerne

Impact i uddannelse og profession er afgørende - men svært at belyse

Forskningens bidrag til udviklingen af uddannelse og profession ligger som et kerneelement af professionshøjskolerne forsknings- og udviklingsopdrag.

Samtidig er et bæredygtigt FoU-miljø kendetegnet ved impact i, og samspil med, uddannelse og profession og i den sammenhæng at have konkrete strategier for formidling til, og samarbejde med, forskellige modtagergrupper internt og eksternt.

Forskningens bidrag til uddannelsen og professionen er imidlertid et meget komplekst fænomen, som ikke udelukkende kan reduceres til et spørgsmål om input, og derfor kan være svært at belyse systematisk.

Det bør fremadrettet overvejes, hvordan professionshøjskolerne bidrag til og samspil med uddannelser og profession gennem forskning kan belyses mere systematisk gennem data.

Det anbefales videre, at professionshøjskolerne hver især præciserer, ekspliciterer og understøtter strategier for forskningsimpact, herunder i forhold til fælles konkrete tiltag og styrket videndeling.

Hvilke forskningsmiljøer skal der samarbejdes om?

Rapporten tager ikke stilling til, hvilke og hvor mange FoU-miljøer, der eventuelt bør være på nationalt niveau. Dette er en strategisk beslutning på sektorniveau, der medtænker spørgsmål om ønsket volumen for fagenes videngrundlag, potentiale for eksternt samarbejde, potentiale for ekstern funding etc.

Det anbefales, at professionshøjskolerne overvejer, hvordan der skal etableres miljøer på tværs af sektoren, og hvordan dette stemmer overens med de enkelte professionshøjskolerens egne strategier, samt hvordan en evt. central strategi understøtter - og ikke bliver en hæmsko for - fortsat udvikling af nye tematikker og miljøer.

Ekstern finansiering

Muligheden for at tiltrække eksterne finansiering har betydning for både udvikling og

konsolidering af et forskningsmiljø, og ekstern finansiering er derfor et vigtig parameter. Muligheden for at søge midler er imidlertid meget forskellig for ulige fagmiljøer, og der er ikke nødvendigvis er sammenfald mellem mulighederne for ekstern funding og et forskningsområdes betydning for læreruddannelsen. Af samme årsag er der ikke opsat benchmark for ekstern finansiering i rapporten.

Det anbefales, at der ledelsesmæssigt og på tværs af professionshøjskolerne tages aktivt stilling til, hvordan der kan udvikles bæredygtige forskningsmiljøer indenfor alle fag og fagområder uanset de aktuelle eksterne finansieringsmuligheder.

Det anbefales endvidere, at der tages stilling, hvordan prioriteringen bør være mellem små og store fag og fagområder. Sidstnævnte handler ikke mindst om principielt at tage stilling til, hvorvidt der organisatorisk skal prioriteres struktureret tværgående samarbejde inden for fag og fagområder, som er meget små på de enkelte institutioner, eller om der modsat gives prioritet til fag og fagområder med stor volumen og potentiale for ekstern funding.

BILAG: KOMMISSORIUM

Kommissorium: Grundlag for kapacitetsløft af professionshøjskolernes læreruddannelsesforskning

Baggrund

Professionshøjskolerne er i dag forpligtede på at bedrive praksisnær og anvendelsesorienteret forskning som en forudsætning for udviklingen af uddannelsernes videngrundlag. I lyset af professionshøjskolernes UAS-pejlemærke og ambitionen om med tiden at udbyde uddannelser på niveau 7, er det afgørende, at professionshøjskolerne kan forholde sig systematisk til spørgsmålet om omfang, organisering og kritiske masse af den bedrevne forskning – herunder gennem etablering af standarder eller mål for forskningsmiljøers levedygtighed.

Ovenstående problematik vurderes at være særlig relevant i forhold til professionshøjskolernes forskning ind i læreruddannelsen. Det skyldes dels uddannelsens markante offentlige profil, dels det forhold, at læreruddannelsen p.t. er professionshøjskolernes måske fremmeste kandidat, hvis et udbud på niveau 7 skulle komme på tale.

Professionshøjskolernes interne undersøgelse 'Kortlægning af forskningen på læreruddannelsen' (se vedlagte bilag) fra september 2019 peger på, at professionshøjskolernes forskningskapacitet er meget ujævnt fordelt over uddannelsens fag og fagområder; fra over 21 FoU-årsværk fordelt på 50 forskningsaktive medarbejdere i danskfaget til musikfaget, hvor professionshøjskolerne samlet kan stille med én medarbejder, der bruger 20 pct. af sin arbejdstid på forskning.

Kortlægningen peger dels på et umiddelbart behov for et målrettet forskningsmæssigt kapacitetsløft på en række fag og fagområder i læreruddannelsen, hvor professionshøjskolerne står svagt, dels på behovet for at udvikle modeller for et strategisk forskningssamarbejde på tværs af professionshøjskolerne for at øge den kollektive nytte af forskningsaktiviteten.

Kortlægningen har desuden understreget problematikken omkring, at professionshøjskolerne i dag ikke ligger inde med den nødvendige information til at give et klart svar på kapacitetsudfordringen i forhold til at skabe levedygtige forskningsmiljøer inden for læreruddannelsens samlede videngrundlag. Professionshøjskolerne skal i fremtiden være i stand til analytisk at definere kapacitetsudfordringen, således at det er tydeligt både i det strategiske arbejde indadtil og i den politiske kommunikation udadtil, hvor professionshøjskolerne er i dag, og hvad der skal til for, at professionshøjskolerne kan nå målene for forskningskapacitet på de enkelte fag/fagområder og uddannelser.

Projektet skal således danne et overblik over udfordringens omfang i forbindelse med et kapacitetsløft gennem formuleringen af et *generisk* benchmark for levedygtige forskningsmiljøer på professionshøjskolerne. Hertil følger et kvalificeret bud på, hvad et kapacitetsløft vil koste, og anbefalinger om, hvordan et kapacitetsløft kan prioriteres eller foranstalles i praksis.

Projektet vil ligeledes skabe et afsæt for et opfølgende projekt, som har til formål at udvikle et *generelt* bud på en struktur for professionshøjskolernes forskningssamarbejde - med afsæt i situationen på læreruddannelsesområdet - som kan adressere den organisatoriske udfordring omkring forskningskoordinering og -opbygning.

Hermed knytter projektet an til Danske Professionshøjskoler pejemærke om på sigt at opnå status som professionshøjskoler for anvendt forskning (internationalt Universities of Applied Science, UAS) idet, at sektoren gennem projektet gør sig overvejelser om, hvordan professionshøjskolerne i fællesskab kan skabe levedygtige forskningsmiljøer på væsentlige forskningsområder for professionsuddannelserne.

Formål

Projektet har en række formål:

1. Projektet skal understøtte professionshøjskolernes fælles strategiske arbejde med at løfte forskningshøjden på læreruddannelse
2. Projektet skal danne grundlag for det videre arbejde med at udvikle modeller for styrket forsknings samarbejde på tværs af professionshøjskolerne
3. Projektet skal bibringe et konkret og gennemskueligt billede af behovet for et forskningsløft på læreruddannelsen over for professionshøjskolernes omverden

Leverance

Grundlaget udmøntes i et dokument, der indeholder:

1. Definition af et 'levedygtigt forskningsmiljø' inden for et fag eller fagområde, som indeholder:
 - a. Generel forståelse af begrebet 'levedygtige forskningsmiljøer'
 - b. Benchmark for 'levedygtigt forskningsmiljø'
 - i. som *skal* indeholde kvantitative indikatorer
 - ii. som *kan* indeholde kvalitative parametre
 - iii. som *skal* kunne anvendes til vurdering af eksisterende forskningsmiljøer
 - c. Definitionen *kan* evt. operere med en simpel differentiering, fx minimalt og substantiel levedygtigt eller lign.
2. Analyse af forskningsmiljøer inden for fag eller fagområder, som ikke vurderes 'levedygtige' i henhold til definitionen (jf. pkt. 1)
 - a. Sammenligning af data om forskningsmiljøet med benchmark (for hvert fag/fagområde)
 - b. Evt. kvalitativ analyse/beskrivelse, hvis der er specielle vilkår, som har særlig relevans for 'levedygtigheds'-vurderingen af de pågældende fag/fagområder
 - c. Analysen skal indeholde en vurdering af de øvrige relevante forskningsmiljøer i Danmark (for hvert fag/fagområde)
3. Økonomiberegning i forhold til kapacitetsløft i henhold til analysens konklusioner (jf. pkt. 2)
 - a. Beregning af omkostningen for hvert fag/fagområder for at nå benchmark (jf. pkt. 1b, evt. differentieret benchmark, jf. pkt. 1c).
4. anbefalinger
 - a. anbefalinger omkring principper for prioriteringer i forhold til et strategisk kapacitetsløft
 - b. anbefalinger omkring formater/modeller for et strategisk kapacitetsløft

Danske Professionshøjskoler har indhentet datamateriale om professionshøjskolernes FoU-kapacitet på læreruddannelsesområdet for 2018. Dette datamateriale kan suppleres med yderligere oplysninger fra professionshøjskolerne i det omfang, at der er behov i forhold til benchmark-indikatorerne.

Projektets organisering

FIDP-styregruppen fungerer som styregruppe for projektet.

Forskningschef Lene Mosegaard Søbjerg, UC Syd, er formand for projektgruppen.

Projektgruppen besættes med yderligere tre-fire personer fra professionshøjskolerne som tilsammen har:

1. Viden og erfaring med forskningsopgaven i et eller flere fag på læreruddannelsen
2. Viden og erfaring med operativ forskningsledelse
3. Viden og erfaring med strategisk forskningsledelse
4. Viden og erfaring med kvantitative (og evt. kvalitative) opgørelser af forskning

Chefkonsulent Alan Klæbel Weisdorf, DP-sekretariatet understøtter projektgruppens arbejde.

MWB3 arbejdsgruppen om fremtidens læreruddannelse høres over analyse og anbefalinger inden de forelægges FIDP-styregruppen og rektorkollegiet.

Opgavens tidsramme

Opgaven løses i perioden december 2019 til maj 2020.

Opgaven forventes at indebære månedlige møder samt forberedende arbejde mellem møderne.

Deadline for aflevering er 15. maj 2020.

Det endelige dokument præsenteres for rektorkollegiet 28. maj 2020. På mødet vil rektorkollegiet tage stilling til evt. opfølgende initiativer.

N.B. Projektet knytter an til den igangværende politiske debat om læreruddannelsen. Såfremt der skulle opstå omstændigheder, som påkræver en hurtigere leverance på projektet, må medlemmerne af projektgruppen være indstillet på en accelereret proces i forhold til det skitserede.

Dato	Leverance	Ansvarlig
6/12-2019	Nedsættelse af projektgruppe	FIDP-styregruppemedlemmer indstiller og FIDP-formand udpeger
Dec. 2019	Sættemøde i projektgruppen	Projektgruppe
28/2 - 2020	Foreløbig projektstatus præsenteres for FIDP-styregruppen	Projektgruppe
25/3 - 2020	Bemærkninger til foreløbig analyse og anbefalinger	MWB3-arbejdsgruppen (behandles på møde) FIDP-styregruppen (behandles skriftligt)
13/5 - 2020	Godkendelse af analyse af behovet for kapacitetsløft af forskning på læreruddannelsen, herunder anbefaling om prioritering	FIDP-styregruppen
15/5 - 2020	Deadline for udkast til Danske Professionshøjskolars sekretariat	Projektgruppen

Dato	Leverance	Ansvarlig
28/5- 2020	Drøftelse af analyse af behovet for kapacitetsløft af forskning på læreruddannelsen, herunder anbefaling om prioritering	Rektorkollegiet

Opfølgning – Projekt om governancestruktur for kapacitetsløft og forskningskoordinering

På baggrund af projektets endelige leverance vil rektorkollegiet tage stilling til et opfølgende projekt, som har til formål at udvikle et generelt bud på en struktur for professionshøjskolernes forskningssamarbejde - med afsæt i situationen på læreruddannelsesområdet - som kan adressere den organisatoriske udfordring omkring forskningskoordinering og -opbygning.

Dette opfølgende udviklingsarbejde skal tage afsæt i nærværende projekt, samt den foreliggende skitse til forskningssamarbejde, som blev udviklet i regi af PFAF-arbejdsgruppen (Plan for Fag- og Almendidaktisk Forskning), der blev præsenteret på rektorkollegiets møde den 2. september 2019.

DANSKE PROFESSIONS- HØJSKOLER

Bilag 5.1

Bilag 5.1	Praksistilknytning (dette bilag er fortsat i proces)
Hvilken udfordring vil løsningen bidrage til?	At underviserne på professionshøjskolerne har en tættere berøring med praksis og et styrket tilbageløb fra folkeskolen til læreruddannelsen
Hvordan	Forslag til tættere praksistilknytning: <ul style="list-style-type: none">- Systematisk samarbejde mellem CFU og LU- Øget brug af gæstelærere fra professionen- Trepertssamtaler- Samarbejde omkring integreret praktik- Årlig videndeling i LLN og LLN-forum- Delestillinger- Samarbejde om udviklings- og forskningsaktiviteter
Behov for regelændringer	Nej
Økonomi og ressourcer	Er ressourcekrævende
Konsekvenser i øvrigt	Hænger sammen med formulering af praktikken og praksissamarbejde.

Videngrundlag

Scenarie: Læreruddannelsesskoler

Bilag 5.2

Alan Klæbel Weisdorf

Version 21. april 2021

Hvad er en læreruddannelsesskole?

*Et **aftalebaseret, varigt og gensidigt forpligtende partnerskab mellem læreruddannelse og kommune/skole***

Partnerskabet danner rammen om forskellige koblinger mellem læreruddannelse og skole(r)

Partnerskaberne kan variere i indhold og konkret styringsmodel

- **Praktik**, herunder procedure for sikring af høj og ensartet kvalitet af praktik, samt eksperimenter med og udvikling af praktikformater
 - **Praksistilknytning**, herunder eksperimenter med og udvikling af formater for praksistilknytning (teaching labs m.v.)
 - **BA-projekter**, herunder skolens udfordringer som afsæt for projekter og skolen som undersøgelsesgenstand/-arena
- **Delestillinger**, hvor læreruddannere/lærere underviser i både skole og læreruddannelse
 - Vidensskabende **fællesskaber** på tværs af læreruddannelse og læreruddannelsesskole
 - **Forsknings- og udviklingsaktiviteter** med afsæt i skolens udfordringer, herunder skolen som forskningsarena og testlaboratorium
 - **Kompetenceudviklingsaktiviteter** for lærere og/eller læreruddannere
 - **Kvalitetsudviklingsprocedure** for løbende feedback fra praksis i forhold til læreruddannelsens studie og undervisning
 - Aftaler og procedure for **videnspredning** til skoler uden for partnerskabet

Ex. på studenter-orienterede koblinger

Ex. på underviser-orienterede koblinger

Identificerede udfordringer

Didaktik: En vidensbaseret og undersøgende tilgang

Scenarie 1B: BA-projektet og de studerendes vidensbaserede og undersøgende tilgang til egen og skolens praksis

Scenarie 1D: Kompetenceudvikling af læreruddannere

Professionshøjskolernes tætte berøring med praksis, herunder livslang læring

Scenarie 3A: Underviserne får tæt berøring med praksis

Scenarie 3B: Tilbageløb mellem folkeskoler og læreruddannelsen

Scenarie 3D: PH'ernes bidrag til folkeskolelærers livslange læring

Peger på behov for en ny 'praksisarkitektur', der muliggør en ny systematik omkring de studerendes møde med praksis og deres med praksisnære vidensarbejde

Peger på behov for at etablere varige, stabile og kontinuerlige koblinger mellem læreruddannelse og skole, som ikke blot handler om praktik

Bilag

Læreruddannelsesskoler – rammen om en række løsninger

Didaktik: En vidensbaseret og undersøgende tilgang

Scenarie 1B: BA-projektet og de studerendes vidensbaserede og undersøgende tilgang til egen og skolens praksis

Praktik
Praksistilknytning
BA-projekter

Scenarie 1D: Kompetenceudvikling af læreruddannere

Delestillinger
Kompetenceudviklingsaktiviteter
Videnskabende fællesskaber

Professionshøjskolernes tætte berøring med praksis, herunder livslang læring

Scenarie 3A: Underviserne får tæt berøring med praksis

Delestillinger
Videnskabende fællesskaber
Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Scenarie 3B: Tilbageløb mellem folkeskoler og læreruddannelsen

Delestillinger
Kvalitetssikringsprocedure
Videnskabende fællesskaber

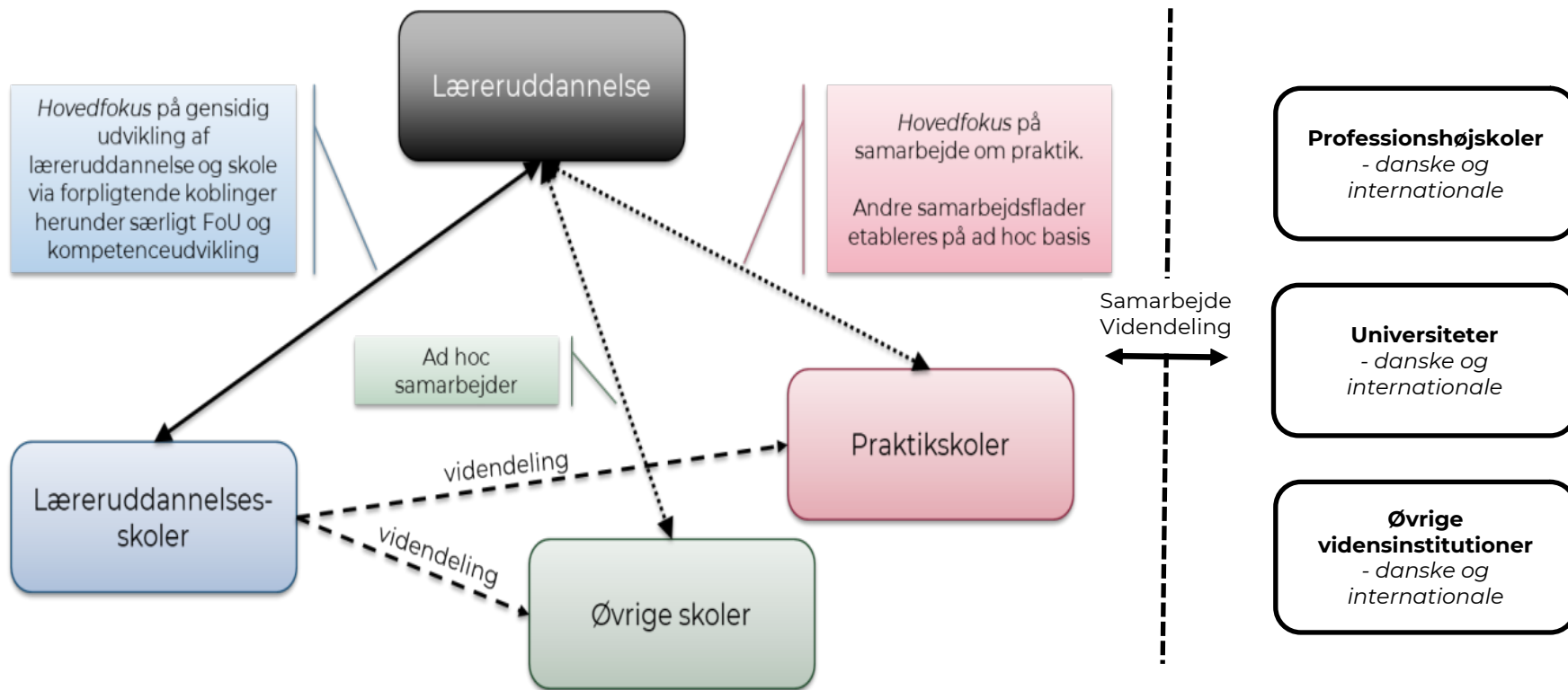
Scenarie 3D: PH'ernes bidrag til folkeskolelærers livslange læring

Videnskabende fællesskaber
Kompetenceudviklingsaktiviteter

Bud på en formålsbeskrivelse

1. At skabe et langsigtet, forpligtende og ligeværdigt samarbejde om forskningsbaseret praktik- og undervisningsudvikling mellem læreruddannelse, skole og forvaltning, herunder udvikling af fag og fagdidaktik i alle folkeskolens fag
2. At øge undervisningens kvalitet i og på tværs af fagene – og kvalificere de fælles forståelser af undervisningskvalitet på den enkelte skole, på tværs af skoler og i samarbejdet med skoler og forvaltning
3. At sætte udvikling af lærernes fagdidaktiske kompetencer og dømmekraft i centrum og således opbygge fagprofessionel kapital på de deltagende skoler med særlig henblik på løbende, forskningsbaseret undervisningsudvikling
4. At udvikle forskningsviden om og modeller for langsigtet forskningsbaseret undervisningsudvikling

Læreruddannelsesskoler – En del af et bredere netværk

Styringsmæssigt setup

Den norske model

Regeringsstrategi (eller politisk forligstekst) udmøntet lokalt gennem årlig og særskilt finansiering til institutionerne.

Læreruddannelsesskolerne er forvaltningsmæssigt eksterne i forhold til læreruddannelsen.

Samarbejdet fastlægges gennem partnerskabsaftaler, herunder beslutning om konkrete samarbejdselementer og governance-struktur.

Den danske model (historisk)

Lovhjemlet forpligtelse til at etablere 'læreruddannelsesskoler' og kommunal forpligtelse til at stille en eller flere skoler til rådighed til formålet.

Finansiering gennem ekstrabevilling til skolerne

Lovbestemt styringsmodel

Eksterne forudsætninger for succes

- Særskilt og varig finansiering (jf. den norske model)
- Kommuner, der ønsker at engagere sig i et længerevarende, ligeværdigt og gensidigt forpligtende samarbejde
- Skoler, der er villige til at prioritere partnerskabet, og som er motiverede for skoleudvikling gennem partnerskabet
- Opbakning fra Danmarks Lærerforening, da det modellen berører lærernes arbejdsopgaver og -vilkår

Principper for det gode partnerskab

Faglige råd for læreruddanning (2020)

1. Den studerendes ret til uddannelse af høj kvalitet skal være sikret
2. Målet om professionsudvikling og uddannelseskvalitet skal gælde alle
3. Partnerskaber skal være bygget på ligeværd mellem parterne
4. Partnerskaberne må have fælles mål, afklarede forventninger og god kommunikation
5. Det lokale handlingsrum skal sikres
6. Finansieringen skal være forudsigelig

Bilag 5.3

April 2021

**DANSKE
PROFESSIONSHØJSKOLER**

Øvelsesskoler i Norden

En kortlægning af samarbejder mellem
læreruddannelse og skoler i Danmark, Finland
og Norge

UDKAST

Alan Klæbel Weisdorf, ph.d.

Indhold

Indledning.....	2
Danmark.....	6
Finland.....	12
Norge.....	21
Oversigt.....	31

Indledning

Et gennemgående træk i alle læreruddannelser er praktik-elementet, hvor uddannelsen på campus suppleres med læringsaktiviteter ude i skolens praksis. En velfungerende praktik står som et centralt element i den gode læreruddannelse (Darling Hammond 2006), men kvaliteten af praktikken er ikke givet og der er mange faldgrupper, som udhule det læringspotentiale, som praktikken muliggør (Zeichner 1990; White & Forgasz 2016). Øvelsesskoler har gennem tiden været et institutionelt bud på den kvalitetsudfordring.

For præcis 30 år siden nedlagde Folketinget øvelsesskolerne med vedtagelsen af læreruddannelsesloven af 1991. Dermed blev der sat punktum for 200 års parløb mellem læreruddannelse og øvelsesskole.

Kigger man til Uddannelsesudvalgets begrundelser for nedlæggelsen af øvelsesskolerne, finder man her en efficiens-betragtning på skolernes virke: ekstraomkostningen forbundet med øvelsesskolerne opleves ikke at skabe en synlig merværdi i praktikken sammenlignet med et løsere arrangement mellem praktikskoler og læreruddannelse. Den finske øvelsesskoler oplevede en tilsvarende eksistenskrise i samme periode, og også her blev det overvejet at nedlægge institutionen. Men hvor de danske øvelsesskoler blev nedlagt, blev formålet og det pædagogisk-didaktiske grundlag for de finske øvelsesskoler gentænkt i lyset af læreruddannelsens flyt til universitetet og dets løft til kandidatniveau.

På overfladen udgør øvelsesskolen blot en specifik organisatorisk ramme for afviklingen af praktikken, som baserer sig på et *fast og formelt forpligtende* samarbejde mellem en eller flere skoler og uddannelsesinstitution. Dermed adskiller øvelsesskoler fra øvrige praktikskoler, hvor samarbejdet er løbende aftalebaseret. Dette organisatoriske perspektiv var i store træk bestemmende for, hvordan øvelsesskolerne blev anskuet i den danske uddannelsesdebat i tiden op til nedlæggelsen i 1991.

Men i et bredere perspektiv kan øvelsesskoler ses som en specifik 'practice architecture', som sætter en ny mulighedshorisont og forståelsesramme for de sociale praksisser, som kan opstå mellem uddannelsesinstitution og skole (Heikkinen et al. 2018; Kemmis 2013). I det lys er det afgørende for øvelsesskolens succes, at de eksisterende sociale

praksisser omkring fx praktikken ikke forsøges transplanteret til den nye institutionelle kontekst. I stedet bør de gentænkes fra bunden i lyset af øvelsesskolens særlige mulighedsbetingelser.

Finland og Norge repræsenterer to forskellige bud på, hvordan der institutionelt kan arbejdes med mødet mellem læreruddannelse og skole i form af hhv. *övningsskolor* og *lærerutdanningsskoler*.

I Finland er *övningsskolor* en art elite institution, hvor man på få udvalgte skoler, som er placeret direkte under universitetet, har koncentreret underviser- og vejlederkrafter, som skal sikre, at de lærerstuderende møder en nøje rammesat praktik af høj kvalitet. Derudover indgå øvelsesskolen i et tæt samarbejde med læreruddannelsen om bl.a. forskning og udvikling samt kompetenceudvikling.

I Norge er læreruddannelsesskolen rammen for et bredt samarbejde med skoler og kommuner omkring udvikling af læreruddannelse og skole, herunder i forhold til løfte kvaliteten af praktikken. Modsat Finland lægger til den norske model op til et bredere netværk af partnerskaber med mange skoler, og de konkrete modeller varierer mærkbart fra partnerskab til partnerskab.

Begge modeller rummer interessante potentialer og betydelige udfordringer i et dansk reformperspektiv, og ingen af modeller tilbyder en 'plug-and-play' løsning.

Rapportens opbygning og kildegrundlag

I rapporten anvendes begrebet 'øvelsesskoler' synonymt med hhv. *övningsskolor* (Finland), og *lærerutdanningsskoler* og universitetsskoler (Norge).

Rapporten er bygget op omkring de tre cases; Danmark, Finland og Norge. Hver case består af følgende afsnit:

1. **Indledning** med et historisk overblik
2. **Hjemmel** afdækker øvelsesskolens juridiske ophæng
3. **Formål** præsenterer øvelsesskolens eksplicite og implicite formål
4. **Praktikken** udfolder det perspektiv på praktikken, som øvelsesskolen repræsenterer

5. **Elementer i samarbejdet** præsenterer de samarbejdsområder i partnerskabet mellem øvelsesskole og læreruddannelse, der ligger ud over praktikken
6. **Organisering** beskriver den governancestruktur, som organisatorisk binder partnerskabet mellem øvelsesskole og læreruddannelse sammen
7. **Udvælgelseskriterier** kigger på grundlaget for, hvordan udvalgte skoler bliver til øvelsesskoler

I kapitlerne om Finland og Norge er der endvidere følgende afsnit:

8. **Perspektiver** tager et mere fremadrettet blik på udviklingen i de pågældende lande
9. **Et dansk reformperspektiv** kigger på nogle af de kontekstuelle faktorer, som udfordrer et transfer af det pågældende øvelsesskolekoncept til danske forhold.

Trods det fælles tema og den overordnede struktur for rapporten, så er der tale om tre relativt forskellige fænomener; I Danmark er der tale om en historisk institution, mens øvelsesskoler i Norge og Finland er aktuelle organiseringsformer. I Norge er fænomenet nyt og derfor genstand for betydelig opmærksomhed, mens det i Finland er veletableret og derfor ikke i samme grad genstand for politisk og forskningsmæssig bevågenhed.

Disse forskelle har haft betydning for både kildetyperne og karakteren af fremstillingerne.

- Rapporten bygger på følgende kilder:
- Juridiske dokumenter
- Historiske fremstillinger
- Forskningsartikler
- Evalueringsrapporter
- Interview

I forbindelse med rapportens tilblivelse var følgende behjælpelige med dataindsamlingen:

- Professor emeritus Jens Rasmussen, DPU

- Chefkonsulent Niels Grønbæk Nielsen, UCL
- Tidligere studiechef, Ove Jakob Outzen, UC Syd
- Projektleder Ingrid Stenøien, Leder det nationale netværk for universitetsskoler, NTNU
- Administrativ rektor Tapio Lahtero, Øvelsesskolerne Viikki normalskole og Helsinki Normal Lyceum, Helsinki Universitet
- Skoleinspektør Marja Martikainen, Viikki øvelsesskole, Helsinki Universitet

Kilder

Heikkinen, H.L.T; Wilkonson, J.; Aspfors, J. & Bristol, L. (2018): Understanding mentoring of new teachers: Communicative and strategic practices in Australia and Finland, in: *Teaching and Teacher Education*, vol. 71

Kansanen, P. (2014): Teaching as a Master's Level Profession in Finland: Theoretical Reflections and Practical Solutions, In: O. McNamara et al. (eds.): *Workplace Learning in Teacher Education, Professional Learning and Development in Schools and Higher Education 10*, Springer

White, S. & R. Forgasz (2016): The Practicum: The Place of Experience?, in: Loughran, J. & Hamilton, M.L. (eds.): *International Handbook of Teacher Education - Volume 1*, Springer

Zeichner, K. (1990): Changing directions in the practicum: Looking ahead to the 1990s, In: *British Journal of Teacher Education*, vol. 16(2)

Kemmis, S.; Wilkinson, J.; Edwards-Groves, C.; Hardy, I.; Grootenboer, P. & Bristol, L. (2013): *Changing Practices, Changing Education*, Springer

Danmark

I langt størstedelen af læreruddannelsens historie i Danmark har koblingen mellem seminarium og øvelsesskole været en del af fortællingen. Allerede året efter etableringen af Blaagaard Seminarium i 1791 – Danmarks første læreruddannelse – blev seminariets øvelsesskole etableret. (Markussen 2005: 81). Dette arrangement holdt små 200 år indtil 1991-loven, hvor øvelsesskolerne blev nedlagt og erstattet af et bredere netværk af praktikskoler.

Udgangspunktet i 1792 var seminaristernes mulighed for at øve sig i undervisningskunst (Ibid.), og dette tema var gennemgående frem til 1985-lovens 'praktiske skolegerning'. Trods denne røde institutionelle og didaktiske tråd, så dækkede perioden over betydelige pædagogiske skift og uenigheder (Laursen 2019: 27ff).

I Danmark har man med konceptet Universitetsskolen siden 2016 genbesøgt spørgsmålet om det pædagogisk-didaktiske og institutionelle møde mellem læreruddannelse og skole (Carlsen & von Oettingen 2020).

Hjemmel

Indtil læreruddannelsesreformen i 1991 var øvelsesskolernes virke beskrevet i [Kapitel V](#) i læreruddannelsesloven (LBK nr. 334 af 4. juli 1985).

Bestemmelserne fastlægger en række praktiske og organisatoriske forhold omkring den faste øvelsesskoles drift, men forholder sig ikke til den faste øvelsesskoles formål vis-a-vis såkaldt supplerende øvelsesskoler.

I den tilhørende bekendtgørelse, jf. § 37 (BEK nr. 369 af 11. juni 1986) beskrives blot, at faget 'praktisk skolegerning' (dvs. praktikken) finder sted ved den faste øvelsesskole samt supplerende øvelsesskoler. I den forstand er øvelsesskoler og praktikskoler synonyme begreber.

Set fra et hjemmel-perspektiv er den mest substantielle forskel mellem den faste øvelsesskole fra 1980'erne og de praktikskoler vi kender i dag, at seminariets undervisere kunne pålægges at undervise i den faste øvelsesskole som en del af deres undervisningsforpligtelse, jf. [§13](#) i læreruddannelsesloven.

Bilag 5.3

I Folketingets Uddannelsesudvalgs betænkning over lovforslag nr. L 98 begrundes nedlæggelsen af øvelsesskolerne med, at præmisserne for deres eksistens er faldet bort (1991: 1209). Her fremgår det, at øvelsesskolerne skulle muliggøre en *integration* af praktikken i seminariets undervisning, men at udviklingen i praktikkens tilrettelæggelse har ledt til en koncentration af praktikken i særlige perioder. Ifølge udvalget udfordrer denne udvikling øvelsesskolernes bæredygtighed, og gør samtidig, at praktikperioderne lige så vel kan afvikles på skoler med mindre fast tilknytning.

Formål

Øvelsesskolens formål var at danne rammen om faget 'praktisk skolegerning', herunder at udgøre en arena for undervisningsøvelser og introducere de lærerstuderende for skolens opgave.

Kvaliteten af denne konstruktion omkring praktikken er tiltænkt at blive sikret gennem lovens bestemmelser om 'fælles planlægning' (Studieplansudvalget 1969: 82).

Praktikken

Igennem tiden opstod der konkurrerende tilgange til øvelsesskolernes virke (Kampmann 1991: 18f). Institutionelt var der på den ene side statsseminarierne og de private seminarier, hvor den faste øvelsesskole lå som en integreret del af seminariet. På den anden side var de private seminarier, hvor det var en kommunal skole, som fungerede som den faste øvelsesskole.¹ Dette havde også pædagogisk betydning.

Ét synspunkt gik på, at siden de lærerstuderende i sidste ende skulle arbejde i den kommunale skole, burde øvelsesskolen i videst muligt omfang afspejle denne skolevirkelighed. Som følge heraf skulle målet for praktikken være at bringe de lærerstuderende så tæt på en uddannet lærers arbejdsliv. Dette perspektiv kom blandt andet til udtryk i Betænkning 527, som understreger, at det er af "afgørende uddannelsesmæssig betydning", at øvelsesskolen udgør en "typisk folkeskole"

¹ Modellen med integreret øvelsesskole under seminariets ledelse var allerede under afvikling op igennem de 20 århundrede. I Betænkning 527 fremgår det, at kun ca. 1/3 af seminarierne har fælles ledelse med deres øvelsesskole (Studieplansudvalget 1969: 82). I 1987 var modellen helt udfaset (Kampmann 1991: 19).

(Studieplansudvalget 1969: 105). Dette synspunkt var gældende for de kommunale øvelsesskoler.

Hvor ovenstående synspunkt ser en adskillelse mellem to distinkte sfære - læreruddannelse og (øvelses)skole - ser det konkurrerende synspunkt en helhed, hvor øvelsesskolen udgør et skolelaboratorium for studerende (og seminarieundervisere). Sidstnævnte var udbredt på de integrerede øvelsesskoler.

En variation af denne pædagogiske modstilling var spørgsmålet, om formålet med praktikken var den praktiske og teoretiske beherskelse af den eksisterende tradition (Carlsen & von Oettingen 2020: 9; Laursen 2019: 29ff), eller om de praktiske øvelser var en anledning til refleksion over udvikling og forandring i pædagogisk praksis

Disse konkurrerende synspunkter lægger sig op af den distinktion mellem lærlinge- og laboratoriemodellen, som John Dewey opstiller i starten af det 20. århundrede (Dewey 1904: 9f), og det er da også Deweys tænkning sammen med udviklingstendenser fra Tyskland og Frankrig, der ligger til grund for reformpædagogikkens gennemslag i Danmark i første halvdel af det 20. århundrede (Laursen 2019: 31f).

I forhold til distinktionen mellem den faste øvelsesskole og øvrige øvelsesskoler, så påpeger Betænkning 1199, at øvelsesskolen er kendetegnet ved, at lærerne har et særligt kendskab og tilknytning til læreruddannelsen (Udvalg til revision af læreruddannelsen 1990: 46).² Det fremgår dog ikke, hvordan dette kendskab og denne tilknytning kommer til udtryk i øvelsesskolernes virke set i forhold til de øvrige praktikskoler.

Elementer i samarbejdet

Som beskrevet er afviklingen af faget 'praktisk skolegerning' det centrale element i øvelsesskolens virke.

Derudover var der nogle få elementer i øvelsesskolekonstruktionen, som gav mulighed for en stærkere kobling mellem læreruddannelse og skole. Som tidligere nævnt gav læreruddannelsesloven hjemmel til, at seminariets undervisere kunne pålægges at

² Betænkning 1199 anbefaler, at den faste øvelsesskole fortsat besvares (Udvalg til revision af læreruddannelsen 1990: 30). Som bekendt blev denne anbefaling ikke taget til følge i 1991-loven.

undervise i øvelsesskolen. Denne bestemmelse skulle sikre, at seminariets undervisere kan bevare kontakten til skolen (Studieplansudvalget 1969: 81). Tilsvarende kan man læse af [§ 7](#) i Cirkulære om statens tilskud til drift af kommunale øvelsesskoler m.v. (CIR nr. 22076 af 31. maj 1991), at øvelsesskolens lærere kan undervise på seminariet.

Den til tider tætte fysiske og organisatoriske kobling mellem seminarium og øvelsesskoler skabte lejlighed for en bredere vifte af samarbejder, som ikke kan genfindes i hjemmelgrundlaget. Således har man et eksempel, at undervisningsmetoder udviklet af seminariets undervisere blev prøvet af i øvelsesskolen, og at øvelsesskolen efterfølgende stillede ressourcer til rådighed for demonstrationstimer med den nye metode (Brahm 1980: 24)³.

Fælles faciliteter gav også mulighed for, at lærere og seminariets undervisere kunne afholde uformelle samtaler af faglig, metodisk og praktisk karakter (ibid.).

Organisering

Som beskrevet ovenfor var øvelsesskolen enten en integreret del af seminariet placeret under seminariets rektor eller en kommunal skole, som blev stillet til rådighed for seminariet, jf. [§ 18](#) i læreruddannelsesloven. De integrerede øvelsesskoler var enten statslige eller private.

I samme bestemmelse i loven fremgår det, at "Skolen og seminariet samarbejder om planerne for skolens virksomhed som øvelsesskole."

I forhold til seminariets beslutningsstruktur er øvelsesskolens leder repræsenteret i seminariets Lærerråd.

I forhold til personalet på øvelsesskolen, så skulle der ved ansættelser tages særligt hensyn til skolens virke som øvelsesskole, uagtet at der var tale om kommunale skoler. I denne sammenhæng havde seminarets rektor ret til at udtale sig i disse personalesager.

³ Det er dog tvivlsomt, om dette foregik substantielt og systematisk, da eksemplet i kilden præsentation af fænomenet er anekdotisk.

Den faste øvelsesskoles lærere var underlagt fordelagtige løn- og tjenestetidsforhold sammenlignet med deres kolleger på de øvrige skoler med henvisning til øvelsesskolens særlige virksomhed.⁴

Udvælgelseskriterier

Meget tyder på, at der var historisk betingede årsager til, at statslige og private skoler blev knyttet seminarierne. I tilfældet Blaagaard Seminariums øvelsesskole, blev skolen oprettet direkte til formålet (Markussen 2005: 81). For Tønder Statsseminariums øvelsesskole gjaldt det, at den danske stat efter genforeningen i 1920 påtog sig opgaven at drive en dansksproget folkeskole i Tønder, og skolen blev samtidig fast øvelsesskole for seminariet (Brahm 1980: 23).

I tilfældet de kommunale øvelsesskoler sker udvælgelsen i forhandling mellem seminariets rektor og den kommunale forvaltning, jf. [§ 18, stk. 2](#) i læreruddannelsesloven.

Kilder

Brahm, E. (1980): To hundrede års praktikundervisning i Tønder, i Tønder statsseminariums øvelsesskole 1920-1980, Th. Laursens Bogtrykkeri

Carlsen, D. & von Oettingen, A. (2020): Universitetsskolen – et bud på en didaktisk orienteret forskningsbaseret af læreruddannelsen, Acta Didactica Norden, Vol. 14 (2)

Dewey, J. (1904). The Relation of Theory to Practice in Education, In C. A. McMurry (Ed.), The Third Yearbook of the National Society for the Scientific Study of Education. Part I, The University of Chicago Press

Folketingets uddannelsesudvalg (1991): Betænkning over Forslag til lov om uddannelse af lærere til folkeskolen nr. L 98, afgivet 23. maj 1991

⁴ Denne særstatus syntes at være en del af Uddannelsesudvalgets begrundelse for nedlæggelsen af øvelsesskolerne i 1991 (Folketingets Uddannelsesudvalg 1991: 1209).

Jacobsen, B. (1989): Fungerer læreruddannelsen? En undersøgelse af 1966-læreruddannelsen, belyst ud fra den uddannede folkeskolelærers situation, Undervisningsministeriet

Kampmann, T. (1991): Kun spiren frisk og grøn... - Læreruddannelsen 1945-1991, Odense Universitetsforlag

Kommissionen (1951): Betænkning vedrørende ændring af uddannelsen for lærere og lærerinder i folkeskolen, afgivet af den af Undervisningsministeriet den 17. november 1947 nedsatte kommission, J. H. Schultz a/s Universitets-bogtrykkeri

Laursen, P. F. (2019): Kursskifte frem mod universitetsskoler, i von Oettingen, A. & Thorgård, K. (red.): Universitetsskolen – mellem forskning, uddannelse og skoleudvikling, Dafolo

Markussen, I. (2005): Læreruddannelsens første tid – 1791 til ca. 1830, i Nørr, E. & Skovgaard-Petersen, V. (red.) - for at blive en god lærer: Seminarier i to århundrede, Syddansk Universitetsforlag

Studieplansudvalget (1969): Læreruddannelsen efter loven af 1966, Betænkning nr. 527

Udvalg til revision af læreruddannelsen (1990): En ny læreruddannelse - Betænkning afgivet af det af Undervisningsministeren i september 1987 nedsatte udvalg til revision af læreruddannelsen, Betænkning nr. 1199, Undervisningsministeriet

Lovkilder

BEK 369: Bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen, udstedt 11. juni 1986

CIR 22076: Cirkulære om statens tilskud til drift af kommunale øvelsesskoler m.v., fastsat 31. maj 1991

LBK 334: Bekendtgørelse af Lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, vedtaget 4. juli 1985

LSF 98: Forslag til Lov om uddannelse af lærere til folkeskolen, fremsat 30. januar 1991

Finland

Øvelsesskolerne har været en del af læreruddannelsens virke siden den finske Folkeskoleforordning af 1862. Udgangspunktet for etableringen af øvelsesskolerne var den lærerstuderendes praktiske mulighed for at opøve deres undervisningsevner og for at give indsigt i skolens ledelse og virksomhed (Østern et al. 2020: 6).

Øvelsesskolerne var tilrettelagt som 'normalskoler', der havde et dobbelt formål. Dels skulle skolerne fungere som arena for de praktiske øvelser for de lærerstuderende og dels skulle de virke eksemplarisk og være normsættene for det øvrige skolevæsen (Ibid. 7).

Denne model for øvelsesskolerne kom imidlertid under stigende kritik fra 1970'erne og frem, ikke mindst i lyset af reformer på grundskoleområdet og indplaceringen af læreruddannelsen på universitetet (ibid.). Læreruddannelsens skifte til universitetsuddannelse betød også, at øvelsesskolerne, som tidligere lå under seminariet, rykkede ind under universiteterne (Toom & Husu 2019: 96).

Kritikken af øvelsesskolerne gik på, at de var kommet for langt væk fra den kommunale skolevirkelighed og i flere tilfælde var pædagogisk konservative. Den videre eksistens af institutionen kom op til overvejelse, men blandt andet af økonomiske og administrative årsager valgte man at fastholde institutionen. Øvelsesskolerne fortsatte eksistens blev imidlertid funderet på et nyt grundlag, der indebar et særligt ansvar for forskning, forsøg og udviklingsarbejde, som skulle finde sted i tæt samarbejde mellem universitetet og skolen.

Dermed opgav man helt bevidst ideen om, at øvelsskolen skulle være et egentlig spejlbillede af den kommunale skolevirkelighed (Østern et al.: 8).

Hjemmel

De finske øvelsesskoler er overordnet hjemlet i [§ 88](#) i Universitetsloven (lov nr. 558 af 24. juli 2009).

Bestemmelsen berører ganske overordnet øvelsesskolernes formål, samt nogle organisatoriske forhold mellem øvelsskole og universitet.

Endelig rummer bestemmelsen mulighed for, at Undervisningsministeriet kan udstede en nærmere en instruks om øvelsesskolens virksomhed.

Formål

Universitetsloven udsiger blot, at universitetet skal have tilstrækkeligt med øvelsesskoler til at danne rammen om "undervisningsøvelser" og "udviklingen af læreruddannelsen".⁵

I praksis kan man identificere en række mere specifikke formål, som går igen på tværs af de finske øvelsesskoler (Kansanen 2014: 287; Lahtero & Martikainen 2021; Toom & Husu 2019: 95ff):

- At sikre praktikforløb af høj og ensartet kvalitet; autentisk og realistisk, men ideelt som praktikmiljø
- At styrke de lærerstuderendes netværksdannelse og peer-to-peer læring
- At sikre en tæt kobling mellem teori, forskning og praksis i læreruddannelsen
- At sikre forskning tæt på praksis, herunder at virke som forskningsarena og testlaboratorium for uddannelsesforskere og lærerstuderende

'Universitetshospitalet' som institutionel uddannelses- og forskningsmodel fremhæves som inspiration for og parallel til den finske øvelsesskole (Lahtero & Martikainen 2021).

Praktikken

Praktikperioden i den finske læreruddannelse er i international sammenhæng forholdsvist kort med et omfang på blot 20 ECTS point fordelt over fem studieår.⁶ Læreruddannelserne er således uhyre opmærksomhed på at sikre en høj og konsistent kvalitet i praktikperioderne (Jyrhämä & Syrjäläinen 2011).

⁵ Mellem 1985 og 1998 havde øvelsesskolerne en særskilt lovgivning, *Övningsskolelag*. I § 1 i denne lov fremgik det, at øvelsesskolerne fungerede som arena for "undervisningsøvelser og forskning" i tilknytning til læreruddannelsen.

⁶ Praktikken i den finske læreruddannelse udgør 1/15 del af den samlede uddannelse. I den danske læreruddannelse fra 2013 udgør praktikken til sammenligning 1/8 del af uddannelsen, og altså næsten dobbelt så meget relativt set.

I den finske model tilstræbes en tæt sammentænkning mellem læreruddannelse og praktikken på øvelsesskolerne. Det gælder sammenhængen i den konkrete planlægning af praktikken og sammenhængen mellem praktikkens pædagogisk-didaktiske funktion og den overordnede vision for uddannelsen (Kansanen 2014: 286).

Gennem praktikvejledningen forsøges det at styrke den studerendes selvstændige handlen og refleksion, og dermed opdyrke en parallel til forskerens holdning og kvaliteter (Østern et al. 2020: 8). Dette hænger nøje sammen med den finske læreruddannelses forståelse af 'forskningsbaseret læreruddannelse' og den lærerfigur, som de forsøger at skabe gennem uddannelsen, nemlig en *practitioner researcher*⁷ (Kansanen 2014: 287).

I forhold til praktikforløbet er det værd at understrege, at øvelsesskolen helt bevidst ikke tilstræber at være et spejlbillede af 'virkeligheden' i den kommunale skole. Øvelsesskolen er endvidere særligt opmærksom på at fastholde uddannelsesperspektivet på den studerende, og man undgår meget bevidst ideen om den studerende som 'kollega'.⁸ Øvelsesskolen er tiltænkt at være en så vidt muligt kontrolleret ramme inden for hvilken de lærerstuderende trygt kan stifte bekendtskab med skolens praksis og lærerens arbejde (Toom & Husu 2019: 95).

Praktiklærerne arbejder tæt sammen med universitetets pædagogiske fakultet, hvor læreruddannelsen formelt er placeret, og det tilstræbes, at lærerne på øvelsesskolerne er eksperter i vejledning og supervision. Praktikkens omdrejningspunkt er således centreret omkring læreruddanneren fra universitetet, læreren/vejlederen fra øvelsesskolen og de medstuderende i praktikken (Kansanen 2014: 289; Toom & Husu 2019: 98).

Der lægges stor vægt på praktiklærernes holdninger og kompetencer. Som alle finske lærere, har praktiklærerne som udgangspunkt en kandidatuddannelse som klasselærer eller faglærer. Derudover har mange praktiklærere videreuddannelse på ph.d.-niveau

⁷ En 'practitioner researcher' anvender forskning til at udvikle viden og færdigheder med henblik på at blive en bedre underviser – ikke med henblik på publicering og generel vidensopbygning (Kansanen 2014: 284).

⁸ Denne tilgang til de lærerstuderende status i øvelsesskolen er ikke uden kontrovers, og det har været kritiseret, at modellen forhindrer de lærerstuderende i at udvikle deres professionelle myndighed (Heikkinen et al. 2011: 102f).

(Toom & Husu 2019: 97)⁹, og nye lærere på øvelsesskolerne bliver alle som udgangspunkt efteruddannede som vejledere.¹⁰

I rekrutteringen til øvelsesskolerne kigges der efter fremragende undervisere og vejledere (Kansanen 2014: 287)¹¹, og der lægges vægt på, at nye lærere på øvelsesskolen tager rollen som 'læreruddanner' på sig som deres 2. profession i tillæg til deres rolle som lærer for skolens elever (Lathero & Martikainen 2021).¹² De forventes også at indgå i øvelsesskolens forskningsaktiviteter (Kansanen 2014: 288).

Praktikken kan finde sted på både øvelsesskoler og øvrige skoler i læreruddannelsens opland.¹³ Udgangspunktet er, at praktikken i videst muligt omfang sker på øvelsesskolerne ud fra et professionsdidaktisk og et kvalitetssikringsmæssigt hensyn, men at praktiske forhold kan gøre at andre skoler bringes i anvendelse som praktikskoler (Lathero & Martikainen 2021).

Elementer i samarbejdet

Kerneelementet i øvelsesskolernes virksomhed vis-a-vis læreruddannelsen er at levere og udvikle praktik af høj kvalitet.¹⁴ Øvrige samarbejdselementer er vigtige men sekundære (Kansanen 2014: 282).

Øvrige samarbejdselementer er (Toom & Husu 2019: 96):

- Fælles forsknings- og udviklingsaktiviteter

⁹ Alene på øvelsesskolerne under Helsinki Universitet er der ca. 30 lærere med en ph.d.-grad ud af et samlet lærerkorps på 160-170 lærere.

¹⁰ Sammenslutningen af finske øvelsesskoler, [eNorssi](#), har et efteruddannelsesforløb for praktiklærere, som består af tre moduler på hver 5 ECTS point. Alle lærere på øvelsesskolerne under Helsinkis Universitet forventes at tage mindst det første af de tre moduler (Lahtero & Martikainen 2021).

¹¹ Ledelsen på øvelsesskolerne på Helsinki Universitet peger på, at det er en meget attraktiv arbejdsplads, og at man modtager rigeligt med kvalificerede ansøgere, når der er opslag (Lahtero & Martikainen 2021).

¹² Ledelse på øvelsesskolerne under Helsinki Universitet opstiller tre forventninger til praktiklæreren (Lahtero & Martikainen 2021): (a) Du er læreruddanner såvel som lærer (b) Du skal holde dig ajour med den relevante forskning og (c) Du skal løbende udvikle dine vejlednings- og undervisningskompetencer.

¹³ Én kilde (Kansanen 2014: 289) omtaler en anbefaling fra undervisningsministeriet, der peger på, at ca. 2/3 af praktikken henlægges til øvelsesskolen mens den sidste tredjedel ligger på en almindelige skole. I interviewet med ledelsen af øvelsesskolerne på Helsinki Universitet kunne man ikke genkende den omtalte anbefaling (Lahtero & Martikainen 2021).

¹⁴ Med henvisning til kapacitetsudfordringer og skolens driftsmæssige stabilitet har som øvelsesskolerne under Helsinki Universitet som udgangspunkt ikke *praksistilknytning*, som vi kender det fra nyere dansk læreruddannelse (fx Teaching Labs), hvor de lærerstuderende er ude i skoles praksis *uden for* praktikperioderne (Lathero & Martikainen 2021).

- Delestillinger
- Kompetenceudvikling af lærere
- Procedure for kvalitetssikring af praktik og læreruddannelsens curriculum

Lokale forhold – ikke mindst institutionernes størrelse og opland - spiller en betydning for øvelsesskolernes konkrete virke, men overordnet er det den samme øvelsesskolemodel, man finder på alle universiteterne i Finland.

Organisering

Organisatorisk er øvelsesskolerne en særskilt 'søjle' under universitetets pædagogiske fakultet, og øvelsesskolens lærere er formelt en del af fakultetet (Toom & Husu 2019: 96). Finansieringen af øvelsesskolens drift finansieres imidlertid af en selvstændig bevilling. Størrelsen af denne bevilling fastlægges efter elevtallet på samme måde som øvrige folkeskoler og ungdomsuddannelser, men øvelsesskolerne modtager en ekstrabevilling på grund af vejledningsopgaven i forbindelse med praktikken.

Hvert universitet har 1-2 øvelsesskoler under sig, som typisk dækker skolerækken fra indskoling til og med gymnasiet.

Udvælgelseskriterier

Sammenknytningen af universiteter med specifikke skoler er historisk betinget.

Det er en del af historien, at der kun er ganske få øvelsesskoler (10 i alt), og der er betydelig institutionel viden og langsigtet kapacitetsopbygning forbundet med denne status. Der er således ikke så meget tale om en udvælgelse, som en fortløbende formning af de konkrete øvelsesskoler.

Perspektiver

Der peges på, at øvelsesskolerne i Finland repræsenterer et uudnyttet potentiale i kraft af deres position i krydsfelt mellem akademisk viden og professionsviden (Toom & Husu 2019: 100f). Det gælder i forhold til:

- At spille en større rolle i forhold til at producere og udnytte forskning i undervisning og læring
- At implementere innovative pædagogiske løsninger
- At skabe modeller for lærersamarbejde og kollektivt arbejde omkring curriculum-udvikling
- At opbygge og udvikle ekspertfællesskaber
- At producere undervisnings- og læringsmaterialer
- At uddanne læreruddannere og skoleledere

I denne forestilling om fremtidens øvelsesskole kan man genfinde ekkoet af de tanker, der lå bag de historiske 'normalskoler', som skulle være udviklingsmæssige fyrtårne for det øvrige skolevæsen. Men hvor de historiske normalskoler i praksis blev traditionens højborg sætter den nye vision innovation og forskning i centrum for øvelsesskolens virksomhed.

Et dansk reformperspektiv

Set fra et dansk reformperspektiv repræsenterer den finske øvelsesskole-model forskellige udfordringer:

- Den gennemsnitlige folkeskolelærer i Finland er uddannet på kandidatniveau, og et ikke ubetydeligt antal har ph.d.-niveau.

Til sammenligning har den gennemsnitlige danske folkeskolelærer en professionsbachelorgrad eller tilsvarende mellemlang videregående uddannelse. Faktisk er kvalifikationsniveauet på en finske folkeskole meget lig niveauet for læreruddannerne på de danske professionshøjskolerne.

Således er udgangspunktet for den finske skoles virke som øvelsesskole markant højere end en dansk folkeskole – ikke mindst når det gælder forudsætningerne for at arbejde forskningsbaseret.

En dansk øvelsesskole vil i sagens natur ikke på kort sigt kunne levere et niveau, som modsvarer den finske pendant. Det er således væsentligt at overveje, hvordan der

igennem kompetenceudvikling og rekruttering kan ske det nødvendige kompetenceløft med henblik på at varetage særligt praktikopgaven på et tilfredsstillende højt niveau.

- Den finske læreruddannelse har udviklet en art elitemodel for øvelsesskolen, hvor der gennem kompetenceudvikling og selektiv rekruttering er samlet et meget kompetent leder-, underviser- og vejlederkorps på få udvalgte skoler i landet. Endvidere er denne kapacitetsopbygning sket med specifikt øje for, at disse skoler skal fungere som øvelsesskole for læreruddannelsen.

Til sammenligning er der ikke skoler i Danmark, som på samme vis og med samme fokus har koncentreret lærerkræfter med samme formål for øje.

Problematikken modsvarer ovenstående udfordring omkring det generelle kompetenceniveau, men sætter fokus på hvordan konkrete skoler kan skabe rammen omkring et ganske betydeligt kompetenceløft – samtidig med at der skabes en fælles forståelse af skolens og lærernes dobbeltrolle i øvelsesskolen. Dertil kommer, at det jo helst skal være en skole, som ligger i umiddelbar geografisk nærhed af læreruddannelsens campus.

- Den finske læreruddannelse har som nævnt en relativ kort praktik på blot 20 ECTS point. Dette begrænser presset på øvelsesskolen i forhold til praktikkens afvikling, og erfaringerne fra Finland viser, at man til tider af praktiske årsager må benytte praktikskoler, som ikke har samme kvalitetssikring.

Til sammenligning er den danske praktik 50 pct. længere end den finske. Det vil alt andet lige betyde, at en dansk øvelsesskole skulle afvikle betydeligt mere praktikaktivitet per studerende.

I denne sammenhæng bliver det også en vigtig faktor, hvordan praktikken tilrettelægges. I den finske praktik er de studerende ude i små grupper, som er mindre belastende end praktik, hvor den studerende er ude alene.

Kilder

Heikkinen, H.L.T., Tynjälä, O. & Kiviniemi, U. (2011): Integrative pedagogy in practicum: Meeting the Second Order Paradox of Teacher Education, in M. Mattsson, T.V.

Eilertsen & D. Rorrison (eds.): *A Practicum Turn in Teacher Education*, Sense Publishers

Jyrhämä, R. & Syrjäläinen, E. (2011) "Good pal, Wise Dad and Nagging Wife" – and Other Views of Teaching Practice Mentors, In: A. Lauriala et al. (eds.): *Navigating in Educational Contexts*, Sense Publishers

Kansanen, P. (2014): Teaching as a Master's Level Profession in Finland: Theoretical Reflections and Practical Solutions, In: O. McNamara et al. (eds.): *Workplace Learning in Teacher Education, Professional Learning and Development in Schools and Higher Education 10*, Springer

Toom, A. & Husu, J. (2019): Universitetsskoler i Finland – aktuelle udfordringer og fremtidige perspektiver, i von Oettingen, A. thorgård, K. (red.): *Universitetsskolen – Mellem forskning, uddannelse og skoleudvikling*, Dafolo, Frederikshavn

Østern, A-L.; Svedlin, R. & Engvik, G. (2020): Partnerskap inom lärarutbildning i Norge och Finland: historiska förutsättningar för och praktiklärares förståelse av professionell handledning, i *Acta Didactica Norden*, Vol. 14 (2)

Lovkilder

143/1985: *Övningsskolelag*, vedtaget 31. januar 1985

558/2009: *Universitetslag*, vedtaget 24. juli 2009

Interview

I forbindelse med research af den finske model for øvelsesskoler gennemførte forfatteren til rapporten et fælles interview med ledelsen, Tapio Lahtero, øverste administrative leder for Helsinki Universitets to øvelsesskoler, Helsingin normaalilyseo og Viikin normalikoulu, og Marja Martikainen, skoleinspektør for øvelsesskolen Viikin normalikoulu.

Interviewet blev gennemført over to dage, 26. februar og 10. marts 2021. Interviewet havde et samlet omfang på ca. 2 timer. Interviewet var baseret på en semi-struktureret interviewguide.

Der blev foretaget noter undervejs, men interviewet er ikke transskriberet og er ikke digitalt arkiveret. Den finske del af rapporten blev eftersendt til respondenterne med henblik på verificering af udsagnene i teksten.

Henvisninger til interviewet refereres: *Lahtero & Martikainen 2021*.

Norge

Modsat Finland og Danmark har Norge ikke en historisk tradition for et tæt institutionelt samarbejde mellem læreruddannelse og skole i form af øvelsesskoler. I lang tid var vejledningen af lærerstuderende således knyttet op på en 'talentmodel', hvor man fra læreruddannelsen side forsøgte at identificere dygtige lærere ude på skolerne som vejledere i praktikken (Østern et al. 2020: 18). Først i 2005 introduceres konceptet omkring partnerskaber mellem læreruddannelserne og aftagere i form af 'praksisskoler' (cf. KD 2005), og 2009 ser vi det første eksempel med universitetsskoler (Rådet 2019: 10).¹⁵

Med henvisning til kvalitetsudfordringer i praktikken lægger Kunnskapsdepartementet i 2009 op til, at rammen omkring praktikken styrkes gennem et system for obligatoriske partnerskabsaftaler som tydeliggør roller, ansvar og gensidige forpligtelser i praktikken (KD 2009: 21f).

Senest med regeringsstrategien *Lærerutdanning 2025 - Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene* fra 2017 blev ideen om 'lærerutdanningskoler' og 'lærerutdanningsbarnhager' introduceret som det centrale initiativ for at styrke praktikken og det langsigtede FoU-samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og aftagerfeltet.

Hjemmel

Initiativet omkring læreruddannelsesskoler er helt eksplicit formuleret som et overordnet strategisk målbillede fra Kunnskapsdepartementets side (KD 2017: 15), og det er ikke siden omsat i institutions- eller uddannelseslovgivningen (Rådet 2019: 16) eller på anden måde specificeret, hvad der ligger i begrebet 'lærerutdanningskole' (Ibid. 13).

I stedet er initiativet udmøntet igennem en særskilt tildelingspulje til læreruddannelserne, som med afsæt i strategiens målbillede udløste 44,5 mio. NOK om året i årene 2017-19 til udvikling og drift af læreruddannelsesskoler. Fra 2020 er beløbet

¹⁵ Samarbejdet var mellem Universitetet i Oslo og Stovner videregående skole.

hævet til 68,5 mio. NOK om året og omfatter nu også udvikling og drift af såkaldte 'læreruddanningsbarnhager' (i.e. øvelsesbørnehaver) (Rådet 2019: 18).

Formål

I regeringsstrategien konstateres det, at kvaliteten i praktikken er udfordret på en række områder i det nuværende samarbejde mellem skoler og læreruddannelsesinstitutioner (KD 2017: 13f).

For det første peges på målkonflikten i institutionernes respektive virke – skolen er først og fremmest ansvarlige over for eleverne, mens læreruddannelserne primært er ansvarlige overfor de lærerstuderende.¹⁶ En anden problematik er manglen på veletablerede samarbejdsarenaer mellem skoler og læreruddannelser.

Læreruddannelsesskolerne ses i denne sammenhæng som rammen om strukturelle virkemidler, som skal afstedkommende følgende:

Udvikling af 'klinisk' praktik, hvor studerende får mulighed for at modellere undervisning under kyndig vejledning

Udvikling af de former for FoU-samarbejde som skolerne har behov for, når de i stigende grad skal bedrive systematisk kvalitetsudviklingsarbejde

Udvikling af feedback-processer fra praksisfelt, så læreruddannelsen kan udvikle sig i tråd med de aktuelle udfordringer for skolen (og børnehaver)

Institutionerne har imidlertid formuleret egne formålsbeskrivelser, som betoner forskellige elementer i relationen mellem læreruddannelse og skole. Nedenstående tabel viser et udpluk af disse formålsbeskrivelser (HVL 2020: 8; Rådet 2019: 43ff).

¹⁶ Denne målkonflikt omkring praktikskoler kan genfindes i de historiske drøftelser af de danske øvelsesskoler (Kommissionen 1951: 69).

Tabel 1: Forskellige eksempler på formålsbeskrivelser

<p>Universitetet i Oslo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvikle kvalitet i skole og videregående uddannelse for at styrke elevernes og studerendes læring • Videreudvikle læreruddannelserne og skabe gode modeller for lærerstuderendes praktik • Øge samarbejdet om forsknings- og udviklingsarbejdet i skolerne 	<p>Universitetet i Tromsø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvikle samarbejdet om hele læreruddannelsen i overensstemmelse med udviklingen i folkeskolen • Udvikle partnerskabet om sammenhæng mellem skolens satsningsområder, FoU i læreruddannelsen og de studerendes projekter • Udvikle bæredygtige strukturer, som danner grundlag for en permanent driftsfase
<p>Høgskulen på Vestlandet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øge kapacitet og høj kvalitet i praktikken • Styrke relevans i forsknings- og udviklingsarbejdet • Bidrage til kompetence- og kvalitetsudvikling i børnehaver, skoler og ungdomsuddannelser • Styrke læreruddannelsen gennem øget integration mellem professionsfag og praksis i uddannelsen • Udvikle og afprøve nye former for samarbejde mellem børnehaver, skole og læreruddannelsen 	<p>NTNU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrket læreruddannelse • Styrket forsknings- og udviklingsarbejde i universitetsskolerne • Styrket uddannelsesforskning • Vidensspredning og kvalitetsudvikling gennem samarbejde med andre skoler i regionen og andre læreruddannelsesinstitutioner

Praktikken

I regeringsstrategien fremgår det, at målsætningen med læreruddannelsesskolerne er at skabe praksisarenaer, hvor forholdene er særligt tilrettelagt med henblik på gennemførelse af forsknings- og udviklingsbaseret klinisk praktik. Med *klinisk praktik* tænkes – som nævnt oven for – en praktikforståelse, hvor de lærerstuderende får mulighed for at modellere undervisning under kyndig vejledning. (KD 2017: 13).

Forsknings- og udviklingsbaseret af praktikken indebærer, at undervisning, vejledning og lærermidler bygger på nyere relevant national og international forskning (Ibid. 11).

Kendetegnende for læreruddannelsesskolerne skal være, at der opbygges et egentligt fagmiljø omkring kvalificerede praktiklærere, som har et tæt samarbejde med læreruddannerne fra læreruddannelsesinstitutionen (Ibid.). I forlængelse heraf var det en afgørende målsætning, at styrke praktikvejledernes opfattelse af egen rolle som 'læreruddannere' (Rådet 2019: 9).

Elementer i samarbejdet

Regeringsstrategien for 2017 udpeger følgende elementer, som man ønsker realiseret inden 2025 i konteksten af læreruddannelsesskolerne i *tillæg til indsatser* for at styrke praktikken:

- Delestillinger, hvor læreruddannere/lærere underviser i både skole og læreruddannelse
- Erhvervs ph.d.-stillinger¹⁷ med tilknytning til læreruddannelsesskolen
- Videnskabsfællesskaber på tværs af læreruddannelse og læreruddannelsesskole
- Forsknings- og udviklingsaktiviteter med afsæt i skolens udfordringer
- Kvalitetsudviklingsprocedure for løbende feedback fra praksis i forhold til læreruddannelsens studie og undervisning
- Procedure for vidensspredning til skoler uden for partnerskabet

Ud over målbilledet i regeringsstrategien for 2017 foreligger der ingen bestemmelser eller præciseringer af, hvilke elementer der kan indgå i partnerskabet (Rådet 2019: 13). Det betyder også, at partnerskaberne har forskelligt indhold og toning på tværs af læreruddannelserne. I en rundspørge¹⁸ fandt man følgende i forhold til, hvorvidt forskellige elementer optrådte i partnerskabet (Ibid.: 37):

¹⁷ Betegnes 'Offentlig ph.d.' på norsk

¹⁸ Undersøgelsen var baseret på svar fra 17 institutioner.

Hertil kommer, at de fleste af partnerskaberne omfatter udvikling og afprøvning af nye modeller for praktik (Ibid.: 39).

- 100 pct. arbejdede med kompetenceudvikling for lærerne i læreruddannelsesskolen
- 88 pct. samarbejdede om forskning og udvikling
- 82 pct. arbejdede med kompetenceudvikling for læreruddannere i læreruddannelsen
- 65 pct. anvendte muligheden for delestillinger
- 53 pct. anvendte muligheden for ph.d.-stillinger

Praksistilknytning *udenfor* for praktikken forekommer på enkelte institutioner, men er ikke særligt udbredt (Ibid.).

Ud over de i regeringsudspillet nævnte muligheder finder man bl.a. følgende eksempler på andre samarbejdsformer (cf. HVL 2020: 13f):

- Etablering af specialistfunktion på skolerne i forhold til praktikafvikling og – udvikling
- Bi-stilling, hvor en forsker fra læreruddannelsen ansættes i en 20 pct.-stilling i tilknytning til én eller flere skoler med henblik på at styrke FoU-samarbejdet

Organisering

Ligesom de konkrete partnerskaber har forskellige formål og virkemidler, så er der også variation i den governance-struktur, som partnerskaberne er bygget op omkring.

Det er dog et gennemgående træk, at vi finder følgende stakeholders repræsenteret:

- Studieleledelsen for læreruddannelsen
- Forskningsledelsen i tilknytning til læreruddannelsen
- Praktikkoordinatorer
- Den kommunale forvaltning
- Skoleledelsen
- Skolelærerne
- Lærerstuderende

Der er typisk ansat en dedikeret projektleder under læreruddannelsen til at sikre drift, koordination og udvikling af projektet.

Udvælgelseskriterier

Den norske model for læreruddanningskoler er bygget op omkring et forholdsvist ekstensivt netværk af partnerskaber – ikke mindst når man sammenligner med øvelsesskole-modellen i Finland.

Læreruddannelserne anvender forskellige tilgange, når der skal identificeres skoler til fremtidige partnerskaber (Rådet 2019: 41). Lidt over halvdelen benytter egentlige opslag og ansøgningsprocesser, dernæst er det mest almindelige direkte henvendelser til skolerne samt videreudvikling af et eksisterende samarbejde. Endelig er der eksempler på, at kommunerne indstiller skoler til partnerskaberne. Interessant er det at konstatere, at partnerskaberne typisk etableres bilateralt mellem uddannelsesinstitution og skole uden kommunens mellemkomst eller involvering (Ibid. 42).

I udvælgelsen af partnerskabsskoler lægges der vægt på en række forskellige forhold (Ibid.), herunder er der eksempler på følgende:

- Skolens motivation for deltagelsen
- Skolens vilje til at forankre samarbejdet bredt i organisationen (ledelse og lærere)
- Skolens kapacitet til at indgå i samarbejdet
- Skolens villighed til at foretage ændringer/tilpasninger for at samarbejdet til at fungere
- Skolens geografiske placering
- Lærerenes/praktikvejledernes formelle kompetencer

Enkelte institutioner er også optaget af elevsammensætningen på skolen.

Flere institutioner er eksplicitte om, at de søger såkaldte 'foregangsskoler' (ibid.), fx Høgskolen på Vestlandet (HVL). Her er dette krav et af fire kriterier for udvælgelsen af skoler (HVL 2020: 12f)

- Faglige og pædagogiske foregangsskoler
- Systematisk i sin tilgang til FoU

- Interesseret i samarbejde om udvikling af læreruddannelsen
- Kvalitet i udvikling af vejledning i praksis

Når man kigger til partnerskabernes omfang, er hovedtrenden umiddelbart, at partnerskaberne er forholdsvis ekstensive med flere kommunale partnere og mange skoler (Rådet 2019: 43ff). Universitetet i Oslo og Universitetet i Tromsø har arbejdet med konceptet længst, og har partnerskaber med hhv. 18 og 16 skoler fra indskoling til og med gymnasiet. Høgskolen på Vestlandet, som netop har startet partnerskabet op, har aftaler med seks skoler (Jenssen & Haara 2020: 5f).

Således ligger det norske koncept på dette punkt langt fra det, vi ser i Finland. Men det er ikke et entydigt billede. NTNU har siden 2015 bygget deres samarbejde på en såkaldt 'fåskolemodel', hvor der arbejdes intensivt og forpligtende sammen med kommunen og de udvalgte skoler i partnerskabet (Rådet 2019: 58). Der er blot tre skoler i dette partnerskab, som til sammen dækker fra indskoling til og gymnasiet.

Perspektiver

Som enestående i de tre cases – Danmark, Finland og Norge - følges udviklingen af læreruddannelsesskolerne tæt af det *Faglige råd for læreruddanning*, som i to rapporter (Rådet 2019; 2020) har forholdt sig til de norske erfaringer med læreruddannelsesskoler.

Rådet har i den forbindelse formuleret seks normative principper, som de vurderer partnerskaberne ud fra (2020: 15f):

1. Den studerendes ret til uddannelse af høj kvalitet skal være sikret

Dette gælder uanset om, den studerende er på campus eller i praktikken.

2. Målet om professionsudvikling og uddannelseskvalitet skal gælde alle

Partnerskaberne skal være indrettet sådan, at de bidrager til udvikling af kvalitet og FoU i læreruddannelsen, som alle skoler får glæde af. Dette forudsætter videnspredning og erfaringsdeling mellem læreruddannelser og skoler i bred forstand.

3. Partnerskaber skal være bygget på ligeværd mellem parterne

Partnerskaberne skal bygge på ligeværd og balance mellem aktørernes komplementære roller og indflydelse på samarbejdet. Læreruddannelserne, kommunerne og skolernes bidrag skal udspringe af deres kerneaktivitet og samtidig bidrage til fælles opgaveløsning.

4. Partnerskaberne må have fælles mål, afklarede forventninger og god kommunikation

Partnerskabets parter må være involveret fra starten af for at udvikle fælles mål og fælles forståelse af roller, arbejdsfordeling og forpligtelser.

5. Det lokale handlingsrum skal sikres

Bæredygtig innovation kræver ejerskab og plads til at tilpasse udviklingen til eksisterende lokale forhold.

6. Finansieringen skal være forudsigelig

Et afklaret og forudsigeligt finansieringsgrundlag for partnerskabet er afgørende for ligeværdig deltagelse. Forudsigeligheden er af betydning for både kortsigtede målrettede satsninger og mere langsigtede investeringer til sikring af varige og ligeværdige partnerskaber.

Et dansk reformperspektiv

Set fra et dansk reformperspektiv repræsenterer den norske model for læreruddannelsesskoler forskellige udfordringer:

- Den norske model for læreruddannelsesskoler er drevet af en regeringens villighed til at investere betydelige ekstra midler i indsatsen i en længere årrække. Der udover har de norske læreruddannelsen – uanset om de ligger på universiteter og højskoler – et bedre finansieringsgrundlag ikke mindst når det gælder forskningsbevillingen. Institutionerne har således betydelige ressourcer at investere i partnerskabet, og er således en attraktiv samarbejdspartner for kommuner og skoler.

Dette peger på, at en øvelsesskolemodel efter norsk forbillede vil kræve betydelige og vedvarende investeringer for at kunne lykkes

- I Norge tyder det på, at kommuner og skoler har udvist stor interesse for indgå i læreruddannelsespartnerskaberne, herunder igennem (med)finansiering af forskellige elementer i samarbejdet, fx projektledelse, erhvervs-ph.d'er og bi-stillinger

I danske kontekst har det historisk været svært at sikre kommunernes investeringer in fx uddannelsen af praktikvejledere.

For at lykkes med den 'norske model' skal danske kommuner og skoler tage samarbejdet på sig, herunder påtage sig de forpligtelser, investeringer og det rolleskifte, der ligger i partnerskabet.

- I 2017 overgik læreruddannelsen i Norge fra at være en 4-årig bacheloruddannelse til en 5-årig masteruddannelse. Over tid betyder dette, at samarbejdet omkring læreruddannelsesskolerne vil basere sig på en forskningsbaseret uddannelse. Samtidig lægges der op til, at praktikken i højere grad bliver eksperimenterende i sit afsæt. Disse to forhold vil sætte sig spor i partnerskabet og stiller – som den finske case – partnerskabet mellem uddannelse og skoler på et andet fundament, end det er muligt i dansk sammenhæng.

Kilder

Rådet (2019): *Partnerskap i lærerutdanningene – et kunnskapsgrunnlag, Delrapport 1*, Faglig Råd for Lærerutdanning, december 2019

Rådet (2020): *Partnerskap for kvalitet i lærerutdanningene - Anbefalinger fra Faglig råd for lærerutdanning 2025*, Faglig Råd for Lærerutdanning, oktober 2020

HVL (2020): *Prosjektplan: Lærerutdanningsskoler og -barnhager ved Høgskolen på Vestlandet*, Høgskolen på Vestlandet, dateret 29. december 2020

Jenssen, E.S. & Haara, F.L. (2020): *Lærerutdanningsskoler – pilotprosjekt: Delrapport 1: Forventninger*, Høgskolen på Vestlandet, dateret 9. november 2020

KD (2005): *Nye avtaler for øvingslærere*, Kunnskapsdepartementet, Rundskriv F-04-05, dateret 21. marts 2005

KD (2009): *Læreren: Rollen og utdanningen*, Kunnskapsdepartementet, St. Meld. 11 (2008-2009), af 6. februar 2009

KD (2017): *Lærerutdanning 2025 - Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene*, Kunnskapsdepartementet, Strategi

KD (2018): *Statsbudsjettet for 2019, kap. 260 - Tildelingsbrev for Høgskulen på Vestlandet*, Kunnskapsdepartementet, dateret 19. december 2018

Østern, A-L.; Svedlin, R. & Engvik, G. (2020): Partnerskap inom lärarutbildning i Norge och Finland: historiska förutsättningar för og praktiklärares förståelse av professionell handledning, i *Acta Didactica Norden*, Vol. 14 (2)

Oversigt

I nedenstående tabel opsummeres forskellene mellem de tre lande i forenklet form.

	Danmark	Finland	Norge
Betegnelse	Øvelsesskole	Övningskole (svensk) Harjoittelukoulu (finsk)	Læreruddannelsesskole Universitetsskole
Hjemmel	Læreruddannelsesloven	Universitetsloven	Ingen juridisk hjemmel
Formål	<ul style="list-style-type: none"> Sikring af tæt samarbejde om praktikken samt tilknytning mellem læreruddannelse og skole 	<ul style="list-style-type: none"> Sikre praktikforløb af høj og ensartet kvalitet Styrke de lærerstuderendes netværksdannelse og peer-to-peer læring Sikre en tæt kobling mellem teori, forskning og praksis i læreruddannelsen Sikre forskning tæt på praksis 	<ul style="list-style-type: none"> Øge kapacitet og kvalitet i praktikken Styrke relevans i FoU Bidrage til kompetence- og kvalitetsudvikling i skoler Styrke læreruddannelse gennem integration af praksis og fag
Elementer i samarbejdet	<ul style="list-style-type: none"> Praktik Delestillinger 	<ul style="list-style-type: none"> Praktik Dele-stillinger FoU-aktiviteter Kompetenceudvikling Kvalitetssikringsprocedure 	<ul style="list-style-type: none"> Praktik Dele- og Bi-stillinger Erhvervs-ph.d. FoU-aktiviteter Kompetenceudvikling
Organisering	Fast tilknyttet øvelsesskole. Enten integreret skole eller tilknyttet kommunal skole	1-2 fast integrerede øvelsesskoler	Partnerskaber med flere eksterne skoler. Typisk bredt netværk, men der er eksempel på tætte netværk med få skoler
Udvælgelse af øvelsesskoler	Historisk betinget	Historisk betinget	Ofte ansøgningsproces med tilhørende kvalitetskrav
Variation	Overordnet skelnen mellem integrerede og kommunalt tilknyttede øvelsesskoler	Stort set samme model på tværs af universiteterne. Lokale forskelle skyldes primært uddannelsens størrelse og opland	Stor variation på tværs af højskoler og universiteter